

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

Yüz otuzdördüncü Birleşim

10 . 9 . 1963 Salı

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	144:145	4. — «Hususi kredi» ve «Silâhlanma istikrazı» ndan doğan İngiliz alacakları bakiyesinin tesviyesi için Birleşik Kırallıkla Türkiye arasında mektup teatisi suretiyle yapılan 23 Haziran 1962 tarihli Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/348) (S. Sayısı: 237)	148,189:192
2. — Gelen Kâğıtlar	145:146	5. — Kölelik, köle ticareti, köleliğe benzer uygulama ve geleneklerin ortadan kaldırılmasına dair ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı: 110)	149,193:196
3. — Yoklama	146	6. — Millî Eğitim Bakanlığında Ankara'da yaptırılacak merkez binası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/412) (S. Sayısı: 257)	149,181:184
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurulla sunuşları	146	5. — Görüşülen işler	149
1. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, kimyevi gübre ithali işinin Zirai Donatımın tekeline bırakılmasının özel teşebbüsü daha fazla zarara uğratmasını önlemek üzere gerekli tedbirlerin alınması yolunda konuşması	146:147	1. — Sinop Milletvekili Mahmut Alicanoğlu ve 3 arkadaşının, 5027 sayılı Temsil	
2. — Çanakkale Milletvekili Burhan Arat'ın Çanakkale köylerinin geçen yılki sel felâketi yüzünden, Biga ve lâpseki ilçelerinde daha fazla olmak üzere, uğradıkları zararların tohumluk ve hayvan yemi dağıtılması suretiyle giderilmesi yolunda konuşması	147:148		
3. — Hazinesinin ve İktisadi Devlet Teşebbüslerinin bir kısım borçlarının tahkimi hakkındaki Kanunun 6 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/393) (S. Sayısı: 241)	148,185:188		

Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değişik veya ekler yapılmış bulunan 1 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ile Kırklareli Milletvekili Alâeddin Eriş ve 5 arkadaşının 1700 sayılı Dâhiliye Memurları Kanununa ek kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/88, 2/110) (S. Sayısı: 284 e 1 nci ek) 149:166

2. — Sosyal Sigortalar kanunu tasarısı ve Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven'in,

5 . 1 . 1961 tarih ve 228 sayılı Kanuna iki ek madde eklenmesine ve bu kanunun 14 nci maddesinin tadiline dair kanun teklifi ile Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu, Konya Milletvekili Fakih Özfakih ve Edirne milletvekili ilhami Ertem'in, 4 . 2 . 1957 gün ve 6900 sayılı Mâlûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Kanununa ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/462, 2/368, 2/413, 2/506) (S. Sayısı: 338) 166:180

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci Oturum

Yapılan yoklama sonunda görüşmelere geçebilmek için gerekli yeter sayının olmadığı anlaşıldığından, saat 16 da toplanılmak üzere Birleşime ara verildi.

İkinci Oturum

Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz, fındık fiyatlarındaki artış karşısında İtalya ve Yunanistan'ın fındık dikimine önem verdiği, memleketimizde de bu yolda gayretler harcandığı, bu sebeple geçimini fındığa bağlayan Karadeniz bölgesi halkının muhtemel bir buhrandan korunmak üzere tedbir alınmasını isteyen konuşmasını yaptı.

İstanbul Teknik Üniversitesi 1961 yılı Kesin Hesap kanunu tasarısı, okunan Başbakanlık tezeresi gereğince, geri verildi.

Çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkında 7244 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin tadili hakkındaki kanun teklifi reddedildi.

Türkiye ile İran arasında aktedilen Kültür Anlaşmasının onaylanması,

Televizyon filimleri vasıtasıyla programların mübadelesine dair Avrupa Anlaşmasının onaylanması,

Türkiye ile Afganistan arasında aktedilen Kültür Anlaşmasının onaylanması,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince Avrupa fonundan temin olunan kredinin Devlet borcu olarak Hazine hesaplarına intikali ve Türk lirası karşılıklarının kullanılma şekli hakkındaki kanun tasarıları yeniden açık oya sunulmaları sonunda kabul edildi.

Kölelik, köle ticareti, köleliğe benzer uygulama ve geleneklerin ortadan kaldırılmasına dair ek Sözleşmenin onaylanması,

«Hususi kredi» ve «Silâhlanma istikrazı» ndan doğan İngiliz alacakları bakiyesinin tesviyesi için Birleşik Kırallıkla Türkiye arasında mekûp teatisi suretiyle yapılan 23 Haziran 1962 tarihli Andlaşmanın onaylanması,

Hazinenin ve İktisadi Devlet Teşebbüslerinin bir kısım borçlarının tahkimi hakkındaki Kanunun 6 nci maddesinin değiştirilmesi,

Millî Eğitim Bakanlığına Ankara'da yapılacak merkez binası için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi haklarındaki kanun tasarılarının ikinci oylamasında da yine çoğunluk sağlanamadığından gelecek birleşimde tekrar oya sunulacağı bildirildi.

Sinop Milletvekili Mahmut Alicanoğlu ve 3 arkadaşının, 5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değişiklik veya ekler yapılmış bulunan 1 nci maddesinin değiştiril-

mesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ile Kırklareli Milletvekili Alâeddin Eriş ve 5 arkadaşının 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununa ek kanun teklifi Plân Komisyonundan henüz gelmediğinden, görüşülemedi.

Sosyal Sigortalar kanun tasarısı ve tekliflerinin maddeleri üzerinde bir süre görüşüldü.

10 . 9 . 1963 Salı günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan Kâtip
Başkanvekili Malatya
Ferruh Bozbeyle Nurettin Akyurt
Kâtip
Amasya
Nevzat Şener

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ili Merkez Devlet Hastanesi ile İl Sağlık Müdürlüğünden vâkı şikâyetler hakkında ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına gönderilmiştir. (6/699)

2. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, elma tarımının himayesi ve bir ihraç malı haline getirilmesi için ne gibi tedbirler alındığına dair sözlü soru önergesi, Tarım ve Ticaret Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/700)

3. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Beş Yıllık Plâna kabul edilmiş olan himaye ana prensibi ve millî petrolün korunması hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair sözlü soru önergesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/701)

4. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, halkın ucuz fiyatla motopomp temini hususunda ne gibi tedbirler alınacağına dair sözlü soru önergesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/702)

5 — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Hırfanlı Barajı santralinden getirilecek olan elek-

trik enerjisinden Bor ilçesinin de istifade ettirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi, Sanayi Bakanlığına gönderilmiştir. (6/703)

6. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in Doğu - Karadeniz köylüsüne ucuz buğday verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (6/704)

7. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, Karadeniz bölgesine turistik bakımdan önem verilmemesi sebebine dair sözlü soru önergesi, Turizm ve Tanıtma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/705)

8. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, İkizdere Hidro - Elektrik Santralının türbinleri hakkında sözlü soru önergesi, Sanayi ve İmar ve İskân Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/706)

9. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, Trabzon'un, Of kazasına İkizdere Hidro - Elektrik santralinden elektrik verilmesinin tamamlanıp tamamlanmadığına dair sözlü soru önergesi, Sanayi ve İmar ve İskân Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/707)

2. — GELEN KAĞITLAR

Tasarılar

1. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı (1/534) (Millî Eğitim ve Plân Komisyonlarına)

2 — 1076 sayılı İhtiyat subayları ve ihtiyat askerî memurları Kanununun 2754 sayılı Kanunla muaddel 25 nci maddesinin tadiline dair kanun tasarısı (1/535) (Millî Savunma Komisyonuna)

Teklif

3. — Bingöl Milletvekili Sıddık Aydar'ın, Gençlik ve Beden Eğitimi Genel Müdürlüğü kanun teklifi (2/575) (İçişleri, Millî Eğitim ve Plân Komisyonlarına)

Raporlar

4. — İstanbul Milletvekili Vahyi Özarar ve iki arkadaşının, 6188 sayılı Bina yapımını teşvik ve izinsiz yapılan binalar hakkındaki Kanuna geçici madde eklenmesine dair kanun

teklifi ve İmar ve İskân, İçişleri, Maliye ve Plân Komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâaları (2/177) (Gündeme) (S. Sayısı : 384)

5 — Zonguldak Milletvekili Kenan Esen-

gin'in 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân Komisyonları raporları (2/477) (Gündeme) (S. Sayısı : 385)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Mekki Keskin

KÂTİPLER : Nurettin Akyurt (Malatya), Mithat Şükrü Çavdaroğlu (Balıkesir)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.
(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Ekseriyetimiz vardır, gündeme başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, kimyevi gübre ithali işinin Zirai Donatımın tekeline bırakılmasının özel teşebbüsü daha fazla zarara uğratmasını önlemek üzere gerekli tedbirlerin alınması yolunda konuşması*

BAŞKAN — Sayın İhsan Ataöv, suni gübre meselesi üzerinde gündem dışı söz istemiştir. Buyurun Sayın Ataöv.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem arkadaşlar; 11 nei kotanın tatbik mevkiine bulunduğu şu günlerde kimyevi gübre konusunda Hükümetin ve Yüksek Meclisin bir nebze dikkatini çekmek isterim. Biliyorsunuz arkadaşlar geçen yıl gübre ithalâtı, kompoze gübre hariç, ferdî gübreler konusunda, Zirai Donatımına verilmişti. İthalât hakkını Zirai Donatım kullanmış ve geçen yıl ithal ettiği gübreleri de kendisine maliyeti biraz fazla olması dolayısıyla satamamış, 60 bin ton kadar gübre elinde stok kalmıştır. Bunun yanında kompoze gübreler, memleketimizde mevcut büyük birlikler ve ithalâtçılar tarafından ithal edilmişti. Kompoze gübrelerin birlikler tarafından ithal edilip çift-

çiye intikali üzerine, bu yıl Zirai Donatım Kurumu kendisi kompoze gübrenin de diğer gübreler arasına ithal ettirilmesi için Plânlamaya müracaat etmiştir. Plânlama, Zirai Donatım Kurumu ile birlikte Başvekâletten, bütün gübrelerin Zirai Donatım Kurumu vasıtasıyla memlekete ithalini istemiş bulunuyor. Şu sırada Başbakanlıkça bu ithal imtiyazının Zirai Donatım Kurumuna verilmesinin, mer'i Anayasamız muvacehesinde ne dereceye kadar mümkün olduğu tetkik edilmektedir ve bu bir kararname ile çıkarılmak istenmektedir. Şimdi gübre ithalâtının tamamı Zirai Donatımına verildiği takdirde, Zirai Donatım Azot Sanayiinin zararını karşılayacağını ümitmektedir. Halbuki Azot Sanayii, gübrenin kilosunu 80 kuruşa almakta ve Zirai Donatım eliyle piyasada 45 kuruşa satmaktadır. Aradaki 35 kuruş zararı kompoze gübreleri de alarak, ve özel teşebbüsün kooperatiflerinin, ticari rekabetini de önliyerek re'sen yapmakta ve bir müessesenin zararını kurtarmaya çalışmaktadır. Bunun Anayasaya uygun olmadığını ve böyle bir kararın

Bakanlar Kurulundan çıkmıyacağını ümid ederim.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, bugün memleketinizde kompoze gübre ve ferdi gübre ithal eden ve bunu kendisine mensup büyük çapta çiftçiye intikal ettiren Rize Çaycılar Yardımlaşma Kooperatifi, Antalya Anıt Birlik Kooperatifi, İzmir Tarış, Adana Çukko - Birlik, Akçaa-bat Tütün Ekicileri Kooperatifi ve, Fisko Birlik bu ithalât hakkından mahrum olacağı için kaderini Zirai Donatımın ithal edeceği gübreye bırakacaktır. Bugün memleketinizde geçen yıl ithal edilen kompoze gübrelerin çok iyi netice vermiş olduğu tatbik edilen, denenen yerlerde anlaşılmıştır. Zirai Donatım ve Tarım Bakanlığı bu ferdi gübreleri getirterek bunları çiftçiye kompoze haline getirip tarlaya vermeyi tavsiye etmektedir halbuki memleketinizde zirai eğitim ve kültür, çiftçinin tahsili, toprağın ihtiyacı olan gübreyi tesbit edip toprağa verecek kudrette değildir. O, bu komprime halindeki gübreleri kullanmaya mecburdur. Bu bakımdan Tarım Bakanlığının bu eshabı mucibesi de sakat bulunmaktadır. Bu bahsettiğim büyük kooperatiflerin gübre ithal etmesine sureti katiyede mâni olmamak lâzımgelir. Tarım Bakanlığı bugün Zirai Donatım vasıtasıyla ithal ettiği gübrelerden ancak Kurumlar Vergisini Hazineye vermektedir. Halbuki ithal eden kooperatifler ve çiftçiler, ithalâtçı, tüccar yüzde 60 nisbetinde vergi vererek nihayet plânında finansmanını sağlamaya çalışmaktadır.

Şimdi beş yıllık plânın 1964 senesi için hazırlanan programında, memleketinizde 240 bin ton kimyevi gübreye ihtiyaç olduğu tesbit edilmiştir. Bunun 120 bin tonu Azot Sanayii tarafından istihsal edilmektedir, 60 bin ton da stok gübremiz vardır, geçen seneden kalmış satılmamıştır. Toplamı 180 bin tondur. Bu 180 bin ton Zirai Donatımın inhisarı altında bugün elde mevcuttur. Kalan 60 bin ton gübreyi de, bahsettiğim büyük birliklerin imtiyaz hakkı elinden alınmazsa bu 60 bin ton gübre de kompoze gübre olarak ithal edilir, bu suretle memleketin büyük bir ihtiyacına cevap verilmiş olur. Ama bu özel teşebbüsün bu ithalâtı ucuza temin etmek suretiyle Zirai Donatıma rekabet edeceği ve Zirai Donatımın yüksek maliyetle piyasaya ve çiftçiye intikal ettirece-

ği gübreleriyle zararı devam edeceği düşünülürse, o zaman özel teşebbüsün ticaret serbestisi hakkını elinden almış olacağız ve Zirai Donatımın tek inhisarında, hiçbir rakibi olmadan Avrupa'dan ithal ettiği gübreleri, üzerine koymuş olduğu fiyatlarla çok pahalı bir şekilde çiftçiye intikal ettirmiş olacağız. Buna meydan vermemek için ben Hükümeti Plânlamanın teklif ettiği bu kompoze gübrelerin de Devlet tarafından ithali üzerinde durmaya, hiçolmazsa 240 bin ton içinde 60 bin ton eden bu kompoze gübrenin, büyük kooperatifler ve ithalâtçılar tarafından getirilmesine müsaade ederek 1963 yılında kompoze gübrenin memlekette tecrübe edilen, tatbik edilen sahalarda vermiş olduğu büyük randımanın devamının sağlanması üzerinde duracağına ve Anayasaya aykırı ticaret serbestiyetini önliyecek ve yalnız ve yalnız bir İktisadi Devlet Teşekkülünün zararını kapatma bahasına ithalâtı köstekliyecek, ziraata zarar verecek böyle bir kararı Hükümetin almıyacağına inanıyor ve alınması için de Bakanlar Kurulundan bu karar çıkmadan evvel Yüce Heyetinizin huzurunda Hükümeti ikaz ediyorum. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

2. — *Çanakkale Milletvekili Burhan Arat'ın, Çanakkale köylülerinin geçen yılki sel felâketi yüzünden, Biga ve Lâpseki ilçelerinde daha fazla olmak üzere, uğradıkları zararların tohumluk ve hayvan yemi dağıtılması suretiyle giderilmesi yolunda konuşması.*

BAŞKAN — Sayın Arat, kredi ile tohumluk meseleleri üzerine mi konuşacaksınız? Buyurun.

BURHAN ARAT (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlarım, kendi seçim bölgeme ait bir mevzu için huzurunuzu işgal ettiğimden dolayı özür dilerim. Ama, arz edeceğim şeyin daha birçok misali olabileceği ve bize yarın için bâzi tedbirler üzerine eğilme fırsatını verebileceği için de müteselliyim.

Hâdise şudur: Hepiniz hatırlarsınız, 2 Ekim 1962 tarihinde Çanakkale dolaylarında büyük bir sel felâketi oldu. Bu felâket bütün kış birbirini kovalayan sellerle vilâyetin bilhassa başta 117 köyü ile en müttekâsif nüfusunu ve en büyük çiftçi topluluğunu teşkil eden Biga,

Lâpseki, Çardak'daki çok münbit ovalar bütün kış bin göl halinde kaldı. Bahar yağmurları bunlara eklendi. Bu yüzden bilhassa Biga ve Lâpseki ilçesindeki çiftçilerimiz kıtlık namı altında bir tane dahi tohumluğu toprağa atma imkânını bulamadılar. Ümitlerini bahar ekimine sakladılar. Fakat baharda bu sular çekilmediğinden, baharda da bunlar ekim yapmak imkânını elde edemediler, yazın oranın mütenevvi zirai mahsüllerinden bir kısmı ile zararlarını tehvine çalışmak istedilerse de, Nisan ortasından itibaren Orta - Anadolu'ya düşen yağmurun bir tanesi dahi oraya düşmediği için, yaz mahsulünden de mahrum kaldılar. Bu itibarla Çanakkale'nin Lâpseki kazası başta olmak üzere mühim bir kısmı geçen sene burada dile getirilen bâzi Doğu illerimizin durumuna düştü.

Muhterem arkadaşlarım, asıl hazin tecelli bundan sonra başlıyor. Bu durumda Hükümet 5254 sayılı Kanunla, bilhassa bunların kredili tohumluk ihtiyaçlarını temin etmeye tevessül etti. Ve burada şükranla arz ederim ki, Tarım Bakanlığı lâzımgelen genelgeleri gönderdi. Fakat mahallî memurların 5254 sayılı Kanunu yanlış yorumlamaları yüzünden (niyetim bu kürsüden hiç kimseyi itham etmek değildir ve itham etmeye de hakkım yoktur.) belki hulusla yapılan bir yanlış yorumlama yüzünden meselâ Biga ilçesinde bu çok müşkül durumda bulunan yüzlerce çiftçi ailesinin tohumluk ihtiyacının ancak altında biri Tarım Bakanlığına bildirildi. O da muayyen süre içinde tahsis edildi. Zaten Yüce Meclis, Tarım Bakanlığına 5254 sayılı Kanun hükümlerine göre muhtaç çiftçiye tohum karşılığı olarak 50 milyon lira tahsis etmişti. Bu tükendi.

Ondan sonra memleketten feryat geldi. Şimdi Bakanlığın elinde tahsisat kalmamış, fakat yalnız Biga İlçesinde onbinden fazla köylü 300 bin küsur dekar fevkalâde verimli araziye şu güzün, bir tek tohumluk tane atmak imkânından tamamen mahrum bulunmaktadır. Bunu Lâpseki İlçesi takibetmektedir. İkisinin toplamı 500 bin dekara yakın fevkalâde bir arazi parçasını teşkil etmektedir. Bu, önümüzdeki yıl millî gelirimizin zirai kısmına geniş ölçüde tesir edebileceği gibi, başta Biga olmak üzere iki ilçede 15 bin köylü vatandaşımız, çiftçi vatandaşımız bugün kendilerine has asıl vekar ve sessizlik içinde başını önüne eğ-

miş felâketiyle başbaşa kalmış, açlık içinde ne yapacağını düşünür duruma girmiştir. Bunun yanı sıra, yalnız Biga ilçesinde 2 500 ton da hayvan yemine ihtiyaç vardır. Bu da temin edilemediği için, hayvanlarını şimdiden ucuz, pahalı pazara getirip satmaktadırlar.

Hulûsa bir yanlış yorum yüzünden bir âfet yeni bir kere daha şu tarihte tam mânasiyle tekevvün etmiştir.

Şimdi bu 15 bine yakın asıl Türk çiftçisinin bu felâketle başbaşa bırakılmasına Yüce Meclisin vatanperver hiçbir üyesinin gönlünün razı olmayacağına inanarak, Hükümetimizin, huzurunuzda ne yapıp yapıp, icabederse tek bir madde halinde acele bir kanun sevk ederek hem bu eksik bulunan tohumluk ihtiyaçlarını mevsim geçmeden temin etmeleri ve hem de hayvan yemlerini sağlamaları suretiyle bu büyük vatandaş kütlelerini bu felâketle başbaşa kalma durumundan kurtarmasını huzurunuzda rica ediyorum.

Bu vesile ile şunu da arz etmek istiyorum ki; artık bir mevsim kıs, bir mevsim yaz olması ne kadar tabii bir hal aldı ise maalesef bizim memleketimizde de âfetlerin birbirini kovalaması o kadar tabii bir hal aldı. Görülüyor ki 5254 sayılı Kanun dahi bu ihtiyaca yeteri kadar kâfi gelmiyor. Bu itibarla Hükümetten rica ediyorum; ofis alım satımından mı başlar, başka bir nokta mı bulur, bu gibi ahvale bir an evvel çare bulabilmek üzere bir nevi sigorta mahiyetinde elinin altında bir fon bulundursun, bir stok bulundursun. Vatandaşın bir de âfetler yüzünden perişanlığa mâruz kalmasının önlenmesinin çareleri aransın.

Bu temenni ile hepinizi hürmetle selâmlarım.

3. — *Hazinenin ve İktisadi Devlet Teşebbüslerinin bir kısım borçlarının tahkimi hakkındaki Kanununun 6 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/393) (S. Sayısı : 241)*

4. — *«Hususi Kredi» ve «Silâhlanma İstikrarı» ndan doğan İngiliz alacakları bakıyesinin tesviyesi için Birleşik Krallıkla Türkiye arasında mektup teatisi suretiyle yapılan 23 Haziran 1962 tarihli Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/348) (S. Sayısı : 237)*

5. — Kölelik, köle ticareti, köleliğe benzer uygulama ve geleneklerin ortadan kaldırılmasına dair ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 110)

6. — Millî Eğitim Bakanlığına Ankara'da yaptırılacak merkez binası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarı

rısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/412) (S. Sayısı: 257)

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz.

Geçen birleşimde istenilen nısap temin edilemediği için Meclisimizce kanunlaşmayan dört tane kanun tasarısını yeniden oylarınıza sunuyorum. Dört yuvarlak, sıralar arasında gezdirilecektir. Arkadaşların reylerini kullanmasını rica ederim.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Sinop Milletvekili Mahmut Alicanoğlu ve 3 arkadaşının, 5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değişik veya ekler yapılmış bulunan 1 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ile Kırklareli Milletvekili Alâeddin Eriş ve 5 arkadaşının 1700 sayılı Dâhiliye Memurları Kanununa ek kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/88, 2/110) (S. Sayısı: 284 e 1 nci ek) (1)

BAŞKAN — Plân Komisyonu lütfen yerini alsın. İçişleri Bakanlığı tarafından Özlük İşleri Genel Müdürü salâhiyetli olarak gönderilmiştir.

Komisyonla havale ettiğimiz dört madde bir madde olarak tedvin edilmiş ve Meclisimize gelmiştir.

Komisyon raporunu okutuyorum.

Millî Meclisi Yüksek Başkanlığına

Sinop Milletvekili Mahmut Alicanoğlu ve 3 arkadaşının, 5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değişik veya ekler yapılmış bulunan birinci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifi ile Kırklareli Milletvekili Alâeddin Eriş ve 5 arkadaşının 1700 sayılı Dâhiliye Memurları Kanununa ek kanun teklifi Komisyonumuzda, Maliye Bakanı, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü temsilcileri hazır oldukları halde yeniden incelendi ve görüşüldü.

Mezkûr kanun teklifi Genel Kurulda müzakere edilirken verilen öngeler üzerine Komisyonumuza geri alınmıştır.

(1) 284 e 1 nci ek S. Sayılı basmayazı 22 . 8 . 1963 tarihli 122 nci Birleşim tutanağı sonundadır.

Yeni yapılan müzakereler neticesinde; Devlet Personel Kanununun hazırlandığı bu sırada İçişleri ve Emniyet mensuplarına ödenek verilerek yeniden bir hak tesisi doğru görülmemiştir.

Diğer taraftan idarecilerin ve emniyet müdürlerinin görevlerinin önemi dikkate alınarak ve bu meslekin cazip hale getirilmesini temin maksadıyla 5027 sayılı Kanunla verilmiş bulunan temsil ödeneklerinin artırılması daha uygun görülmüştür.

Böylelikle hem yeniden bir hak teessüs edilmiş olmayacak hem de bugün için yetersiz olan bu ödenek günün şartlarına uydurulmuş bulunacaktır.

Kanunun hazırlanmasında şu hususlar dikkate alınmıştır;

1. Bu kanunda, valilerin temsil ödeneklerinde bir değişiklik yapılmamıştır. Çünkü, halen valiler, 5027 sayılı Kanun gereğince ayda 350 lira temsil ödenegi, 7021 sayılı Kanun gereğince de, özel idarelerden, özel idarelerin başı sıfatıyla en az 400 en çok 750 lira arasında, il genel meclisi tarafından takdir ve tesbit edilen bir miktar tahsisat almaktadırlar. Böylece, valiler, aylıklarına ilâve olarak, makamlarının ve vazifelerinin icabı olarak, 750 lira ile 1 100 lira arasında bir para almaktadırlar.

2. Vali muavinleri, halen ayda 250 lira temsil ödenegi almaktadırlar. Günün şartları içinde, bunun yetersizliği aşîkârdır. Bu bakımdan, vali muavinlerinin temsil ödenegi 500 liraya çıkarılmıştır.

3. İllerde vazife gören emniyet müdürleri, halen temsil ödenegi almamaktadırlar. Ancak, emniyet müdürleri, bütün emniyet mensupları gibi, 4367, 7238, 42 sayılı kanunlar gereğince ayda 165 lira tayın bedeli, 6564 sayılı Kanun

gereğince 75 lira fazla mesai ücreti almaktadırlar. Emniyet Müdürlerine vazifelerinin önemi ve ilâve ücretleri de göz önünde tutularak 300 lira temsil ödeneği verilmesi uygun görülmüştür.

4. Kaymakamlar, halen ayda 200 lira temsil ödeneği almaktadırlar. İdare meslekinin en mühim kademesini teşkil eden kaymakamlık makamının icapları, günün şartları içinde mü-talâa edildikte, bu miktardan kaymakamlığı genç kabiliyetlere cazip hale getirmek lüzumu da göz önüne alınarak, 500 liraya çıkarılması uygun görülmüştür.

5. Bucak müdürleri halen 75 lira temsil ödeneği almaktadırlar. Bu miktardan 150 liraya çıkarılması günün şartları içinde uygun görülmüştür.

Yukarıdaki esaslar dâhilinde yeniden hazırlanan kanun metni.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü
Hatay	Ordu
Ş. İnal	A. H. Onat
Bu rapor sözcüsü	Kâtip
Sakarya	Yozgat
N. Bayar	V. Uyar
	İmzada bulunamadı.
Artvin	Aydın
S. O. Avcı	O. Apaydın
İmzada bulunamadı,	İmzada bulunamadı
Aydın	Balıkesir
Söz hakkım mahfuzdur.	A. A. Bolak
İ. Sezgin	İmzada bulunamadı
Gümüşane	Hatay
S. Savaş	A. S. Hocaoğlu
İmzada bulunamadı	
Kars	Konya
K. Okyay	Muhalefet şerhi ilişiktir.
	İ. Baran
Konya	Maraş
H. C. Yılmaz	E. Kaplan
İmzada bulunamadı	
Siirt	Sinop
A. Yaşa	Söz hakkım mahfuz
	M. Alicanoğlu
Sivas	Trabzon
M. Vural	Söz hakkım mahfuzdur
İmzada bulunamadı	A. Şener

BAŞKAN — Muhalefet şerhi var okuyoruz.

Muhalefet şerhi

Personel rejiminin genel olarak Kasım ayında ele alınıp hal şekline bağlanacağı, 1964 bütçesinin de buna göre hazırlanmakta olduğu Hükümet mensuplarıyla ifade edildiğine ve son safhadaki çalışmalarını aksatmamak için perakende tasarruflara gidilmemesi istenildiğine göre; iki ay gibi kısa bir süre sonra; Personel Kanununun genel olarak adalet ve hakkaniyet kaidelerine uygun, milletin ve Devletin malî imkânlarını göz önünde tutarak ele almak gerekirken; bütün zümreleri yarışa sevkeden perakende zamlara ve artırımlara muhalifim.

Bu nevi tasarruflar gerçek ölçülerden ve hakkaniyetten de uzak olmakta; meseleleri hal-letmek yerine yeni yeni meseleler ortaya çıkmaktadır. Nitekim bu teklifte vali muavinlerine, kaymakamlara, emniyet müdürlerine valilerden daha fazla temsil ödeneği verilmek gibi bir garabete düşülmüştür. Memleketin malî imkânlarının bulunmadığı düşünülmeden karşılıksız bütçeye yeni külfetler tahmil edilmekte; açık veren bütçenin açıklarının daha da artırılması yollarına gidilmektedir.

Konya Milletvekili
İrfan Baran

BAŞKAN — Muhalefet şerhini de okuttum. Kanun tasarısının bir madde halindeki değiştirilmesini okutuyorum.

Millet Meclisi Bütçe ve Plân Komisyonunun
değiştirisi

5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değiştirilmiş veya ekler yapılmış bulunan birinci maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi.

MADDE 1. — 5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değiştirilmiş veya ekler yapılmış bulunan birinci maddesinde yazılı makam ve memuriyetlerden vali muavini, kaymakam ve bucak müdürlerine ait bulunan temsil ödenekleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. İllerde vazife gören emniyet müdürleri ilâve edilmiştir.

lira

—

Vali muavinleri	500
Emniyet müdürleri	300
Kaymakamlar	500
Bucak müdürleri	150

Yukarıda miktarları gösterilen ödenekler hakkında 7237 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Komisyondan tadilen gelen madde budur. Söz isteyen arkadaşımız var mı? Buyurun Sayın Aziz Zeytinoğlu.

AZİZ ZEYTİNOĞLU (Eskişehir) — Muhterem arkadaşlarım, bu kanunun başlığında da yazılı olduğu ve hile bu bir temsil ödeneğidir. Temsil ödeneği bir şeyi temsil eder, bir makamı ve bir Devleti temsil eder. Şimdi, bu kanunda vali muavinini, kaymakamı, bucak müdürünü anlıyoruz. Fakat emniyet müdürlerine niçin yer veriliyor, bunu anlamıyoruz. Çünkü emniyet müdürleri neyi temsil ediyor, nihayet bir vazifenin başında, bir dairenin müdürüdür. Bunun gibi ziraat müdürü, veteriner müdürü, jandarma komutanı vardır. Bir vilâyeti, bir kazayı ele alırsak, bunlar da birer müdürdür. O zaman bütün dairelerin müdürlerine ödenek vermek gibi bir mevzu çıkıyor ortaya, binaenaleyh bunu ayırmak lâzımdır. Temsil ödeneği deyince bir makamı, Devleti temsil eden kimselere verilir. Bu zevatta vali, vali muavini, kaymakam, bucak müdürü olabilir. Ama emniyet müdürleri olamaz, arkadaşlar. Çünkü emniyet müdürlerine verildiği takdirde bütün daire müdürlerine ve jandarma komutanlarına da vermek lâzımdır. Onun için bu kanundan emniyet müdürlerinin çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

BAŞKAN — Sayın Ruhi Soyer, buyurun.

RUHİ SOYER (Niğde) — Muhterem arkadaşlar, bu kanunun yüksek Meclise sevkinden esas maksat, memleketin 200 kazasında idare âmiri olan kaymakamların bulunamaması ve Hukuk ve Siyasal Bilgiler okullarından çıkan genç arkadaşlarımızın idare meslekine iltifat göstermemeleri ve bu yüzden değerli kalitede, lüzumu icabettiği kadar kalitede bir idare âmi-

ri tedarikinde Dâhiliye Vekâletinin müşkilâta uğraması ve bu itibarla asıl bu sebebe dayanarak mesleki cazip hale getirme mevzuu idi. Bilirsiniz, 17 Kasım'da yapılacak belediye seçimleriyle de belediyelerden almakta oldukları tahsisat ellerinden gittikten sonra, elimizde bulunan kaymakamların da mesleki terketmeleri hususundaki şüphelerimiz, yapılmakta olan başka mesleklere geçme teşebbüsleriyle teyyüdetmektedir. Kanunun esas sevkı buna dayanmaktadır. İhtiyaç bu.. Halbuki encümünde müzakeresi esnasında, bu esas değiştirilmiş bazı ilâveler yapılmıştır. Bundan evvelki; yüksek huzurunuzda yapılan müzakereler de; takdim etmiş olduğum bir önerge üzerine komisyon önerge ve önergenin alâkadar ettiği metni geri aldığı halde; burada zabtı aynen değil yüksek huzurunuzu işgal etmemek için sadece Başkanın sözlerini okuyorum. «Madde, değiştirme önergesi ile birlikte komisyona iade edilmiştir.» hal böyle olduğu halde, Bütçe Komisyonunda, sanki kanunun heyeti umumiyesi muhterem heyetiniz tarafından iade edilmişcesine, bir tekriri müzakere ile kanun çıgrından çıkarılmış, kaymakamlara aidolan bu tahsisat hattâ kaymakamlık meslekini işaret edip de kendisinden daha fazla istifade etmek üzere merkeze getirilmiş olanları mahrum etmek suretiyle, yeni bir şekle konulmuştur. Hâdisen? tamamiyle yanlıştır.

Tasâvvur buyurun, bir kaymakamdan Dâhiliye Vekâleti memnun, dairesi aidiyesi memnun, kaza halkı memnun, memleket memnun, mesaisinden hepimiz memnunuz... Bu arkadaşdan fazla istifade etmek için Dâhiliye Vekâletine getireceksiniz, elinden lojmanını alacaksınız, elinden almakta olduğu makam tahsisatını alacaksınız, ondan sonra Dahiliye Vekâletine getireceksiniz ve daha pahalı bir memlekette, şerefine uygun bir ev dahi bulmaktan mahrum bir vaziyette burada ondan istifadeye kalkışacaksınız ki, bu mümkün değildir. Dahiliye Vekâleti kimseye, bu şartlar altında, gel burada çalış diyemez. Binaenaleyh, Heyeti Muhteremenin dikkat nazarını bu nokta üzerine celbetmek istiyorum. Muhterem Meclis dikkat buyuracak olursa, bir kaymakamın kazada çalıştığı zaman lojmanı, makam tahsisatı olduğu halde, merkeze getirdiğimiz zaman, hiç olmazsa makam tahsisatını vermiyecek olur-

sak kendisini merkeze getirmemize imkân olmayacak, bin bir dereeden bin bir su getirmek suretiyle buradan kaçacaktır. Ve merkezde de lâzım olan, icabeden kalitede memur bulmaktan, şube müdürü bulmaktan mahrum kalacağız. Ben kanunun bu noktasının, yine eski teklif veçhile; kaymakamlık makamını ihraz edip de daha fazla, iyi hizmet edebilmek için merkeze alınmış olanlara da şâmil bir hale getirilmesini teklif ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Karaca.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) —

Muhterem arkadaşlarımız;

Geçen günlerde, bu kanunun müzakeresi sırasında, birinci madde üzerinde itirazlarımızı yapmış idik. Diğer arkadaşlarımızın itirazları da nazarı itibara alınarak, komisyon tarafından madde geri alınmış ve dolayısıyla yeniden tedvin edilmişti.

Bugün, yeni okunan maddenin tedvin şekline göre, bundan evvelki yapılan maddeye nazaran daha bozuk, kanun tekniği bakımından kanuna uygun düşmediğini müşahede etmekteyiz. Şöyle ki :

Bir defa valiye 4 yüz lira ödenek verilmekte olduğu için yeniden, valilere ödenek verilmesine lüzum olmadığı zira valilerin 350 lira aldığı, zira valilerin aynı zamanda özel idare toplantılarına iştirak etmeleri sebebiyle asgari 4 yüz, âzami 7 yüz lira da orada hakkı huzur aldığından dolayı bu miktarın artırılmasına lüzum olmadığı yolunda maddede bir kısım var. Vali muavinlerine ise beş yüz lira, kaymakamlara da beş yüz lira ödenek verilmesi kararlaştırılmıştır. Benden evvel konuşan arkadaşım konuşmasında belirttiği üzere bu verilen ödenek, temsil ödeneğidir. Bu ödenek makama veriliyor. Bu makamda görev yapan şahsın ifa etmiş olduğu memuriyetin mâna ve mahiyeti nazarı itibara alınarak verilmesi düşünülmüştür. Bu sebele bir vali, valilik makamını temsil ettiği için 350 lira ödenek alıyor ve onun maiyetinde bulunan bir vali muavini ise 500 lira alıyor. Bunun hukukun hangi düşüncesiyle telif edileceğini tâyin benim kanaatime göre mümkün değildir.

Saniyen denir ki; vali her ne kadar 350 lira ödenek alıyorsa da özel idarenin toplantılarına iştirak ettiği için 400 - 750 lira hakkı

huzur alması sebebiyle 350 lira ödeneği artırmadık. Vali muavininin ise 500 liraya çıkartılması lüzumu hâsıl olmuştur. Bu görüşün sakat olduğunu şimdi izah edeceğim esbabı mucibelere göre anlaşılacağını tahmin ederim. Derler ki; emniyet müdürlerine 300 liralık bir ödenek verilmesi uygun görülmüştür. Emniyet müdürleri 165 lira tayin bedelinden, 75 lira da fazla mesai aldıkları için bu miktar nazarı itibara alınmak suretiyle 300 lira temsil ödeneği verilsin. 165 lira tayin bedeli 75 lira da fazla mesai karşılığı olmak üzere ceman 235 lira ediyor. 300 lira da temsil ödeneği 535 lira, vali 350 lira, vali muavini ile kaymakam da 500 lira temsil ödeneği alacaklardır. Bir defa ifa edilen memuriyetlerin kuruluş şekline ve ifa ettikleri göreve ve makama bu temsil ödenekleri tam mânasiyle ve hukukan bir nisbet dâhilinde tevzi edilmediği gibi, madde tedvin edilirken de geçen defa söylediğimiz gibi, arkadaşlarımızın yapmış olduğu teklifler; 1700 ve 5027 sayılı Kanuna ek madde veya hut da fıkralar getirmek suretiyle temsil ödeneklerinin artırılması düşünülmüştü. 1700 sayılı Kanun Dahiliye memurlarına, 5027 sayılı Kanun da Dahiliye memurlarından kaymakamların ve valilerin temsil ödenekleriyle ilgili bulunduğuna göre, bu hâdiseye de bu kanunla bir gûna ilgileri bulunmayan, 3201 sayılı Kanuna göre görev yapan ve bu kanunun kuruluş maksadı içinde vazife almış bulunan emniyet müdürlerine bu maddelerle ilgili kanunların içerisinde temsil ödeneği verilmesi, zannıma bu iki kanun tekniğine de uymamaktadır. Evvelce Komisyon, bu tekniğe uymadığı için tasarımı geri almıştı. Şimdi aynen ve yine bunun çıkarılmasının lüzumlu olduğu inancındayız. İcabediyorsa emniyet müdürleri için ayrıca bir kanun tasarısı getirelim. Yice Mecliste bulunan arkadaşlarımızın hepsi mâzur görsünler, ayrı ayrı ihtisasa ve ayrı ayrı branşlara dâhil oldukları için hepimiz her mevzu üzerinde tam mânasiyle ilgilenmek fırsatını belki bulamayız, fakat bu mevzuu inceliyen arkadaşlarımızın düşüncelerine de, bu Mecliste yer işgal etmiş bulunan arkadaşlarımızın iltifat etmelerini bilhassa rica ederim. Mecliste tekniğe, mevzuata uygun olmayan bir kanunun, sırf hatır için çıkarılması sureti katiyede doğru değildir arkadaşlar. Geçen defa da söylediğim gibi yine arz ediyorum; Senato bu kanunu geriye gönderecek-

tir. 3201 sayılı Kanun, emniyet teşkilâtı kanunudur. 1700 ve 5027 sayılı kanunlar ise Dahiliye Vekâleti memurlariyle ilgili kanunlardır. Bu kanun içerisinde, emniyet müdürlerinin temsil ödeneğinin yer alması sureti katiyede bağdaşamaz arkadaşlar. Emniyet müdürleri, memlekette emniyet ve asayişle ilgili mevzular üzerinde görevlidirler. Bunların görevleri sadece belediye hudutları içerisinde cereyan etmiş olan emniyet ve asayiş gibi hâdiselerle ilgili bulunduğuna göre, onlar gibi emniyet ve asayiş ile ilgili başka bir görev üzerine alan jandarma komutanları da vardır. Emniyet müdürleri sadece belediye hudutları dâhilindeki mahdut sayıda insanların emniyet ve asayışı ile görevli iken, jandarma kumandanlıkları ise, o belediye hudutlarının bağlı bulunduğu bütün köylerin, daha geniş bir çevrenin emniyet ve asayışı ile ilgili bulduklarından daha güç şartlar içerisinde, daha ağır görev ifa ettiklerine göre bunlara da temsil ödeneği vermemiz icabeder. Kaldı ki, her meslekin kendisine göre hususiyetleri vardır. Her görev ifa eden bir şahsa, sırf bu görevinden dolayı almakta olduğu maaşından gayri bir temsil ödeneği vermek icabederse, o zaman diyelim ki, A dan Z ye kadar Devlet teşkilâtında görev ifa eden bütün memurlara temsil ödeneği verelim. Bu ise, bugün içinde bulunduğumuz bütçe ile, malî durum ile kabili telif olmadığı gibi bir insanın kanunen üzerine almış bulunduğu vazifenin mâna ve mahiyeti ile de kabili telif değildir. Binaenaleyh, her bakımdan Senatodan geri çevrileceğine mutlak surette inandığım ve Dahiliye Vekâleti memurlarının kuruluş Kanunu ile 5027 sayılı Temsil ödeneği Kanunu ile de bağdaşmayan kıstas ve kriteriyum itibariyle de yanlış hesab edilmiş bulunan bu tasarımı komisyonun geri almasını ve yeniden tedvin edilerek memleketin içtimai, iktisadi bünyesine uygun ve mevzuatlar dairesinde yeniden tedvin edilmesini rica eder, hürmetlerimi sunarım, arkadaşlarım.

BAŞKAN — Sayın Oğuz.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Çok muhterem arkadaşlarım, meseleyi vaz'ederken her şeyden evvel prensipler üzerinde durmak iktiza eder. Yüksek huzuruza gelen bu kanun tasarısı daha çok nahiye müdürlerinin, vali muavinlerinin ve kaymakamların bulunmuş oldukları hayat seviyesini, gün begün fırlayan iktisadi

hayat şartları altında buna muvazi bir şekilde ayarlamak ve bunları maddi bir refah içerisinde yaşatmayı temine mâtuf bir ortam yaratmaktan ibarettir. Vali muavinlerinin, kaymakamların, nahiye müdürlerinin bulunmuş oldukları hayat şartlarını içtimai, iktisadi ve coğrafi ortam itibariyle mütalâa ettiğimiz takdirde, aralarında hukukî, iktisadi ve içtimai bakımdan çok farklar çıkacağı gayet tabiidir. Bugün bir valinin, bugün bir kaymakamın, bugün bir vali muavininin bulunmuş olduğu hayat şartları ile bir nahiye müdürünün bulunmuş olduğu hayat şartları arasında, gayet tabii, coğrafi durum itibariyle büyük farklar mevcuttur. Yüksek huzuruza getirilen bu kanun tasarısında vali muavinlerine ve kaymakamlara 500 lira verildiği halde, nahiye müdürlerine bulunmuş oldukları içtimai hayat seviyeleri itibariyle 150 lira gibi bir temsil ödeneğinin bu kanunda vaz'edilmesi, doğrudan doğruya gayriâdil bir davranış neticesidir.

Nahiye müdürleri; kaymakam, vali ve vali muavinlerine nazaran her türlü imkândan mahrum, tabiatın her türlü zorluklarıyla karşı karşıya bulunan ve coğrafi imkânları kıt bulunan memurlar statüsüne dâhildir. Her şeyden evvel hukukî durum ve adaletin, hakkaniyetin icabı olarak nahiye müdürlerini de bulunmuş oldukları durum itibariyle âdil bir seviyeye getirmek iktiza eder. Bugün nahiye müdürünün, kaymakam ve valiye nazaran ne cipi, ne de arabası vardır. Bugün nahiye müdürünün valiye ve kaymakama nazaran ne evi var, ne de oturacak mekânı mevcuttur. Kanunları vaz'ederken, kanuna muhatabolacak insanların durumunu nazarı itibara almak ve ona göre imkân bahşetmek iktiza eder. Bu durum karşısında nahiye müdürlerine tahsis edilen temsil ödeneğinin 150 liradan 3 yüz liraya çıkarılması hususunda Yüksek Riyasete bir takrir takdim ediyorum. Kabulünü istirham ederim, Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Sezgin.

İSMET SEZGİN (Aydın) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar;

Tam 20 ayı geçen süreden beri görüşülmekte olan bu kanun teklifi Meclis - Komisyon, Komisyon - Meclis ve Meclisin diğer komisyonları arasında mekik dokumaktadır. Ve geçen 20 ay içinden bu yana bu kanun teklifi ile faydalana-

caak idare âmirleriniz her geçen gün, arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, günün ekonomik şartlarına ayak uyduramamamın zorluğunu ve temsil ettikleri makamın ciddiyetiyle bağdaşabilecek şekilde hareket edememenin üzüntüsünü yaşamaktadırlar.

Bütün arkadaşlar hatırlıyacaktırlar; bundan 6 ay kadar önce gene bu teklif komisyondan çıktıktan sonra Yüksek Meclisimize gelmiş, Yüksek Meclisimizde bir üye arkadaşımızın verdiği bir önerge ile emniyet müdürlerinin de bu teklif içerisine alınmasını yaptıkları vazifeler, görev, yetki ve sorumlulukları itibariyle diğer idare âmiri olan arkadaşlarımızdan (kaymakam ve valilerden) hiç de daha dîn bir vazife yapmadığına inandığımız, emniyet müdürlerinin de bu teklifin içerisinde mütalâa edilmesi gerektiğini ileri sürdükleri cihetle komisyon başkanı bu teklifi geri almış bu teklif üzerinde Bütçe ve Plân Komisyonu, Genel Kurulun bu isteğine uymak suretiyle yeni bir şekle getirmiştir. Yine bundan bir ay önce Bütçe ve Plân Komisyonunca hazırlanarak Yüksek Meclise takdim edilen kanun teklifi üzerinde umumî görüşmeler bitmiş, kanunun tümü kabul edilmiş, maddelere geçilmesi oylanıp kabul edildikten sonra bir arkadaşımızın, hâfızam yanıltmıyorsa Ruhi Soyer arkadaşımızın, vermiş olduğu bir önerge üzerine birtakım hâdiseler cereyan etmiş ve sonunda madde geri alarak komisyona iade edilmişti. Komisyon bunun üzerine tekrar toplanmış, Maliye Bakanlığı ve diğer ilgililerle de İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığının birinci derecede ilgilileriyle - görüşmüş ve kendi arasından teşkil edilen bir Su Komisyon vasıtasıyla şu anda yüksek huzurlarımızda münakaşa edilen madde hazırlanmış ve bir muhalif oya karşı oy birliğiyle Yüksek Meclise sevk edilmiştir. Bu kanun teklifi üzerinde görüşünü belirten arkadaşımız Sayın Aziz Zeytinoglu emniyet müdürlerinin her hangi bir makamı temsil etmedikleri cihetle temsil ödeneğine müstahak olmamaları gerektiğine kaani olduğunu ileri sürdüler. Bizim şahsan, buna iştirak etmediğimizi peşinen arz etmek isterim. Esasen Yüksek Mecliste bundan evvelki oturumlarda emniyet müdürlerinin bu teklife ithal edilmesi hususunda göstermiş olduğu kanaate karşı bu kanaate uyan Bütçe ve Plân Komisyo-

nunda bu yolda bir karar almak yoluna gidilmiştir.

Vali muavinleri de her hangi bir makamı temsil etmezler. Vali olmadığı zaman valiyi temsil etmek yetkileri vardır. Vali bulunduğu takdirde, vali muavinleri temsil yetkisi dışında sadece valinin kendisine verdiği görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler. Emniyet müdürleri de gene vali tarafından idare âmiri olmaları hasebiyle her hangi bir makamı temsil ile görevlendirilmeleri pekâlâ mümkündür. Kaldı ki, - Karaca arkadaşımızla burada ayrılıyoruz - kaymakam da dahiliye memurudur, emniyet mensupları da dahiliye memurudur, İçişleri Bakanlığına tabidir, yani İçişleri Bakanlığının birer memurudurlar. Yani Karaca arkadaşımızın deyimi ile, dahiliye memurları olmak kadar tabii hiçbir şeyleri yoktur.

Şimdi, emniyet müdürleri ile diğer daire müdürlerini karşılaştıran arkadaşlarımızın insaf hudutlarına sığınmama müsaadelerini bilhassa rica ederim. Devletin asayışı, millî emniyet, iç güvenliği ile böylesine mühim, böylesine sorumlu mevkilerde bulunan emniyet müdürlerini, nüfus müdürü (katiyen bu müdürlükleri küçümsemediğimi belirtmek isterim) ziraat müdürü, veya diğer müdürler gibi memurlarla mukayese etmenin ne dereceye kadar yerinde olacağını Yüksek Meclisin takdirlerine arz ederim. Bir an için emniyet müdürünü, ziraat müdürü, nüfus müdürü, maarif müdür, veteriner müdürü, orman müdürü gibi vilâyetteki diğer daire müdürleri ile karşılaştırdığımız zaman, emniyet müdürlerinin aleyhine birtakım durumlar meydana geldiğini arkadaşlarımız görecektir. Şöyle ki, ziraat müdürlerinin bir mücadele ve ek kadroları vardır ve oradan maaşlarını alırlar. Maarif müdürlerinin her hangi bir okulda faraza 40, 50, 60, 70 lîk gibi bir kadroları vardır. Bunlar ise bunun 2/3 ünü alırlar. Bu 2/3 lîk kadroyu almayı yani maaşlarından bir başka şekilde tatmîn edilmeyi, ziraat müdürlerinde, maarif müdürlerinde gördüğümüz gibi, diğer müdürlüklerde de görmemiz pekâlâ mümkündür. Bunların hiçbirisini emniyet müdürlerinde görmemize maddeten imkân yoktur. Arkadaşlar diyeceklerdir ki; 165 liralık bir fazla mesai ücreti alırlar. Dünyada ve bilhassa bizim memleketimizde mesai saati dediğimiz 8 saatle kabili telif olmayan yegâne mes-

lek emniyet ve emniyetle ilgili meslekler mensuplarımızdır. Günü 24 saatini şehir ve vilâyetin asayiş ve emniyetiyle ve emniyetle ilgili işlerin düzeltilmesini yerine getirmek suretiyle görevli bulunan emniyet müdürlüklerine fazla mesaiden dolayı verilen her hangi bir meblağı sekiz saatlik mesai yapan bir zümre ile karıştırmamak lâzımgeldiği inancımı da ayrıca arz etmek isterim.

Böylece emniyet müdürlerinin de, yine Yüksek Meclisin Bütçe ve Plân Komisyonuna vâkı irşat ve direktiflerinden kuvvet alarak, Bütçe ve Plân Komisyonunca hazırlanan bu teklife Yüksek Meclisimizin müspet oy kullanacağına dair olan inancımızı arz eder, hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, buyurun.

IHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem arkadaşlarım, benim kanaatim de Bütçe ve Plân Komisyonunun huzurumuza getirmiş olduğu tek maddenin tatminkâr olmadığı yönündedir. Benden önce konuşan arkadaşlarımız tafsilâtı ile vaziyeti izah ettiler. Şimdi İsmet Sezgin arkadaşımızın da etraflıca söylediği gibi, emniyet müdürlerinin, Dahiliye Vekâletinin idareci kadrosu içinde büyük mesuliyet yüklenen insanlar olarak, bu kanunun dışında bırakılmasına ben şahsen taraftar değilim.

Sonra, valilerin, kaymakamların, vali muavinlerinin, bakanlıkta vazife verilen insanların da kanunun şümülü dışında bırakılması hence büyük hata olur. Arkadaşlarımızın her halde bakanlığa geldikleri zaman orda da görmüş oldukları iş, kaymakamlık yaptıkları yedek işten daha az mühim değildir. Sonra burakin bunu, bütün mecmu iki yüzbin lira tutuyor. Bakanlığın kadrosunda çalışan idareci arkadaşlarımıza verilecek paranın, yani Bütçe ve Plân Komisyonunun bu arkadaşları dışarda bırakılmak suretiyle yapmış olduğu tasarruf miktarı 200 bin lira tutuyor. (Bu 200 bin lira tasarruf için bu kadar büyük bir idareci kadrosunu böyle bir haktan mahrum etmek doğru değildir.

Muhterem arkadaşlarım; aynı tahsil seviyesinden geçmiş olan ve bugün adalet tevzi eden hukukçu arkadaşlarımıza, hâkim ve savcı arkadaşlarımıza bundan önce meclislerimiz bir tazminat vermişlerdir, haklarıdır, ihlâl olsun. Ama aynı tahsil seviyesinden geçmiş olan bu

idareci arkadaşlarımızın bir adalet tevzi etmediğini hiçbirimiz iddia edemez. Eğer tazminat verilmesi hususu, bu arkadaşlarımızı tatmin etmek için ve bazı istihfamlı düşüncelerden uzak kılmak için, bir gerekçe ise, idarecinin tevzi ettiği adalet, diğerlerinin tevzi ettiği kadar hiçbir zaman daha az önemli değildir.

Bu bakımdan ben şahsen idarecilere bundan önce, Ruhi Soyer arkadaşımızın teklif ettiği şekilde, bilhassa Meclisimizin, birinci maddeyi komisyona iade ettiği zaman bu tasarrufla ekinde bulunan cetveldeki esaslara göre tazminat verilmesinin yerinde olacağı kanaatindeyim. Şimdi Talât Bey arkadaşımızın nahiye müdürlerinin durumunu açıkladığı gerekçeye hakikaten ben de iştirak ediyorum. Mekenin bütün nimetlerinden uzak olan nahiye müdürlerine 150 lira tazminat verilmesi şu zamanda, şu geçim şartları içinde bu arkadaşlarla istihfa etmek olur, bana katırsa... Şimdi tasarrufla raporu kısmında muhalefet şeklinde bulunan muhterem arkadaşımız, Hükümetin Kasım ayında personel rejimi kanununu getireceği gerekçesiyle topyekûn bu işlerin ele alınmasını ister. Önce ben burada şunu öğrenmek isterim: Muhterem Hükümetimiz ve Sayın İçişleri Bakanımız personel rejimi kanununu Kasım ayında Yüksek Meclise getireceklerine kaani midirler? Ve bunu burada ifade edebilirler mi?

İkincisi; gerek nahiye müdürleri, gerekse emniyet müdürleri konusu ile, bakanlıkta çalışan dâhiliyeciler arkadaşlarımız konusunda Plân Komisyonundan gelen şu madde ile bu bakanlığın başında bulunan muhterem arkadaşımız hakikaten hemfikir midirler? Bakanlıkta çalışan mesai arkadaşlarımızın böyle 200 bin lira tasarruf edilecek diye bu tazminattan mahrum kılmalarını tasvibederler mi? Ve Plân Komisyonu da bu görüşe iştirak etmişler midir? Emniyet müdürü arkadaşlarımızın kanunun kapsamı içine alınmış olması bakımından, Hükümetin de aynı görüşte olduğuna inanıyorum.

Bir de, Dahiliye Vekâletinin mesaisi içerisinde hemhâl olduğu vilâyet jandarma komutanlarının, emniyet müdürleri gibi aynı mesuliyetlere iştirak eden ve hakikaten aynı mahrumiyetlere katlanan ve büyük vazifeler gören merciler olduğuna inanıyorum. Her ne kadar, jandarmamızın vazifesi polise devredilecek diye, Hükümetin

matbuatta çıkmış bazı görüşleri varsa da, jandarma komutanlarının emniyet müdürlerinin, vali, kaymakam ve nahiye müdürlerinin bu kanunun kapsamı içerisine alınmak suretiyle kendilerine lâıyk oldukları tazminatın verilmesi konusunda hepsi için ayrı ayrı Hükümet görüşünü Komisyonda değil Yüksek Meclisin huzurunda öğrenmek istiyoruz. Çünkü bizim görüşümüz bu kanunun şumulü içine bu idareci arkadaşların hepsinin alınmasıdır. Bilhassa ikiyüzbün lira tasarruf edeceğiz diye Bakanlıkta çalışan arkadaşlarımızın bu haktan mahrum edilmemesi... Zira yarın Bakanlıkta çalışan arkadaşları bulamama durumuna da düşülecektir ve bu kanun Meclise gelip giderken bundan müşteki olmuş sekiz, on tane kaymakam arkadaşımızın istifasını dışardan öğrenmiş bulunuyoruz. Bu konularda Hükümetin Yüksek Meclisi bir kere tenvir etmesini, ondan sonra da Hükümet görüşü karşısında Dahiliye Vekâletinin tasarruflarından mı bunu verecektir, bütçeye ne kadar yük olacaktır, bu konularda bizi tenvir etmesini, ve Hükümet görüşü karşısında görüşlerimizi bir kere daha bize ifade etmek fırsatını vermesini hassaten istirham ederim.

RAHMİ GÜNAY (Sivas) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

RAHMİ GÜNAY (Sivas) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlarım. Önümüze İçişleri Bakanlığı müntesibinine ödenek verilmek üzere bir kanun tasarısı gelmiş ve bu kanun tasarısının tümü üzerinde görüşmeler olmuş, Heyetinize kabul edilmişti; bilâhara maddelere geçildikten sonra, maddeler üzerindeki ihtilâf üzerine Bütçe Komisyonuna havale edilmişti. Şimdi bakıyorum ki, elimdeki kanunun matlabı başka, yeni gelen tasarının matlabı başka. Bu kanun bu veçhesi ile burada nasıl görüşülüyor anlamıyorum. Bunun izahını kanuni temsilcisinden rica ederim.

BAŞKAN — Efendim Heyeti Âliyeniz 4 maddeyi Encümene havale etmiş idi. Encümen bir madde halinde bunu Heyetinize göndermiştir. («Hayır öyle değil» sesleri) 4 madde halinde havale edildi.

RUHİ SOYER (Niğde) — Zabıtta var.

BAŞKAN — Efendim, rica ederim Ruhi Bey, herhalde o sırada toplantıda bulunmamış olacaksınız?

RUHİ SOYER (Niğde) — Buradaydım..

BAŞKAN — O halde dışarı çıkmış olacaksınız.

Buyurunuz Sayın Erkmen.

NİZAMETTİN ERKMEN (Giresun) — Muhterem arkadaşlarım, benim maruzatım çok kısa olacaktır. Çünkü geçen sefer kanunun tümü üzerindeki görüşlerimi ifade etmiştim. Bu defa dikkatimi çeken bir nokta oldu.

Bütçe ve Plân Komisyonu gerekçesinde aynen şu ibareyi kullanmıştır: «Meslekin cazip hale getirilmesi gayesiyle mevcut ödeneğin artırılması cihetine gidilmektedir» denilmektedir.

Muhterem arkadaşlarım, Dahiliye Vekâletinin hizmetlerinde kaymakamlık esas meslektir. Şube müdürlükleri, kaymakamlıktan getirilen arkadaşlar tarafından idare edileceğine göre, ana meslek olan kaymakamlığın şube müdürlüklere nakil suretiyle istihdam, yerini değiştirmek o arkadaşların mesleki cazip hale getirmesi noktasına istinadeden Plân Komisyonunu yanıltmış olsa gerektir. Yüksek malûmunuz olduğu üzere, Şurayı Devletin de müstekar içtihatları vardır. Okul müdürlüklerine, Millî Eğitim memurluklarına tâyin edilenler için de meslek olarak ilkökul öğretmenliği kabul edilmiş ve tatbikat da böylece devam etmiştir. O itibarla, bu defa getirilen tasarıda şube müdürlüklerine tâyin olunan arkadaşların meslekle irtibatlarını kesmemiş bulunması ve meslekin bir devamı sayılması muvacehesinde, üstelik bir de hiyerarşik sistem içerisinde vekâletlerin idaresinin bakanlık makamı ve merkez teşkilatı bir direksiyon olarak kabul edildiği takdirde, buraya getirilecek arkadaşların da liyakatli insanlar olması sebebiyle, direksiyonda her hangi bir boşluk olmaması mevzuu çok mühimdir.

Bendeniz Sayın Hüdaî Oral arkadaşımızın bir tadil teklifi yaptığını duydum. Merkeze tâyin olunan ve kaymakamlık hakkını iktisabetmiş olanların da aynı şekilde bu ödenekleri almaya devam etmeleri istikametindeki takririn kabulünü arz ve teklif ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Asbuzoğlu.

ŞEVKET ASBUZOĞLU (Eskişehir) — Muhterem arkadaşlarım; 5027 sayılı Temsil Kanununa göre Dahiliye memurlarına, menşei kaymakam olan arkadaşlara temsil ödeneği verilmesi hususunda kanun teklifini yapanlardan bir ta-

nesi idim. Bilâhara Yüksek Meclisinizde müzakere edilirken bütün grupların, tahmin ediyorum, başkanları veya sözcükleri birleşerek, menşei aynı olan emniyet müdürlerine de bu temsil ödeneğinin verilmesini bütün grup temsilcisi arkadaşlar imzalarıyla, gayet iyi hatırlıyorum, A.P. den Ertuğrul Akça arkadaşımız burada mı bilmiyorum, o da kendi gruplarında dolandırmak suretiyle getirdik. Yüksek Riyasete, emniyet müdürlerinin de dâhil edilmesini tazammun eden bir önerge vermiştik. Burada müzakere edilirken, nedense bu kürsüden emniyet müdürlerinin 5027 sayılı Temsil Kanununa giremeyeceği yolunda bâzı fikirler ileri sürüldü. Ve bugün de üzüntüyle arz edeyim ki, bilhassa Aziz Zeytinoğlu arkadaşımız emniyet müdürlerinin bunlardan tamamen ayrı mütalâa edilmesi lâzımgeldiği buraya hiç giremeyeceği yolunda, yine Gıyasettin Karaca arkadaşımız buna yakın bir konuşma ile emniyet müdürlerini bundan tamamen ayırt edici birer konuşma yaptılar. Yapmak istediğim konuşmanın bir kısmını, eksik olmasınlar, İsmet Sezgin arkadaşımız gayet anlayışlı bir şekilde bu kürsüden ifade etmiş bulunuyorlar. Ben bu arkadaşımın bu ifadesinden sonra daha geniş izahlarda bulunmak suretiyle vaktinizi ve bu kürsünün verdiği hürriyeti suiistimal etmeyeceğim. Ancak, bir kere esasta beraberiz, 5027 sayılı Kanuna göre «menşeleri kaymakam olan arkadaşlara temsil ödeneğinin» verilmesinde hep beraberiz. Burada itirazımız yoktur. İtirazımız emniyet müdürleri üzerinde olduğu için bendeniz bu kısım üzerinde kaderin sevki ile uzun müddet... («itiraz yok» sesleri)

BASKAN — O halde kısa kesin Asbuzoğlu.

ŞEVKET ASBUZOĞLU (Devamla) — Uzun müddet bu vazifede hizmet vermiş bir arkadaşınız olarak şunu ifade etmek isterim ki, emniyet müdürlerinin kaymakamlardan farkı yoktur. Mahreçleri tahsilleri müracaat ettikleri yer aynıdır. Her ikisi de Dahiliye Vekâletinin mensuplarıdır. Yalnız bir tanesinin kadrosu çok geniş olduğu için ayrı bir kadro kanunu ile tedvin edilmiştir, o kadro içinde mütalâa edilmektedir. Yoksa kaymakamlardan menşei itibarıyla - hattâ valilerden - farklıdır; yüksek tahsili olmıyan bir kimse vali olur ama yüksek tahsili olmıyan bir kimse emniyet müdürü olmaz. Onun için arz etmek istiyorum ki, kayma-

kamlardan hiç farkı olmıyan emniyet müdürlerinin neden burada ayrı mütalâa edilmek istendiğini anlıyamadığım gibi, «makam değildir» dediler; yani vali, kaymakam makamdır, fakat emniyet müdürü makam değildir dediler arkadaşlar, ve diğer şube müdürleri ile mukayese ettiler.

Arkadaşlar, makamın tâ kendisidir. Çünkü günün 24 saatinde dahilî ve hariç bütün müracaatlara, ecnebi devletlerin müracaatlarına, dâhilde vatandaşların müracaatlarına günün yirmi dört saatinde muhatobolan yegâne makam emniyet makamlarıdır. Hattâ o dediğim idari makamları da harekete geçiren yine bu makamdır. Ama, bunu bugün kalkıp vazifelerini hiçbir zaman küçümsemediğim diğer şube müdürleriyle mukayeseye kalkışacak olurlarsa, bu meslekin hizmetinin ne olduğunu bilmiyorlar demektir. Bu bakımdan kendilerini mazur görebilirim ama, temsil bakımından diğer arkadaşlardan hiç geri kalmadığı gibi, fazla mesailer, günün yirmi dört saatinde muhatobolmaları bakımından, vardır. Ben bu teklifi hazırlıyan arkadaşlara, maddeyi tedvin eden arkadaşlara, emniyet müdürlerini dâhil ettikleri için teşekkür etmekle beraber bir hususun daha aydınlanmasının zaruri olduğuna kaaniim.

Orada; «Vilâyetlerde çalışan» tâbirini vardır. Arkadaşlar, 67 vilâyetteki nihayet 80 - 85 kadar emniyet müdürüne bunu tanıyoruz - belki daha da azdır. Ama Ankara'da merkezde çalışan 2 umum müdür muavini 1 umum müdür 3 daire reisi 8 tane şube müdürü heyeti umumiyesi 15 ediyor. Eğer muavinleri varsa - ki, hepsinin muavini yoktur - topu topu 20 emniyet müdüründen esirgiyoruz. Yüce Heyetiniz bunu lütfedip de «Vilâyetler» tâbirinin kaldırılması için bir teklifte bulunuyorum. Onu kaldırır yerine «umumiyetle emniyet müdürleri» tâbirini kullanırsanız, şu kabul ettiğiniz mânzume içerisinde, nihayet 15 - 20 kişiyi de mahrum etmemiş olursunuz. Bunu istirham edeceğim. Ne gibi bir düşünce ile vilâyetler kelimesi kullanıldı da buradaki arkadaşlar çıkarıldı, anlıyamadım. Yekünü 15 - 20 yi geçmez benim bildiğim arkadaşlar, Emniyet Umum Müdürlüğü teşkilâtında çalışan, bu kategoriye girecek arkadaşlar. Binaenaleyh Yüce Meclis, bu kadar bol bir lütfkârlığın karşı-

sında burada çalışan ve nihayet zaman zaman, onu da arz etmeden geçemeyeceğim, buradaki emniyet müdürlüğü vazifesi gören şube müdürleri arkadaşlarımız da zaman zaman Emniyet Teşkilât Kanununun, Umum Müdürüne ve Dahiliye Vekiline verdiği yetkiye dayanarak gecesi gündüzi belli olmadan diğer vilâyetlerimizdeki, asayiş veya siyasi hâdisele- rin tekikme, tahkikme her zaman için ko- şan, yürüyen, giden arkadaşlarımızdır. On- lar da keza burada diğer müdürlerle kıyas edilemeyecek bir vazife görmektedirler. Bun- ların mesai saatleri diğer memurlar gibi saat 17 de nihayet bulmaz. Gün gelir saat 24 e ka- dar sabahlarlar. Binaenaleyh lütfediniz bunu bu arkadaşlardan esirgemiyelim :

Bu hususta bir de taksir veriyorum. Kabu- lünüze mazhar olursa minnettar kalırım. He- pinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Öztürk.

SEYFİ ÖZTÜRK (Eskişehir) — Muhterem arkadaşlarım; benden evvel konuşan kıymetli arkadaşlarımızın mütalâalarının birçoklarına iş- tirak ediyorum. Ancak anlayamadığımız bâzi noktalar var. Evvelâ, Devlet hizmeti gören- lerden bir kısmının yaptığı hizmetin diğerin- den daha rüçhanlı ve daha üstün olduğu id- diası varit değildir. Bence hangi mevkide ve kademede olursa olsun Devlet hizmetinin adı Devlet hizmetidir ve bunu yapan kişiler arasında her hangi bir fark bahis mevzuu olamaz. Bu itibarla meseleyi objektif olarak ele almak lâzımdır. Doğruyu söylemek ic- abediyor. Komisyon, teklifin gerekçesindeki ha- kiki maksadı aşmıştır. Zaruret onu oraya gö- türmüştür. O ihtiyacı da bilâhara hatırlamış, o yolda genişletilmiştir. Bunlar ayrı mesele. Bunlar burada görüşülebilir. Ama hiçbir za- man şu teklifin gerekçesinde yazılı olan ha- kiki maksat budur denemez. Gerekçeyi daha evvel arkadaşlarımız açıkladılar. Mahrumiyet bölgesinde bulunan bâzi idare âmirlerinin, me- murlarının ezeümle kaymakamların o vazife- lerde durmuyarak ayrıldıkları, münhallerin arttığı, böylece birçok kazalarda üniversite mezunu kaymakam bulunamadığı noktasında toplanmakta ve bu ihtiyaca cevap vermek için teklif Meclise getirilmiş bulunmaktadır. Bu teklifin, müzakeresi sırasında, hiç şüphesiz, ol-

gunlaşması, kemalini bulması mümkündür. Ancak, geçen birleşimlerde Meclisin kabul et- tiği taksirlerin gerekçesinde komisyonun me- seleyi tekrar huzurunuzda getirmesi icabederdi. Halbuki komisyon, bunu biraz daha genişlete- rek yüksek huzurunuzda getirmiş bulunmak- tadır. Bu itibarla meselenin bu cephesini açıkça bilelim de, ona göre; evet emniyet müdürüne de lâzım, nüfus müdürüne de lâzım, veterinerlere de lâzım; bu Devlete vazife gören herkese maddi bakımdan yardım etmek lâzımdır. Bu- nu ondan sonra söyleyelim. Ben meselenin esası üzerinde durmak istiyorum ve beni öte- den beri rahatsız eden bir vaziyeti ifade et- mek için söz aldım. Devlet ücret sistemin- deki tezelzül nerede bitecektir? Bunu Kurucu Meclisten bu tarafa öğrenemedik.

Bir personel rejimi bahis mevzuudur. Bu Personel rejimi hazırlanıyor, hazırlanacak, hazırlanmakta. İnşallah hazırlanır gelir de gö- rürüz. Ücret sistemleri de yamalı boheça ha- line gelmiştir bütçe... Şimdi bir gerekçe ile Türkiye'de veterinerlerin çektiği ıstırapı huzu- runuzda getirmek mümkün. Neler çekiyorlar? Hastalıklarla mücadele ederler, ne gibi mahru- miyetler içerisinde çalışıyorlar, bir tazminat da onlara getirmek mümkündür. Bir başka meslek grupuna da getirmek mümkündür.

Arkadaşlarımız adalet tazminatı ile bunu mukayese etmek istediler. Ben bu görüşü ha- talı bulurum. Çünkü adalet mensuplarının ifa ettikleri vazife ile, idare mekanizmasındaki vazife arasında fark vardır. Bu fark Anayasa bünyesinde mevcuttur, tatbikatta vardır. Bu itibarla her şeyi adalet mensuplarına verilen tazminattan hizaya getirmek istersek, bütçe 12 milyar bulsa yine de idare mekanizmasın- da çalışanları tatmin etmek mümkün olmaz. Me- selenin bu taraflarını tesbit edelim, Devlet personel rejimi bugün bir istikamete gireme- miştir, doğru yolu bulamamıştır, ücret siste- mi karmakarışıktır. İşler el yordamıyla idare edilmektedir, ne taraf yaralı ise orası biraz merhemlenmektedir. Bunları görelim, bilelim. Ancak ihtiyaçlar karşısında Meclisin de âcil tedbir alması lâzımdır.

Hakikaten kazalarımızın birçoğunda kayma- kam yok, bulunamıyor. Üniversite mezunu bir kaymakamı bugünkü ücretle bir mahrumiyet böl-

gesinde çalıştırmak mümkün değil, onlara ödenek vermeye mecburuz. Onun yansına Aziz Zeytinoglu arkadaşımız temas ettiler; emniyet müdürlerine vermiyelim, dediler. Ancak, menşei itibariyle kaymakamlığa muvazi olarak onlar da bir başka dalda vazife görüyorlar. Onu da arkadaşlarımız mucip sebepleriyle getirdiler. Ben şahsen onlara da tazminat verilmesine taraftarım. Bugünün zaruretleri içinde geçici tedbir olarak taraftarım. Ancak şunu da tesbit edelim; bu böyle devam etmez arkadaşlar. Böyle münferit kanunlarla muayyen idare mekanizmasındaki görevlileri taltif etmek haklarını teslim etmek gibi formüllerle bu meselenin içinden çıkılmaz. Komisyonun teklifine katılıyorum. Yalnız bir temennim; Hükümet adına Sayın İçişleri Bakanı buradalar. Arkadaşlarını tazyik etsinler, takibetsinler, Hükümet bu sistemi belli esaslara bağlasın ve böylece Parlâmento çeşitli konularda münakaşalara gitmesin. Bence hastahân hakiki tedavisi budur.

Hürmetlerimle efendim.

BASKAN — Efendim, yeterlik önergesi gelmiştir. Komisyon ve Hükümet konuşmak istiyorlarsa söz vereceğim.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Söz istiyorum.

BASKAN — Komisyon adına Sayın Bayar, buyurun.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Muhterem arkadaşlarım, veriliş tarihi 4. 1. 1962 olan bu kanun teklifinin 2 seneye, takriben 20 aya yakın bir müddetle gerek komisyonda gerek Heyeti Umumiyede uzun ve geniş müzakereye tabi tutulması gösteriyor ki, esasen son derece ehemmiyetli ve tesirleri son derece şâmil bir kanundur ve Meclislerimizi de bu yüzden geniş ölçüde meşgul etmek durumunda kalmıştır.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, Komisyonumuzun bu teklifle alakalı son kararı hakkında Yüksek Heyetinize bir iki noktayı ehemmiyetle işaret etmek isterim. Komisyonumuz evvelâ işin esasını temsil ödeneği esprisi içinde mütalâa etmiş ve bugünkü şartlar içinde temsil ödeneğinin kifayet derecesiyle yaşama şartlarını mu kayese ederek temsil ödeneği esprisi içinde kalmak kaydıyla buna bir çare bulmak tedbirini ilk plânda mütalâa etmiştir.

Şimdi muhterem arkadaşlarımızın üzerinde ısrar ettikleri, durdukları bir iki noktaya bilhassa cevap vereyim. «Valiler, niye bunun dışında tutuldu» dediler. Muhterem arkadaşlarım, 5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanunu Devlet hizmeti gören bir takım eşhassa temsil ödeneği veren bir kanundur. Bu kanunda valiler vardır, kaymakamlar vardır, nahiye müdürleri vardır, müsteşar ve müsteşar muavinleri vardır, bir takım askerî erkân vardır.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, tedbir esasında palyatif bir tedbirdir. Tamamına şamil bir hal çareside getiremediğimize göre; ihtiyaca cevap verecek bir tedbir üzerinde kalmakta fayda mülâhaza ettik. Müsteşarın, Genelkurmay Başkannın temsil ödeneğini halledemediğimize göre o halde bugün için en ziyade lüzumlu, en ziyade tazyik eden ihtiyaca cevap vermenin faydasına işaret etmek suretiyle bu neticeye vasil olduk.

Şimdi, valileri, dışarı bırakıyorsak müsteşarları da dışarıda bırakıyoruz. Yani temsil ödeneği alan Devlet memurları zincirinde muayyen halkalar zaten başta kalıyor. O halde bugünkü şartlar içinde, biraz daha imkana sahip, geçim şartları biraz daha müsait olması iktiza eden valilerin bu tasarı dışında kalmasında bir malzur mütalâa etmedik. Valiler takriben bugün belediye başkanlığından aldıkları tazminat dışında 350 lira temsil ödeneği, 750 lira kadar da il genel meclisinin tesbit ettiği bir ödenek almaktadırlar. Bu vasati olarak 1 100 lira ediyor ki, ayrıca arabası vardır, konağı vardır; bugünkü şartlar içinde geçimine imkân veren bir yaşama seviyesi içindedirler. Nasıl olsa emsali arasında farklı bir durum husule gelmiştir; müsteşarlar hariç kalmış, diğer Devlet büyükleri hariç kalmışsa, bu da hariç kalabilir esbabı mucibesi içinde valileri had bir ihtiyaç olmadığı kanaatiyle bu kanunun dışında bıraktık.

Muhterem arkadaşlar, emniyet müdürleri mevzuna gelinece; emniyet müdürlerine temsil ödeneğinin verilmesi komisyonumuzca derpiş edilmemiştir, unumi heyetten gelen bir teklif ile, kalabalık bir imza ile mesele derpiş edilmiş ve komisyonumuza intikal etmiş bulunmaktadır.

Şimdi emniyet müdürleri temsil ödeneği alır mı almaz mı? Muhterem arkadaşlarım el-

bette ki, emniyet müdürlerinin bir temsil görevi vardır. Vatandaşın ilk müracaat ettiği kanun adamı polistir. Devletin nizamını asayişini temsil ile mükelleftir. O itibarla bir temsil salâhiyeti vardır.

Şimdi muhterem arkadaşlar, emniyet müdürleri temsil ödeneği alır mı, almaz mı? Bu kanun ile; Temsil Ödeneği Kanununa bir ek yapmaktayız. temsil ödeneği alan Devlet memurları meyanına emniyet müdürlerini de ithal etmekteyiz. O itibarla kanunun sevk edilmiş tarzında redaksiyonunda bir hata olmaması lâzımgelir.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, Seyfi Öztürk arkadaşımızın bir iddiasına cevap vermek ihtiyacını hissetmekteyim: Şu son şekli ile tasarısı genişletilmiş değildir, muhterem arkadaşlarım. Bundan evvelki müzakerelerde esas olan kanun tarzı ile, bunun arasında lehte bir fark vardır. Tasarısı genişletilmemiş, bilâkis temsil ödeneği hudutları içinde daraltılmış tasarruf imkânları temin edilmiştir.

Şimdi muhterem arkadaşlarım; bu kanunla artırılan temsil ödeneği tahsisatı, Dâhiliye Vekâletinin bünyesindeki tasarruflardan karşılanacaktır. Emniyet müdürlerinin ki de dâhil. Bunun dışında Personel Kanunu ile bütün bunları muayyen bir seviyeye getirecek tedbirler, ifade edildiğine göre, çok yakın zamanda Meclisimize gelecektir.

Bu müddet içinde âcil tedbirler bu suretle bulunmuş olur ve inşaallah Personel Kanunu gelinceye kadar da idarenin ihtiyacı olan bu imkân kendilerine bahşedilmiş olacaktır.

Muhterem arkadaşlar, bir kere daha ifade etmek zaruretini duymaktayım; tedbir palyatif tedbirdir, meselelerin kökünden halline imkân veren bir tedbir değildir, zaruretin icabıdır. Uzun müzakereler de zaten bunun palyatif olduğunu, derde deva olmadığını ve bir kısım küçük üniteleri kapsadığını ve hattâ emsal yaratmak suretiyle birtakım tazyikleri davet eder mahiyette olduğunu uzun müzakerelere tabi tutulmasından anlamak mümkündür. Buna rağmen şartların, zaruretin tazyiki de meydana vardır. Komisyonumuz bula bula bu tedbiri bulmuştur. Diğer takrirlerle istenilen hakların zaruretine, haklılığına iltihak etmemek mümkün değildir, ama bugünkü şartlar içinde bulunabi-

len imkânlar bu kadardır. Takdir yüksek heyettindir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Açık oylarını kullanmayan arkadaşlar varsa lütfen oylarını kullansınlar.

Sayın Bekata konuşmak istemiyorlar. Komisyondan sonra bir arkadaşına söz veriyorum, sırada Sayın Güley var, buyurun.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Muhterem arkadaşlarım, konu üzerinde derinliğine ve genişliğine duruldu. Hemen hemen söylenecek bir şey kalmadı. Sayın Komisyon Sözcüsü arkadaşımızın konuşmasaydı veyahut Sayın Başkanlık sözcüden sonra bendenizi çağırmasaydı, söz istemekten vazgeçmiştim.

Şimdi, evvelâ şu noktaya işaret edeceğim: Emniyet müdürlerine bu teklifler münasebetiyle, Meclisin arzusu üzerine bir tazminat ilâvesi getirilmektedir. Bunun esasına bendeniz iştirak ediyim. Ancak 1700 sayılı Kanunu değiştiren bir kanun içinde bu ilâve tazminatın yapılabilmesini rahatlıkla kabul edemiyorum. 3201 sayılı Teşkilât Kanununun saklı altında toplanmış olan bir emiayı hakikaten büyük vazife gören, büyük mesuliyetli âmme hizmeti gören bu emiyanın en sorumlusu, mesuliyetlisi demek olan vilâyetteki müdürlere tazminat verilmesini istiyorum, ama bu kanun içinde nasıl yapılabildiğini rahatlıkla kabul edemiyorum. Eğer gerçekten 1700 sayılı Kanunla 3201 sayılı Kanunun bir araya getirilmesinde bir sakınca yoksa bu takdirde vilâyetlerde vazife gören emniyet müdürlerine, hattâ Sayın Asbuzoğlu arkadaşımızın işaret ettiği gibi, merkezde vazife gören, aynı haddelerden geçmiş olan emniyet müdürlerimize ve buradaki merkez vazifelilerine bu tazminat verilmelidir.

Komisyon 300 lira gibi bir had tesbit etmiştir. Hareket noktası şu, 165 lira tayin bedeli alır, 75 lira mesai fazlası ücreti alır, hattâ Polis Kıyafet Kanunu hükümlerine göre elbise alır, yazlık, kışlık elbise alır, ayakkabı alır, iki senede bir kaput alır, bunların da bir maddi karşılığı olmak lâzımdır. Yâni verilen rakam az değildir. Hattâ 300 lira biraz cömert tutulmuş da denilebilir. Bununla beraber ben itiraz etmiyorum. Bir tek takıldığım nokta; bu Mecliste birbirinden ayrı iki Teşkilât Kanununa sahip, dahil olan iki emiyanın böyle bir kanunda birleşmesinin mümkün olup olmadığıdır. Bu mev-

zuda itirazları olan arkadaşlarımıza itiraf ederim ki; fikren, vicdanen iltihaklı durumdayım.

Şimdi diğer bir husus; bu teklif dolayısıyla Komisyonun bugün okunan değişikliğinde merkez teşkilâtı memurlarımız dâhil edilmiştir. Müsteşar, müsteşar muavini, genel müdür ve muadilleri, sonra genel müdür muavinleri, daire reisleri ve şube müdürleri. Bunlar bunun içine dâhil edilmemiştir. Halbuki 1700 sayılı Kanuna göre, müsteşarlığa, müsteşar muavinliğine, genel müdürlüğe genel müdür muavinliğine, daire reisliğine ve şube müdürlüğüne, ancak vali ve kaymakamlık yapmış olanlar gelebilirler.

Vali ve kaymakamlık yapmış olanlar buraya gelebilecekler, fakat gelince, şimdiye kadar olduğu gibi, bu değiştirmeden sonra, düzeltmeden sonra dahi, kaymakam olarak, vali olarak iktisabetmiş olduğu haklarından mahrum kalmış olacaktırlar.

İçişleri Bakanlığı Merkez Teşkilâtı gibi, gerek Emniyet Umum Müdürlüğünde, gerekse İçişleri Bakanlığında çok ciddi ve ağır büyük mesuliyeti olan bir müessesede, merkezde vazife görme, bir dün vazife görme hali midir?.. Mesuliyetler yönünden, sorumluluk yönünden daha az, daha geride bir hale girmek mi demektir?

Şimdi burada gördüğüm muhterem içişleri mensupları arasında valiler biliyorum, kaymakamlık yapmış olanları var, bunlar burada bugün bulunuyorlar ve merkezde bu kadar ciddi vazifeler görüyorlar. Vaktiyle vali olmuşlar, kaymakam olmuşlardır, şimdiye kadar hiç bir hakları yoktu. Bu teklif ve Komisyonun değişikliği yine aynı noktada kalıyor. Umumiyetle kaymakamlar, valiler tazminatlarından mahrum kalmak istemedikleri için, benim bile bildiğim merkezdeki vazifeye, çoluğunu, çocuğunu okutmak bakımından veya evi varsa evinde oturmak bakımından Ankara'da oturmaya, şahsan kabiliyetli ve imkânlı olanlar getiriliyor. Çünkü vali yerinde tazminatını aldığı için gelmiyor, kaymakam şimdi gelmeyecek. Bu, merkezdeki organı cevherinde, esasında zayıf düşürmek olur. Burada müsteşar, müsteşar muavini ve daire reisi için liyakatlı bir İçişleri mensubunu seçmeliyiz. Seçtiklerimiz buraya gönül rahatlığı ile koşup gelmeli ve vazifeye başlamalı. İktisaplarının elinin altında olduğunu bilirse, ancak böyle olabilir. Orada aldığını burada vermezsek, küçük bir

kazada aldığını büyük Ankara şehrinde vermezsek, burada nasıl yaşar? Namuslu dürüst iyi bir Devlet memuru daha fazla kira verecek, daha çok masraf edecek, bütçesi genişliyecek, lojmansız kalacak... Ben bunun muadelet tarafını görmüyorum.

Şimdi müsteşar hariç muavinler dâhil, İçişleri Bakanlığı merkez teşkilâtında bulunan Devlet memurları - ki, vazifeleri son derecede ciddi ve ağırdır - hiçbir şey alamazlar. Bu tasarı yeniden hiçbir şey almamaya devam etmeyi getiriyor. Hâkimlerimize ayrı bir statü içinde tazminat verildi. Esprisi tamamiyle ayırdır, bunu kabul ediyorum. Fakat onu verirken espriyi tanzim etmek, anlamak yönünden bu Meclisler o kadar cömert hareket etmişlerdir ki, hâkim sıfatını aldı mı, isterse Adalet Bakanlığında müsteşar olsun, ister şube müdürü olsun, daire reisi olsun, hepsi hâkim tazminatının kendi baremine düşen kısmını alır, hepsi alır... Fakat İçişlerinde vazife gören, burada gördüğüm birçok valiler var, kaymakamlar var, bunların hiçbirisi alamazlar. Yani çok daha ehemmiyetli birkaç kişiye bir şey verip, meselenin tamamını ve esasını bir yana koyup, yani, sebebini bırakıp neticeyi tedavi edici yola girip, onu da böyle yarım yamalak yaparsak, bu tarzda tedvin edilmiş kanunlar, kanun yapan organlar için ileride daha büyük külfetler halinde aynı noktalara rücu mecburiyetini getirir.

Bir merkez valiliği müessesesi var. 5442 sayılı İller İdaresi Kanunu 1946 senesinde ihdas edilmiş. Niçin ihdas edilmiş? Demokratik bir düzene girildiği için vali, bakanlık emrine alınması. Valilik gibi vilâyetlerde Devleti temsil eden büyük mesuliyet sahibi vatandaşlar siyasi yönlerden bakanlık emrine alınması. Ama bir yerde vazife gören valinin vazifesinde bir aksaklık görülürse veya öyle bir kanaatin çizgisi üzerine gelmişse, o valiyi merkezde bir müddet için tutmak, tecrübesinden merkezde istifade etmek, bir inhilâl vukuunda derhal oradan kapatmak gibi maksatlar için de bir merkez valiliği kurulmuştur. Sonra, ne kadar kötü kullanıldığını, ne kadar dejenere edildiğini, ne kadar haksızlıklar yapıldığını biliriz.

Şimdi, meselâ hatırımda kaldığına göre Ankara'da üç vali merkezde bulunacak, mer-

keze alınır alınmaz vali olarak kullandığı hakların hepsinden cüda düşer. Bu tasarı, bu cüda düşme halini bir kere daha mührünün altında tasdik ediyor. Ben bunu da muadete sığdıramıyorum ve bağdaştıramıyorum. Elde edilmiş olan haklar kullanılır, geri alınmaz. Merkeze çağırduğumuz, Emniyet Umum Müdürlüğünde veya İçişleri Bakanlığı merkez teşkilâtında görev alacak olan kimseler, kaymakamlıktan veya valilikten geçmeye kanun nazarında mecburdur. Oradan geçenler, kaymakam iken, vali iken aldıklarını Ankara'da vazife görürken de almalıdırlar. Bu esasa bu teklif, ve bugün okunan Komisyon değişikliği sırtını dönmüştür. Yüzünü dönmezse, bu önerge, bu arz ettiğim gerçeklere yüzünü döner hale getirilmezse, şikâyetimi huzurunuzda böylece ifade etmekle yetinir, yalnız oyunu vermeme imkânını kullanırım. Fakat bu gerçeklere, elimizde bulunan bu kanun tekliflerini bu değişikliği mutabakatla, fikrî, ruhi mutabakatla, döndürürsek, buna döndürmek üzere Komisyon bunu yeniden alır, önümüzdeki günlerde hemen bu hale getirmek üzere alırsa kendilerine minnettar kalırım. Saygılarımla sunarım.

BAŞKAN --- Yeterlik önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Dahiliye memurları temsil ödeneği hakkındaki görüşmelerle durum anlaşılmıştır. Görüşmelerin yeterliğini teklif ederim.

Istanbul
Ziya Altınoğlu

BAŞKAN --- Önerge aleyhinde mi Sayın Geçioğlu? Yeterlik önergesinin aleyhinde Sayın Mehmet Geçioğlu, buyurun.

MEHMET GEÇİOĞLU (Adana) --- Muhterem arkadaşlarım, bu konuda bâzi hususlar açıklanmadığı için söz almış bulunuyorum. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

İdarecilere verilecek tazminat teklifi yerindedir. Buna itirazım yok. Türk milleti idarecilerine verilen tazminatın miktarı üzerinde de durmaz yalnız, idarecilerimizden beklediği hizmetlerin yapılmasını ister.

Şöyle ki, her gün birbirini takibeden koruncu hâdiselere gazetelerden şahit oluyoruz.

Acı hâdiseler karşısında idarecilerimize düşen vazifelerin çok ciddi olarak takibedilmesi lâzımgelmez mi? Adam öldürülür faali yok; hırsızlık yapılır faili yok; kumar, umumî ahlâk bozukluğu alabildiğine gidiyor faili yok, tedbiri yoktur. Köy kahvelerine kadar sokulan kumarın köy çocukları üzerinde bıraktığı kötü tesiri takdir buyurursunuz. Burada idarecilerimizin vazifesi yok mudur? Bu şekilde saydığım hâdiseler; idareciler tarafından hüsnüniyetle takibedilerek, iyice çalışıldığı takdirde önlenebilecek hâdiselerdir. Memlekette her yönden huzuru temin edecek olan idarecilerimizin vazifelerinde biraz daha dikkatli ve müteyakkız olmalarının, memleketin bugünkü ahlâk ve terbiye veçhesini değiştireceğinden şüphe etmiyorum. Bu hususta Dahiliye Vekilimizin gereken tedbirleri almalarını kendilerinden rica eder hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar.)

BAŞKAN --- Sayın Geçioğlu yeterlik önergesi aleyhinde konuşular. (Gülüşmeler.)

Yeterlik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Verilmiş değişik önergeleri var, onları okutuyorum.

Sayın Meclis Başkanlığına

MADDE 1. — Bu kanundan emniyet müdürlerinin çıkarılmasını arz ve rica ederim.

Eskişehir
Aziz Zeytinoglu

BAŞKAN --- Komisyon katılıyor mu efendim?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN --- Efendim, arzu buyurulursa önergelerin hepsini evvelâ okutalım, ondan sonra oylamasına geçelim. (Okunsun sesleri.) Önce hepsini okutalım.

Başkanlığa

Kürsüde izah ettiğim sebeplere binaen nahiyeye müdürlerine ait temsil ödeneğinin 300 ilraya iblâğ edilmesini arz ve teklif ederim.

Mardin
Talât Oğuz

Samsun
Nurettin Ceritoğlu

Millet Meclisi Başkanlığına

Bucak müdürlerine verilecek temsil ödeneği miktarının 300 liraya çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Muş
Sait Mutlu

Yüksek Başkanlığa

Nahiyelerimizin ekseriyeti köyden farksız mahrumiyet bölgeleridir. Bu sebeple bilgili ve tahsilli kimseleri bu mesleke celbetmek halihazır mevzuatla mümkün olmamaktadır. Nahiye müdürlüğünü az çok cazip hale getirme ve mahrumiyeti telâfi edebilmek için, nahiye müdürlerine verilecek ödeneğin 300 lira olarak kabulünü arz ve teklif ederim.

Amasya
Nevzat Şener

Millet Meclisi Başkanlığına

Vali, vali muavini, kaymakam ve nahiye müdürleriyle emniyet müdürlerine verilen temsil ödeneğinin, jandarma kumandanlarına da teşmilini ve emniyet müdürleri misillü ödenek verilmesini arz ve teklif ederim.

İzmir
Şinasi Osma

Yüksek Başkanlığa

Şifahen arz ettiğim gerekçeyle vilâyet jandarma kumandanlarına da 500 lira tazminat verilmesi hususunun maddeye ithalini arz ve teklif ederim.

Antalya
İhsan Ataöv

Yüksek Başkanlığa

Temsil ödeneği olarak idareciler içerisinde merkez teşkilâtında çalışanların da katılmasını arz ve teklif ediyorum.

Antalya
İhsan Ataöv

Yüksek Başkanlığa

284 sayılı kanun tasarılarının ek birinci maddesine; menşei vali, vali muavini ve kaymakam olup da İçişleri Bakanlığı merkez kadrosunda çalıştırılanların da dâhil edilmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla

Sinop
Mahmut Alicanoğlu

Sayın Başkanlığa

Valilerle vekâlete mensup 36 kadar şube müdürlerinin de bu temsil ödeneğine ithal edilmesini arz ve teklif ederim.

Trabzon
Ahmet Şener

Yüksek Başkanlığa

Takririme Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilâtında çalışan ve emniyet müdürlüğü sıfatını ihraz etmiş olanların da ithalini arz ve teklif ederim.

Denizli
Hüdaî Oral

Sayın Başkanlığa

Müzakeresi yapılmakta olan 5027 sayılı Temsil Ödenekleri Kanununda yapılması istenen değişiklikle vali, kaymakam, bucak müdürü ve emniyet müdürlerine temsil ödeneği verilmesi istenmekte ise de; fakülte mezunu, fakat kaymakamlıktan gelmemiş hukuk işleri müdürleri bunların arasına alınmamıştır.

Gayet az miktarda olan, kaymakamlıktan gelmemiş hukuk işleri müdürlerine de temsil ödeneği verilmesini arz ve teklif ederim.

Kırklareli
Abdurrahman Altuğ

Yüksek Başkanlığa

5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun 1 nci maddesinin aşağıda gösterilen değişik şekilde kabulünü arz ve teklif ederim.

Denizli
Hüdaî Oral

«Madde 1. — 5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değiştirilmiş veya ekler yapılmış bulunan birinci maddesinde yazılı makam ve memuriyetlerden vali muavini, kaymakam ve bucak müdürlerine ait bulunan temsil ödenekleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, kaymakam sıfatı ihraz etmiş olup da merkez teşkilâtında sabit bir vazifeye tâyin ve nakledilenlerle kendi kadrosunda çalıştırılanlar emniyet müdürleri ilâve edilmiştir.

Vali muavinleri 500 lira,

Kaymakamlar ve kaymakamlık sıfatını ihraz etmiş olup, merkez teşkilâtında çalışanlar 500 lira,

Bucak müdürleri 150 lira,
Emniyet müdürleri 300 lira.»

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan 5027 sayılı Kanuna ek madde ilâvesine dair kanun teklifinin emniyet müdürlerini kapsıyan fıkrada, «vilâyetler» kelimesinin kaldırılarak umumiyetle «emniyet müdürlerine» tâbirinin konulmasını arz ve teklif ederim.

Eskişehir

Şevket Asbuzoğlu

BAŞKAN — Değiştirge önergelerini dinlediniz. Aykırılıklarına göre baştan okutup, oylarınıza sunacağım.

(Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Zeytinoğlu.

AZİZ ZEYTİNOĞLU (Eskişehir) — Efendim, tavririmi izah ettirmedığınız için önerge mi geri alıyorum.

BAŞKAN — Sayın Zeytinoğlu değiştirege önergelerini geri aldılar. Yalnız bir dakika Sayın Zeytinoğlu, rica edeyim, Riyaseti bir töhmet altında bırakır gibi olduğunuz, «izah ettirmedığınız için filân.» diye.

AZİZ ZEYTİNOĞLU (Eskişehir) — Efendim, tavririmi geri alıyorum.

BAŞKAN — Geri alıyorsunuz o başka. Fakat ben zatiâlinize bu tavrirden evvel söz verdim, bu sözünüze göre önerge verdiğinizi Heyete açıklayınız.

Buyurun okuyun.

(Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in,

Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun,

Mardin Milletvekili Talât Oğuz ve Samsun Milletvekili Nurettin Ceritoğlunun önergeleri yeniden okundu.)

BAŞKAN — Efendim; bu üç önerge aynı mahiyettedir. Nahiye müdürlerine 300 lira ödenek verilmesi hakkındadır.

Komisyon katılıyor mu efendim?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Tavrirdi ettikleri 150 lirada kalmasını istiyorlar.

Bu üç önergenin nazara alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın önergesi yeniden okundu.)

ŞİNASI OSMA (İzmir) — Efendim, müsaade ederseniz tavririmi izah edeyim.

BAŞKAN — Lüzumu yok Sayın Osma. Tavririnizde açıkça izah etmişsiniz. Bu hususta Sayın Ataöv'ün de bir tavriri var, onu da okutuyorum.

(Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün önergesi yeniden okundu.)

BAŞKAN — Sayın Osma ve Sayın Ataöv arkadaşlarımızın, vilâyet jandarma kumandanlarına da 500 lira ödenek verilmesine aidolan önergelerini okuttum. («Oya oya» sesleri)

ŞİNASI OSMA (İzmir) — Tavririmi izah etmek için söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Şinasi Osma'nın teklifleri emniyet müdürleri misillüdü, ötekisi 500 lira olarak teklif edilmektedir. Onun için ayrı ayrı oya koyacağım.

Evvelâ Sayın Osma'nın önergesini oya koyacağım. Komisyon katılıyor mu?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 29 oya karşı 53 oyla reddedilmiştir.

İhsan Ataöv arkadaşımızın diğer önergesini okutuyorum.

(Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Ataöv, önergenizde ısrar ediyor musunuz?

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Ediyorum efendim.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Önergenin nazara alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Okuyunuz.

(Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün ikinci önergesi tekrar okundu.)

HÜDAİ ORAL (Denizli) — Bu madde bizim teklifte de var ve müşterek mütalâa edildi.

BAŞKAN — Evet, yalnız merkez teşkilâtından kastı pek izah etmemişler Sayın Ataöv.

Sayın Ataöv, Hüdaî Oral'ın teklifi aynı mahiyette olduğu için katılıyor musunuz?

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Katılıyorum.

BAŞKAN — Peki efendim.

Bunlara dâhil olanları da okutuyorum.

(Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün önergesi tekrar okundu.)

(Sinop Milletvekili Mahmut Alicanoğlu'nun önergesi tekrar okundu.)

(Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in önergesi tekrar okundu.)

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Önergem hakkında söz istiyorum. Kısaca önergem izah edeyim.

BAŞKAN — Hayır efendim, size verdik mi diğerlerine de vermemiz icabedecek. Ben izah edeyim...

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Şimdiye kadar hiç söz almadım. Hiç olmazsa şu maddeyi izah edeyim.

BAŞKAN — Bir önerge daha geldi, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

İçişleri Bakanlığının merkez teşkilâtında çalışan, daha evvel kaymakamlık veya vali muavinliği yapan müdürlere aylık 500 lira temsil ödeneği verilmesini arz ve teklif ederim.

Denizli

Mehmet Çobanoğlu

(«Hüdaî Oral'ın önergesini okuttunuz» sesleri)

BAŞKAN — Müsaade buyurunuz da şaşırmyalım. Ben hep sıra ile geliyorum onlara...

(Denizli Milletvekili Hüdaî Oral'ın önergesi yeniden okundu.)

HÜDAİ ORAL (Denizli) — Efendim, Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilâtında çalışanlar da dâhil ediliyor. Bu tavrımızın bu şekilde şümullendirilmesi suretiyle oya sunulmasını istirham ediyoruz. («Olmaz» sesleri)

BAŞKAN — Ona ait bir önerge var zannediyorum.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Bendenizin önergesi buna ait.

BAŞKAN — Var efendim, var...

HÜDAİ ORAL (Denizli) — Bu şekilde olmak üzere oya konulmasını istirham ediyoruz.

BAŞKAN — O önergede sizin teklifinizden de bahsederim.

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Sayın Başkan, önergem izah etmek istiyorum.

BAŞKAN — Oradan söyleyiverin de ben anlıyayım. Ne yapayım Sayın Alicanoğlu, ne yapayım? Usule uymaya mecburuz, darılmayın.

Efendim, tekrar tavzih edelim; şu arkadaşlarımız : İhsan Ataöv, Mahmut Alicanoğlu, Ahmet Şener, Mehmet Çobanoğlu arkadaşlarımız, Hüdaî Oral'ın önergelerine katılırlar mı? Mahiyetleri aynıdır.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Sayın Başkan, Hüdaî Oral Beyefendinin önergesinde, Emniyet Genel Müdürlüğüne ait 13 şube müdürü dâhil değildir. Dışardan gelen bir kaymakam Emniyet Genel Müdürü olabilmektedir.

HÜDAİ ORAL (Denizli) — Efendim, Ahmet Şener Beyin önergeleriyle bizim vermiş olduğumuz önerge oya konulsun.

Ahmet Şener Beyin önergesiyle birlikte bizim vermiş olduğumuz önerge tevhide edilerek oya konursa, bu şekilde komisyonca tedvin edilecek ve dâva da halledilecektir.

BAŞKAN — Ahmet Şener Beyin önergesini yeniden okutuyorum.

(Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Şener'in tavrında bir vuzuh yok. Yani emniyet müdürlerini ithalimize dair bir vuzuh göremedim. Asbuzoğlu'nun buna dair bir teklifi olacağını zannediyorum. Okuyunuz.

(Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu'nun önergesi yeniden okundu.)

BAŞKAN — Hepsini sıra ile oyunuza koyacağım. Şimdi, demin saydığım Sayın Ataöv, Alicanoğlu, Ahmet Şener, Mehmet Çobanoğlu arkadaşlarımızın merkez teşkilâtında temsil ödeneği almaya müstahak olan arkadaşlarımızın merkez teşkilâtında çalışanlarına da ödenek verilmesi hakkındaki önergelerinizi oya koyacağım.

Komisyon katılıyor mu efendim?

BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Yani kaymakamlık, valilik yapmış olanların da merkez teşkilâtında temsil ödeneği alması hususundaki arkadaşlarımızın yapmış olduğu teklife Komisyon katılmıyor.

Nazara alınmasını oylarınıza sunuyorum: Yani, merkez teşkilâtında çalışan arkadaşlarımıza tazminat verilmesini kabul edenler... («Kaymakamlık yapmış olanlar mı?» sesleri)

Tabii, kaymakamlık, valilik yapmış olacaklar.

HÜDAİ ORAL (Denizli) — Menşei kaymakam olanlar.

BAŞKAN — Sayın Hüdaî Oral, yazılmış teklifinizde... («Sayın Başkan, ikinci teklifi de okuyunuz» sesleri)

Kabul etmeyenler... 35 oya karşı 47 oyla kabul edilmiştir; Sayın İhsan Ataöv, Mahmut Alicanoğlu, Ahmet Şener, Mehmet Çobanoğlu'nun teklifleri ki, mahiyetleri itibariyle aynıdır.

Filhal katılıyor musunuz, efendim?

BÜTÇE KOMİSYONU ADINA AHMET ŞENER (Trabzon) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Katılıyorlar... («Katılıyorlar, geri al» sesleri) («Ekseriyet yok» sesleri)

AHMET ŞENER (Trabzon) — Emniyet müdürleri de dâhil olmak üzere katılıyorum.

HÜDAİ ORAL (Denizli) — Efendim, bir takririmiz var.

BAŞKAN — Komisyon katılıyorlar mı efendim?

BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmadığına göre verilmiş olan önergelerle birlikte madde Komisyona iade edilmiştir.

TAHSİN TELLİ (Erzurum) — Sayın Başkan, beş kişi ayağa kalkarak ekseriyetin olmadığını söylüyoruz, ekseriyet yoktur.

BAŞKAN — Diğer değiştirge önergeleriyle birlikte madde Komisyona iade edilmiştir.

(Ortadan bir milletvekili «bizim önergelerimiz de verildi mi?»)

BAŞKAN — Geçici maddeleri, bilâhara ana madde geldikten sonra okuruz. Bütün önergeleri Komisyona veriyoruz. Bu önergelerinizi de tabii sizin, Meclisin müzakerelerinin ışığı altında tetkik edip getireceklerdir.

Arkadaşlarımız ekseriyet yok mu dediler? («Hayır, hayır» sesleri) Devam ediyoruz.

2. — *Sosyal Sigortalar kanunu tasarısı ve Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven'in, 5 . 1 . 1961 tarih ve 228 sayılı Kanuna iki ek madde eklenmesine ve bu kanunun 14 nci maddesinin tadiline dair kanun teklifi ile Eskişehir Milletvekili Şekket Asbuzoğlu, Konya Milletvekili Fakih Özfakih ve Edirne Milletvekili İhhami Ertem'in, 4 . 2 . 1957 gün ve 6900 sayılı Mâbûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Kanununa ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/462, 2/368, 2/413, 2/506) (S. Sayısı: 338) (1)*

BAŞKAN — Sosyal Sigortalar Kanununun görüşülmesine devam ediyoruz. 24 nci maddede kalmıştık. Karma Komisyon ve Hükümet burada mı? Bradalar. 24 nci maddeyi okutuyorum.

Ana ve babaya gelir bağlanması

MADDE 24. — Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının % 60'ından aşağı ise, artanı, eşit hisseler halinde geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına gelir olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalının yıllık kazancının % 15'ini geçemez.

Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek gelirlerin toplamı sigortalının yıllık kazancının % 60'ından aşağı değilse ana ve babanın gelir bağlanma hakları düşer.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi kabul edenler... etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sigortalının kontrol muayenesi

MADDE 25. — Sürekli iş göremezlik geliri bağlandıktan sonra sigortalı, her zaman, iş göremezlik derecesinde bir artma olduğunu veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek gelirden değişiklik yapılmasını isteyebileceği gibi, Kurum da, sigortalıyı her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Gerek sigortalının başvurması üzerine gerek Kuruma yaptırılan kontrol muayenesi sonunda Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporuna göre sürekli iş göremezlik durumunda değişiklik olduğu tesbit edilirse, sigortalının sürekli iş göremezlik geliri, rapor tarihinden sonraki ay ba-

(1.) 338 S. Sayılı basmayazı 2 . 9 . 1963 tarihli 128 nci Birleşim tutanağı sonundadır.

şından başlanarak artırılır, eksiltilir veya kesilir.

Geliri sermayeye çevrilmiş sigortalılardan sürekli iş göremezliği azalanlar için bu değişme istenemez. Ancak, sürekli iş göremezliği artanlar değişmeden yararlanırlar.

Kabul edilir bir özürü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmayan sigortalının sürekli iş göremezlik geliri, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlayarak kesilir.

Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesini Kurumu yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve sürekli iş görmezlik halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

BAŞKAN — Komisyonun bir değişikirgesi var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

25 nei maddenin son fıkrasının ikinci satırındaki «iş görmezlik» kelimesinin «iş göremezlik» şeklinde düzeltilmesini rica ederim.

Geçici Komisyon Sözcüsü

Izmir

Seref Bakşık

BAŞKAN — Bilginize sunulur. Madde hakkında başka söz istiyen?... Yok. Maddeyi bu değişiklikle oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İşverenin sorumluluğu

MADDE 26. — İş kazası veya meslek hastalığı, işverenin kasdi veya işçilerin sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veyahut suç sayılır bir eylemi sonucunda olmuşsa, kurumca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile, gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nei maddede sözü geçen tarifeye göre hesap edilecek sermaye değerleri toplamı iş verenden alınır.

İş kazası veya meslek hastalığı, 3 neü bir kişinin kasid veya kusuru yahut savsama ve dikkatsizliği yüzünden olmuşsa, kurumca bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebebiolan 3 neü kişilere ve varsa bunları çalıştıranlara Börelar Kanunu hükümlerine göre rücu edilir. Ancak, aynı iş verene tabi olan sigortalıların birbirlerine zarar vermeleri halinde iş verene rücu edilmez.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — Komisyon dan bir sualim var Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir — Bu 2 nei cümledeki, (suç sayılan eylem) tâbirinden maksat umumi hukuk içinde suç sayılan eylem mi, yoksa çalışma mevzuatına göre suç sayılan eylem mi?

BAŞKAN — Komisyon umumi mahiyette olan suç eylemi diyor.

Madde hakkında başka söz istiyen? Buyurun Selâhattin Güven.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Muhterem arkadaşlarım, burada işverenin kusuru halinde işçinin uğradığı hastalık, kaza, ve ölüm halinde sigortanın, bu kanunun kendisine bahsettiği hakları işverenden talebediyor. Burada kusurluluk hali ifade ediliyor. Bu kusurluluk hali muhtelif şekillerde olabilir. Bir kasta mâtuf olabilir veya bir dikkatsizliğe mâtuf olabilir veyahut bâzı imkânsızlıklara mâtuf olabilir. Şimdi her üç halde de hiçbir kıstas tâyin etmeden tamamen bütün yükü işverene yüklemekte her halde adaletle bağdaşamaz. Benim gönlüm arzu ederdi ki, muhterem arkadaşlar, komisyon bunu muayyen miktarlara veya ölçülere bölerek, yani şu nisbette veya şu istikamette bir kusuru görülürse zarar - ziyanın şu kadarını öder, şu nisbette görülürse şu kadarını öder, kasti var ise tamamını öder ve ayrıyeten de tabii kanunun icabettirdiği diğer cezaları da görür şeklinde. Demek ki, bu tedvin suretiyle, bu anlamı ile kanun; en ufak bir hatasında dahi iş vereni büyük risk altına, yük altına sokuyor. Ufak bir dikkatsizlik veya, kabili ispat olmayan bâzı imkânsızlıklar içerisinde doğabilecek büyük zarar - ziyanları işverene yüklemiş olmak işveren insanların da iş kabiliyetlerini azaltmak demek olur. Hatâ yapacakları büyük inkişafı önleyici mahiyette ben telâkki ediyorum. O bakımdan aca-

ba muhterem komisyon bunu muayyen ölçüle-re taksim etmek imkânına sahip değil midir? Zannediyorum, çok daha adilâne, çok daha hu-kukî bir şey olacaktır. Yapılan hataya göre bir de vebal yüklemek lâzımgelir, kanaatindeyim.

Mâruzatım budur. Bu hususta komisyonda-ki arkadaşlarımla da fikrini öğrenmek isterim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Güley.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Muhterem ar-kadaşlar; bendeniz, bu tasarı ile ilişkin olarak, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyo-nunun basıp bize yaydığı broşürden 26 ncı mad-deyi ilgilendiren mütalâanın Hükümet veya komisyon tarafından burada değerlendirilmesi rica-sı için huzurunuzda geldim.

Bu broşür, İşçi Sigortaları Kurumunun 20 - 25 Mayıs 1963 tarihleri arasında yaptığı 18 ncı genel kurulla; işçi ve işveren delegas-yonu ile akademisyen üyelerin tasvibine maz-har olmuştur, deniliyor. Bu kadar yetkili bir organ; Türkiye İşveren Sendikaları Konfe-derasyonu bu madde üzerinde şu mütalâada bulunmaktadır: «Bu maddeye ek bir fıkra ile şu hüküm konulmalıdır: İş kazası veya mes-lek hastalığı sonunda kuruma kendisine gelir sağlanan ve bakımı yapılan sigortalı veya ölümünde hak sahibi bulunan kimseler, işve-renden tazminat talebedemezler» Bunun konul-ması lâzımdır, deniliyor. İşçi ve işverenlerle birlikte mutabakat halinde bu teklif edilmiş. Ve izah olarak da şu gerekçeye dayanılıyor: Şöyle ki, iş kazası ve meslek hastalığı pirimi-ni, munhasıran işveren ödemekte ve böylece bu bapta mesuliyetini sigorta kurumuna dev-retmiş bulunmaktadır. Esasen sosyal sigorta-lar haksız fiil mesuliyetini aşan ve sigortalı-nın menfaatlerini garanti altında bulunduran bir rejim olduğuna göre, ayrıca haksız fiil mesuliyet sistemine yer vermek doğru olmaz. Eğer sigortanın sağlığı menfaat, işverenin hakiki zararını karşılamıyorsa bunun sorum-luluğu işverene ait değildir. Kurum sigortalı-nın hakiki zararını karşılayacak şekilde ve sigorta bünyesine uygun bir tarzda bu zarar-ları telâfi edecek birer sistem kurulmalıdır. Kal-dı ki, bütün dünya tathikatı da bu merkezde-dir. Bu sebeple sosyal sigorta kanunlarının mevcudolmadığı devirlerden kalma Borçlar

Kanununu tathikatını devam ettirmekte bir mâna yoktur. Ve bu ayrıca fertlerde sosyal si-gorta kurumuna karşı güvensizlik yaratma gibi bir mahzur da doğurabilir. Çok yetkili bir organ bir madde üzerinde bu mütalâayı iş-veren ve işçi mümessillerinin iştirakiyle tesbit etmiş. Ben sadece bu yetkili organın mütalâa-sı karşısında bu fıkraya, bu gerekçeye müste-niden böyle bir son fıkra eklenmesi talebi kar-sısında sözcüğümüzün ve Sayın Hükümet Üyemi-zin ne düşündüğünü öğrenmek ve bu kürsüde bu ciddi iddiayı değerlendirmek istiyorum. Hüretlerimle.

BAŞKAN — Sayın Aydın Bolak,

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — Ar-zum gayet kısa olacak:

Maddede «suç sayılır bir eylemin sonunda» kelimelerinin hangi mânada anlaşılması lâzım-geldiğini sayın sözcüden sorduğum zaman, umu-mî mânada anlaşılması lâzımgeldiğini ifade bu-yurdular. Bu hale göre, umumi suç kategorileri içinde bulunan bir fiilin ikaı halindedeki sosyal sigorta tazminatının ödenmesi gibi sosyal sigorta müessesesinin mahiyetine mütenakız ve mütebain bir hal tahaddüs etmiş olabilir. Burada, madde başlarken «İş kazası veya meslek hastalığı» den-diğine göre umumi bir suçun yani yaralamanın işveren tarafından işçinin sokak ortasında yara-lanması halinde de sosyal sigorta tazminatının mevzuubahis olmaması lâzım gelir. Binaenaleyh, suç sayılır bir eylem, iş yerinde sosyal sigorta hukuku içinde kalan hudutlu bir fiile inhisar et-mesi lâzımdır. Komisyon sözcüsü lütfeder mad-deyi bu mânada tahdit ve taksir ederse tathikatta daha geniş yanlış anlamalara mâni olurlar. Benim anlayışım yanlış değilse, buradaki «suç sayılır eylem», iş kazası veya meslek hastalığı mı tevlihedden, suç sayılan bir eylemdir. Bu mânada komisyon sözcüğününün tavihini istirham ede-rim, bir.

Şimdi madde, daha ovvelki sigorta mevzuatı-nın ihtiva ettiği bir hükmü yeniden getiriyor: Sigorta müesseselerinin işverene rücu hakkını.. Ve bu defa kusur şartına bağlanmış, Daha va-zıh bir kusur şartına bağlanmış, Deniyor ki: «Bir kanuna, bir hükme aykırılığı varsa veya su-çu varsa bu takdirde ödenecek tazminat işveren-den tahsil edilir. İşverenden alınır.» tâbir de bu.

Şimdi biraz evvel sayın arkadaşım temas etti. Burada müessesedeki espiri şudur: Çalışan kişilerin çalışma istikbal emniyetini temin etmek ve yokluğa düşmesini önlemek. Kim iştirak eder buna? Çalışan işçiler ve çalıştıran kişiler. İş yerinde iş emniyetini ihlâl matuf hareketleri varsa işverenin, onu çalışma mevzuatı ile cezalandırırız, bâzan işyerini kapatırsanız bâzan da muvakkat kapatma cezası verirsiniz, bâzan para cezası verirsiniz. Eğer işyerinde çalışan kişilerin sağlığını tehlikeye düşüren bir hal varsa, işvereni yine aynı müeyyide ile müeyyidelendirirsiniz. Ve hattâ işçinin, bundan mütevellit bu hükmün dışında tazminat hakkını da mahfuz tutarsınız. Bu hüküm olmasa da işçi, nezdinde çalıştığı kimseden çalıştığı iş yerinin umumi hükümlerine yani objektif kıstaslara riayetsizliğini isbat şartıyla daima tazminatını isteyebilir. Bu hükme lüzum yoktur, kendisi isteyebileceği gibi veresi de isteyebilir. Bunada bir mâni hüküm yok. Teeziye edebilirsiniz, işçi olarak talebedebilirsiniz, fert olarak, çalıştıran kişi olarak piriminizi ödersiniz, çalıştıran kişi olarak piriminizi ödersiniz, çalışan kişi olarak piriminizi ödersiniz. Ve sigorta müessesesi bir gün bütün bu muhasebesini yaptığı halin dışında sizden âmme düzeni ödediği nakdi de ister. Amme düzeni içine girdiğiniz zaman kişiler, hareketlerinin muhasebesini iki merci huzurunda yaparlar. Birineisi kamu düzenini, âmme düzenini temin edecek umumi mercilerdir, ceza mercileridir. İkineisi ceza mercilerinin yanında idari mercilerle birlikte çalışan adli mercilerdir. Bu iki merci karşısında işvereni bırakırız, işçiye de bırakırız. Fakat maddeye şöyle bir hüküm sevk etmezsiniz: İşçi sarhoş gelmişse, çalışma şartlarında bu hal, takdiri tenzil sebebi olacak mı? O zaman tathikatçı olarak, hâkim, vazı kanun imişçesine hakkı takdirini kullanır, tazminatı tenkis eder. «Kusurda irtibat hali var» der.

Geçici Komisyon ve Hükümet madem ihtisardan tafsilâta doğru gitmektedir, rücu maddesinde de müterafık kusuru lütfetsin, kaydet-sin. Veya şu anda kayda imkân yoksa, lütfetsin sayın sözcü, «müterafık kusur hallerinde tazminatta rücu, tenkise tâbidir, hâkimin takdirine mevduddur» desinler, böylece tathikatçı olarak rahatlıyalım.

Bu hüküm dışında bir istirhamım daha olacak sayın Komisyon sözcüsünden; maddenin 2 ne

fıkrasında; iş kazası veya meslek hastalığı üçüncü bir kişinin kasıt veya kusuru yahut savsama ve dikkatsizliği yüzünden.. Kasıt ve kusur hukuk lisanında savsama ve dikkatsizliği ifade eder.

Bu, memurun hukukunda ihmal ve terahi kelimelerinin Türkçe olarak bu metne geçmesidir. Savsama ve dikkatsizlik. Özel hukukta savsama ve dikkatsizlik diye tabir yoktur. Borçlar Hukukunun kusur, haksız fiil hükümleri vardır, bunun dışında savsama ve dikkatsizlik terimleri yoktur. Aneak, «kendisinden beklenen dikkat ve ihtimamı sarf etmeyen kişi» deyimi vardır. O zaman bu anlayışla maddeyi yazarsanız; üçüncü bir işinin kasıt veya kusuru, yahut üçüncü kişinin kendisinden beklenen dikkat ve ihtimamı sarf etmesi yüzünden olmuşsa, demek lâzımdır. Eğer komisyon bu anlayışta ise, yani bu kelimelerin bu mânayı kasdettiğini düşünerek yazmışsa, lütfetsinler; bu düşüncemize iştirak ettiklerini bir kelime ile ifade buyursunlar, mesele kalmıyacaktır. Böylelikle tathikatçı olarak sıkıntı çekmeyiz.

Şimdi, bir tereddüdümü daha arz edeyim : Kurumea bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber, zarara sebeb olan üçüncü kişilere ve varsa bunları çalıştıranlara Borçlar Kanununun hükümlerine göre rücu edilir. Aneak aynı işverene tabi olan sigortalıların birbirlerine zarar vermeleri halinde işverene rücu edilmez. Burada zannediyorum ki, Komisyon Türk hukuk tathikatına çok değişik bir anlamı da getirmek üzeredir. Kendilerine müteşekkirdim. O da şu : Son cümleyle diyor ki, «bir üçüncü kişi çalışana zarar iras etmiş ise, bu 3 neü kişinin kasıt veya kusuru, yahut kendisinden beklenen dikkat ve ihtimamı sarf etmediği de sabit ise, bu 3 neü kişiye veya bu 3 neü kişiyi çalıştıranlara rücu eder». Yani istihdam eden de mesuldür, Borçlar Kanunu anlamı ile, istihdam edenin mesuliyeti. Burada istihdam edenin mesuliyetini ararken Sayın Komisyon ve Hükümet, kusur şartını derpiş ediyor : Kusurlu mesuliyet. Kusursuz mesuliyet esasından ayrılıyor. Fakat altına geliyor, Borçlar Kanunu aneak, aynı işverene tabi olan sigortalıların birbirlerine zarar vermeleri halinde işverene rücu edilmez.

Şimdi iki komşu işyeri var. Bu işyerinde çalışan bir işçi kasıt veya ihmali ile veya kendisinin dikkatsizliği veya ihmali ile bir iş kazası doğuyor. Öbür işyerinde çalışan işçiyi yaralıyor. Kazadan dolayı bir tazminat ödeniyor. O işçiyi çalıştıran komşu patron geliyor, senin işçinin yüzünden tazminat ödedim, ver parayı diyor. Patronun mesuliyeti iş yerindedir. Adam fabrikadan çıkmış, komşu fabrikaya gitmiş. Volanın kayışını fırlatmış, kolu kopmuş. Bu işçinin hareketi yüzünden komşu patrona diyorsunuz ki; biz sana rücu edeceğiz, çünkü bu işçinin benim işçime kasdı vardır, onu mahkûm ettik - madde ile - hiçbir şekilde işverende kusur aramaksızın, ancak işçide de kusur aramak şartıyla, bir kimse tazminatla müzlem olacaksa kusur, nezdinde çalıştıranların şahsında aranır. Oraya yazdığımız şartları işverene bir defa irca ediniz, ondan sonra tazminatta ilzam ediniz. Dolayısıyla mesuliyetin hukukta cari olabilmesi için babalık gibi, velâyet makamları, vesayet makamları gibi, tasarrufunun inzıam etmesi lâzımgelen kişiler olması lâzımdır. Patron, yanında çalışan işçiyi gönderiyor, mesul. Haberi yok, gitmiş, biraz evvel arz ettiğim gibi, makinanın rulman kayışını gevşetmiş, fırlatmış. Kasdı var, işçi ölmüş. İşçinin bu kastından dolayı, öldürme kastından dolayı işverene diyoruz ki, bu adam senin yanında çalışıyor mu idi? Evet. Mukayyet işçin mi? Evet. Öyle ise mesulsün, öde, benim ödediğim tazminatı öde.

Arkasından devam ediyor; ancak, bu, aynı işverene tabi bir iş yerinde oluyorsa rücu edilmez. Yani bir fabrika içinde iki işçi birbirini öldürecek şekilde birbirlerine kötülük etmişlerse işveren bundan mesul değildir, ona rücu edilmez.

Ama komşuda olmuşsa mesuldür. Neden? nasıl mesul? Kendi kusurunu tevsih ve ispata lüzum olmaksızın mesuldür. Aranacak tek şart, işçisinin kusurlu olup olmadığıdır. Lütfen komisyon sözcüsü buradaki kusurun, çalıştıran işverene raci ve şamil olduğunu ifade buyurursa, mesefe kalmıyacaktır. Bir tereddüt daha zail olacaktır. Hümetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Yok. Komisyon konuşan arkadaşlarımızın komisyondan istekleri, sualleri olduğuna göre lütfen onları cevaplandırınız...

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Efendim, evvelâ Sayın Selâhattin Güven arkadaşımızca, kusur halinin daha detaylı ölçüler içinde ayrıca maddede izahı istenilmektedir. Komisyon olarak esasen eski maddenin bir bakıma tekrarından ibaret olan bu hükmün, kusur kelimesi bakımından aynen kalmasını istiyoruz.

Umumi hükümler bakımından yürürlükte olan ve hâkimin takdirine bırakılmış bir kelimedir. Bu itibarla, hâkimin takdirini kayıtlamamak bakımından bu kelimenin aynen kalmasını ve ayrı bir detaylı izaha lüzum olmadığına kanaatleniyiz.

Sonra Sayın Aydın Bolak arkadaşımızın, buradaki, 26 ncı maddedeki suç sayılır halinin hangi hale aidolduğu sualine cevap veriyorum; bu 26 ncı maddede suç sayılır hal, iş kazaları ve meslek hastalıklarına taallük etmektedir. Elbetteki iş kazası ve meslek hastalıklarını hangi nevi hallerde tatbik edileceğini gösteren 11 ncı maddenin ışığında muhakeme etmek lâzımdır.

Sonra işçinin kusurunun derpiş edilmesi gerektiğine ait mütalâaya cevap vermiş olmak için, 111 ncı maddede işçinin kusurlu hali derpiş edilmiştir. Bu itibarla yeri bu değildir. Savsama, dikkatsizlik...

BAŞKAN — Beyefendi, yanlışlıyorsam, işverenin de kusurunu aradılar..

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (Devamla) — Ayrıca savsama ve dikkatsizlik fiillerinin kusur kelimesi içinde mütalâası gerektiği fikrine komisyonumuz katılmaktadır. Yani savsama ve dikkatsizlik kelimesini kapsamaması şartı içerisinde yalnız kusur kelimesiyle iktifa edilmesine komisyon razıdır.

Diğeri, maddenin son cümlesi ile alakalıdır. Yani bir işverene tabi olan sigortalının birbirlerine zarar vermemeleri halinle, işverene rücu edilme hali konusunda sayın İşçi Sigortaları Kurumu Genel Müdürü, daha ziyade teknik bir mahiyet arz etmesi sebebiyle Yüksek Heyetinizi aydınlatacaklardır. Huzurunuzdan saygı ile ayrılıyorum.

BAŞKAN — Açık oylamaya katılmayan arkadaşımız var mı? (Var sesleri) o halde gönderiniz oyunuzu Sayın Vural...

26 ncı madde hakkında bir önerge var, okuyorum. Sonra da İşçi Sigortaları Umum Müdürünü dinliyeim.

Yüksek Başkanlığa

26 ncı maddenin 2 ncı fıkrasında geçen «kusur» terimi kasıt, savsama ve dikkatsizlik hallerini içine alan umumi bir terimdir. Kusur dedikten sonra kasıt, dikkatsizlik, savsama hallerini ayrıca tasrihe lüzum yoktur. Bu sebeple maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Erzurum
Turhan Bilgin

«Madde 26 fıkra 2: İş kazası veya meslek hastalığı, üçüncü bir kişinin kusuru yüzünden olmuşa, kurumca bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebeb olan üçüncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara Borçlar Kanunu hükümlerine göre rücu edilir.

BAŞKAN — Evet, Sayın Genel Müdür buyurun.

İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU GENEL MÜDÜRÜ ŞÜKRÜ SOYKAN — Efendim, tasarrının 26 ncı maddesi; mer'i mevzuatın aynen tekrarlanmasından ibarettir.

Yalnız son fıkrasında «ancak aynı işverene tabi olan sigortalıların birbirlerine zarar vermeleri halinde işverene rücu edilmez» hükmü yeniden ihdas edilmiştir.

Buradaki rücu keyfiyeti mahkeme kararı ile hakikaten bir kasıt, kusur haline inhisar edecektir. Halen tatbikatımız da bu şekildedir. Bir işyerinde çalışmakta olan bir kimseye üçüncü bir şahsın müdahalesi yüzünden İşçi Sigortaları Kurumu tarafından bir tazminat ödenmesi icabettiği takdirde, bu tazminata sebeb olan üçüncü kişilerden tazminat miktarının tahsili icabetmektedir. Bu şahıs münferit bir şahıs olabilir veyahut aynı işyerinde çalışan ve başka bir işverene ait bir sigortalı olabilir. Bu münferit şahıs ise, tazmin keyfiyeti doğrudan doğruya bu şahsa aid olacaktır. Eğer bu şahıs başka bir işverenin işçisi olarak o işyerinde çalışıyor ise ve işveren de bu şahsı istihdam etmek suretiyle, hatalı bir istihdamdan mütevellit kusura iştirak ediyorsa mahkeme kararı ile tazminat işçiyi istihdam eden işverenden Borçlar Kanunu hükümleri

dâhilinde tahsil edilecektir. Hâdise bundan ibarettir, efendim.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — Efendim, bir soru var.

BAŞKAN — Buyurun, sorunuz efendim.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — (3 ncü bir kişinin kasıt veya kusuru) kelimeleri o üçüncü şahsın kendisine raci midir? Onu çalıştıran kişinin kusurunun aranması lâzımgeldiğini fıkra metninde nereden istihraç ediyoruz

İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU GENEL MÜDÜRÜ ŞÜKRÜ SOYKAN — Efendim, Borçlar Kanunundaki hüküm; doğrudan doğruya istihdam edenin kusuru bulunursa istihdam edilene rücu etmek kabildir. Oradan intikal ediyoruz.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — Yüksek Temyiz Mahkemesi Heyeti Umumiyesinin istihdam etme mesuliyetinin kusurluya cari olacağı hakkındaki Heyeti Umumiye kararını biliyor musunuz?...

İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU GENEL MÜDÜRÜ ŞÜKRÜ SOYKAN — Bilmivorum.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — İstihdam eden, istihdam edilen kişinin zararında kusur aranmaksızın mesuliyeti ya bu esası burada aynen kabul ederiz, yahut da istisnaen burada kusurlu olmayı derpiş ediyor.

İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU GENEL MÜDÜRÜ ŞÜKRÜ SOYKAN — Kusurlu olmasını derpiş ediyoruz. Başka türlü anlaşılıyorsa o şekilde tadili her halde faydalı olur.

BAŞKAN — Sayın Aydın Bolak, o halde siz bir tadilname hazırlayın.

Buyurun Sayın Selâhattin Güven.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Muhterem Sözcü arkadaşım benim mâruzatıma bir cevapta bulundu. Şöyle ki, Sözcü arkadaşım diyor ki : «İşverenin kusurunu zaten mahkeme tâyin edecektir, eğer az görürse az, çok görürse çok nisbette ona, Sigorta teşkilâtına rücu hakkı verir. Ve dolayısıyla işveren de hâkimin kararı nisbetinde mutazarrır olur.» Halbuki ben kanunun metninde bunu göremiyorum, böyle anlaşılmıyor. Kusur nisbeti mevzuubahis değil. Hattâ, kusur, dikkatsizlik... Bunların nisbeti de mevzuubahis değil. Bunların her hangi biri, hangi derecede olursa olsun, işveren doğacak bütün zararı yüklenmekle mükellef kılınmıştır. Bu hale göre hâkime bir

tedbir hakkı da kalmıyor. Bu hükme göre hâkim karar verecekse, en ufak kusur halinde dahi doğacak bütün zararı işveren ödemek mecburiyetinde kalacak.

Bu ise, demin arz ettiğim gibi, hukukî müsavatsızlığa ve ürkekliğe yol açar. İşveren en ufak hatasında çok büyük mesuliyet karşısında olduğunu gördüğü için, iş kurma veya işi büyütmeye imkânlarından mahrum olacak. Tasavvur ediniz, bir işyeri seyyardır. Orada kanunun tâyin ettiği muayyen ilâçların bulunması lâzımgelir. Bu ilâçları orada bulunduracakmış. İlâçların bir tanesi de buzdolabında bulunmayı icabettiren bir ilâçtır. Her işyerinde bir buzdolabı buldurmaya da imkân yoktur. Buldurduğunuz ilâç bozulmuştur. Bir hâdisе anında kullanılan ilâç fayda vermemiştir, iyi saklanamamıştır. Yani bu, işverenin bir kusurudur. İlâçları daha dikkatli kullanması veya muhafaza etmesi lâzımdır. Ve işçi de bundan mütaazzır olmuş, ölmüş veya sakat kalmıştır. Şimdi, sen şu eksikliği yaptın, istemiye istemiye imkânsızlıkların verdiği bir hata ve kusurdur. Bu hal karşısında işveren büyük bir yükün altına giriyor. Demin arkadaşım gayet güzel izah ettiler. Zaten daha evvelden de kanun vâzu işverene bazı mükellefiyetler yüklemiş; prim ödenirken işveren hiç yoktan işçinin ödediği prim kadar kendisi de iştirak ediyor. Bu husus zaten işvereni ayrıca işçi lehine bir külfet altına sokuyor. Bu da ileride doğabilecek ufak tefek kusurları veya hataları yüzünden işverenin sigorta teşkilâtına olan iştirakidir.

Şimdi, bunun dışında işverenin ufak tefek hâataları veya büyük hâataları aynı derecede müsavî sayılırsa en ufak bir istisna konmazsa, işverene en ufak kusuru karşısında dahi büyük külfetler yüklenmek istenirse o zaman işverenin çalışma imkânları daralır. Ben muhterem Komisyondan onu iştirah ediyorum ki, işverenin kusurunu hiç değilse maddeden çıkaralım, hâkimin takdirine kalsın. Hâkim normal kanunların hükümleri çerçevesinde bunu takdir etsin, kusuru nisbetinde ona külfet yüklesin. Ama kanun metni kusurun miktar ve şeklini tâyin etmeksizin, istisna koymaksızın her halü kârda dahi bütün vecibeleri işverene yüklüyor. Ben bunun hukukî olmadığı kanaatindeyim. Bunun işvereni son derece ürküteceği kanaatindeyim. Muhterem Komisyon, beni tatmin et-

medi, ama bilmiyorum, zamediyorum dinlemiyorlar da beni. Ama zaten mühim değil, onların dinlemiş olması veya olmaması. Mühim olan, aslolan karar Muhterem Heyetinizindir. Onun için rica ediyorum hassaten, bu hususta daha dikkatli olmamız, yani kanun metnine, daha dikkatlice hükümler koymamız lâzımgeldiği kanaatindeyim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz isteyen?... Sayın Aydın Bolak, teklifimizi beklemekteyiz.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — Turhan Bilgin arkadaşım, Komisyonla temas ettiler, benim maruzatımı teyidediyor. Bu bakımdan takrir vermedim.

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Orada bir kelime atlanmış, kasıt kelimesi ilâve edilecek. Kasıt veya kusur. Müsaade ederseniz bunu ilâve edeyim.

BAŞKAN — Buyurun ilâve edin. Söz mü isteyen oldu? Maddede bir değişiklik önergesi bekliyoruz. Ortadan («Komisyon geri alsın» sesleri.) Değişiklik önergesine Komisyon uyarıya niçin alsın? Siz de kabul ederseniz mesele kalmaz. Değişiklik önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

26 net maddenin 2 net fıkrasında geçen kusur terimi, savsama ve dikkatsizlik hallerini içine alan umumî bir terimdir. Kusur dedikten sonra kasıt, dikkatsizlik, savsama hallerini ayrıca tasrihe lüzum yoktur. Bu sebeple maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Erzurum
Turhan Bilgin

«Madde 26 fıkra 2 : İş kazası veya meslek hastalığı, üçüncü bir kişinin kasıt veya kusuru yüzünden olmuşsa, Kuruma bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebeb olan üçüncü kişilere ve sayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara Borçlar Kanunu hükümlerine göre rücu edilir.»

BAŞKAN — Komisyon değiştirgeye katılıyor mu efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Katılıyor efendim.

BAŞKAN — Komisyon değiştirgeye katılıyor. Nazara alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon filhal iştirak ediyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Filhal katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon filhal katılıyor. Maddeyi, kabul buyurduğunuz değişiklikle beraber oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İş kazasının bildirme

MADDE 27. — İşveren, iş kazasını, o yer yetkili zabıtasına derhal ve Kuruma da en geç kazadan sonraki iki gün içinde yazı ile bildirmekle yükümlüdür. Bu bildirme örneği Kurumca hazırlanan haber verme kâğıtları doldurulup verilerek yapılır.

İş kazasının bu madde gereğince Kurumca zamanında bildirilmesinden veya haber verme kâğıdında yazılı bilginin eksik veya yanlış olmasından doğan ve ileride doğacak olan Kurum zararlarından işveren sorumludur.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde Kuruma bildirilmeyen iş kazası dolayısıyla, bildirme tarihine kadar işveren tarafından yapılmış olan harcamalar Kurumca ödenmez.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?.. Buyurun Sayın Dizman.

H. ALİ DİZMAN (Tokat) — Muhterem arkadaşlarım, 27 nci maddenin birinci fıkrası; işvereni, iş kazasını yetkili zabıtaya ve İşçi Sigortaları Kurumuna zamanında bildirmekle mükellef tutuyor. İkinci fıkrası ise, «İş kazasının bu madde gereğince Kurumca zamanında bildirilmemesinden veya haber verme kâğıdında yazılı bilginin eksik veya yanlış olmasından doğan ve ileride doğacak olan Kurum zararlarından işverenler sorumludur» hükmünü vaz'ediyor. İşverenin ağır bir ihmali veya kasdı bulunmadığı takdirde, onu yine sorumlu tutmak sigorta ruhu ile hemahenk olmasa gerektir. Nitekim, 27 nci maddenin son fıkrasında işveren, istihdam edilen mesuliyetinden kurtulmaktadır. Çünkü sigortada prim öderken, aynı zamanda kendisinin bâzı kusurlarının neticesini de sigorta ettirmiş durumuna girmektedir.

Hal böyle olunca, ağır bir ihmali veya kasdı olmadığı takdirde, yanlış malûmat verdiği veya hiçbir malûmat vermediğinden dolayı bir zarar husule gelmiş ise, bunu işverene ayrıca ödettirmek sigorta ruhu ile alâkası ol-

mamak gerekir. Onun için ben bir takrir takdim edeceğim. Bu takririme göre, işverenin ancak kasdı veya ağır ihmali neticesinde verdiği bilgiler yanlış yahut zamanında bildirme mükellefiyetini yerine getirmemiş ise, Kurum zararlarını ödesin. Ama kendisinden beklenen vazifeyi yapmış, buna rağmen doğru malûmat vermek imkânına sahibolamamış veya zamanında bildirememişse bu ahvalde Kurumun zararlarından mesul olmasın. Zira verilen prim bu gibi ahvali de beraber sigorta etmiş sayılsa gerektir. Mamafih eğer maddeden benim arz ettiğim şekil zaten anlaşılmakta ise, o zaman böyle bir takrire de şüphe yok ki, mahal kalmaz. Hümetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Güven.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Efendim, bu maddede; işvereni iki gün içerisinde aidolduğu makamlara veya sigorta teşkilâtına haber verme keyfiyeti derpiş ediliyor. Takdir edersiniz ki, dünkü müzakerelerde bir maddede, işçinin işverene 24 saat zarfında haber vermesi keyfiyetine birçok arkadaşlarımız tarafından Muhterem Mecliste itirazlarda bulunuldu. Nihayet komisyon maddeyi geri aldı. Bu madde ile o maddenin ilgisi vardır. Eğer, işçinin kazanım vukuunu işverene iki veya üç gün sonra haber vermesi hakkını tamırsak; işverene de bu sefer aidolduğu sigorta veya Devletin idari mercilerine haber verme keyfiyetini elbette bir gün tolerans da vereceğiz. Yani işçi işverene üç gün içinde haber verecek ise, elbette ki, işveren de buna aidolduğu makamlara ancak dördüncü gün haber verebilecektir. O madde ile bu madde arasında bir alâka olması bakımından, bu maddeyi de komisyonun yeniden gözden geçirerek tedvin etmek üzere geri alması gerekmektedir. Gün bakımından, onun için komisyonun bu maddeyi geri alması lâzımgeldiği kanaatindeyim. Şimdi müzakere edecek bir şeyi yok. Çünkü, ikinci gün, üçüncü gün, dördüncü gün veya meselâ daha evvelki beş gün koyarsa bunun en az altı gün olmasının lâzımgeldiği aşikârdır. Birbiri ile alâkaları var. Komisyonun bu maddeyi geri almasını rica ediyorum.

BAŞKAN — Madde hakkında başka söz istiyen? Buyurun komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Evvelâ Sayın Ali Dizman arkadaşım, iş kazasının zamanında bildirilmesinden veya haber verme kâğıdında yazılı bilginin eksik veya yanlış olmasından doğan hallerde, işverenin Kurum tarafından sorumlu tutulabilmesi halinde işverene kusur atfetmek mümkün değilse, mesul olup olmayacağı soruyor ve bunun zabıtlara geçirilmesini yeterli görüyor. Bunun cevabını vereyim.

Eğer kusur atfetmek mümkün değilse elbette ki, sorumsuzluğu bahis konusudur. Yani hâkim ayrıca işverene affı mümkün kusur olup olmadığını da araştıracaktır.

Sonra Sayın Selâhattin Güven arkadaşımız sigortalıya hemen ertesi günü bildirmek mecburiyetini vaz'eden maddenin Komisyon tarafından geri alındığını, dolayısıyla bu maddenin de geri alınması gerektiğini belirttiler. Biz Komisyon olarak sadece o konuda değil, çeşitli tâdil teklifleri sebebiyle geri almış bulunuyoruz. Komisyon gün bakımından fikrini değiştirmiş değildir. Bu itibarla burada da değiştirmesi için sebep yoktur. Mühim olan şey, işvereni dikkatli olmaya sevk etmektir, iş kazasını tek haber vermenin yaratabileceği mahzurlardan alıyokmaktır. Bu itibarla maddenin aynen kabulünü rica ediyoruz.

BAŞKAN — Buyurun Güven.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Efendim, muhterem Komisyon sözcüsü, dün geri alınan maddenin gün ile alakası olmadığını söylediler. Ben o kanaatte değilim. Herhalde burada müzakere esnasında bulunan arkadaşlarımız gayet iyi bilirler; gün ile mukayyet olan kısım üzerinde bütün arkadaşlarımız ısrarla durdular. Akabinde diyor ki, «zaten Komisyonumuzda bu gün mevzuunda bir değiştirme kararına varmadı.» Ben Komisyonun toplanıp bu mevzuda bir karar verdiğini zannetmiyorum. Komisyon adına bu kadar kesinlikle; «biz böyle gün uzatımı hakkında bir karara varmadık» demesi çok garip bir mesele oluyor. Bir defa Komisyon kesin bir karara varmış, bunu burada Yüksek Meclisinize bildiysin. Daha dün mevzuubahsedilmiş, henüz Komisyonda görüşülmemiş, karara bağlanmamış olan ve Meclisimize intikal etmemiş olan bir mevzu; «görüşтік, ettik öyle bir temayülümüz yoktur» şeklinde peşin kararlar gelmiş olması Komisyonun da her halde

rey hakkına tesir eder kanaatindeyim. O bakımdan tekrar ısrar ediyorum; bir işçinin iş kazasını âmirine veya işverene bildirmesi için 24 saatlik müddet sureti katiyede azdır. Bunu yapmadığı takdirde işverenin hakları zail olacağına göre, bu bile bile lâdes ediyor. İşveren 24 saat zarfında başına gelen kazayı en azından yüzde 70 ihtimalle 24 saat zarfında işverene bildiremez. Bu bir vakiyadır. Bunun dışında kimse bunun aksini iddia edemez, sabit işyerleri hariç olmak üzere. Türkiye sathında namütenahi de seyyar ve uzak işyerleri vardır. Tasavvur edin; buradaki bir işçinin bir akşam üzeri başına taş düşer, baygın yatar, başında âmir memur yoktur. Arkadaşlarının ihtimamı ile baygın yatar. Bunu 24 saat zarfında işverene haber verecektir... Bu mümkün değildir. Binaenaleyh, ben Komisyonun bunun üzerinde titizlikle durabileceğine, muhterem Meclisin titizlikle durduğu istikamette duracağına kaniyim. O değişince 24 saatlik müddet 36 saate veya 48 saate çıkarılınca, haliyle bu maddede biraz daha değişecektir. Çünkü bu madde iki gün kabul etmiş. İşveren bir gün içerisinde haber aldığına göre, ikinci günü de ona tanımış; işveren aidolduğu mercilere haber versin diye... Dolayısıyla o değişince bu da haliyle değişecektir. Ben bunun üzerinde ısrar ediyorum. O zaman da söylediğim gibi gün mevzuunda ısrar ediyorum. Tekrar uygun bir teklif getirmezlerse yine şiddetle ısrar edeceğim ve itiraz edeceğim. Çünkü demin söylediğim gibi bile bile lâdestir bu. İşçinin doğabilecek haklarını bugünden yok etmek demektir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Efendim, dünkü müzakerelerde, sigortalıya iş kazası veya meslek hastalığının bildirme mecburiyetini vaz'eden hükme dair Sayın Naci Güray arkadaşım, «mümkündür ki iş kazasında, hemen vukuunun ertesi günü geçirdiği iş kazası sebebiyle sigortalının bildirememesi de maddeten mümkündür. Bu itibarla «yakınları» kelimesini koyalım dedi. Komisyon o halde katılacak idi. Fakat yakınları kelimesinden maksadın iyice ifade edilemeyeceği düşüncesiyle bu bakımdan maddeyi geri aldı. Bu itibarla 24 saat bakımından, gün bakımından alınmamış bir maddenin Komisyonca bugün savunulmuş şekliyle arasında

bir tezat olmadığını kabul ediyoruz. Sonra daha evvelki konuşmamı tekrar ediyorum; maksat, işvereni dikkatli bir harekete dâvet etmektir. Eğer, İşveren bu hâdiseye muttali olmuştur, - muttali olması şarttır - muttali olduktan sonra maddede belirtilen gün içinde başvurması mecburiyetini tahmil etmek yerinde olacaktır.

Sonra sayın arkadaşım bir sözeünün, Komisyonun yetkisi içinde olan bir meselede ancak komisyonun görüşünü ve kararını dinlemesi lâzımgeldiğini söylediler. Bir Komisyon sözcüsü komisyonunda daha evvelce kabul edilmiş ve huzurunuzdaki metinde mevcudolan kısımları aynen muhafaza ile mükelleftir. Bu itibarla sözcü, Komisyonla istişare etmek lüzumunu hissetmeksizin, Komisyonca daha evvel kabul edilmiş metni büyük bir yetki ile savunmakta haklıdır. Bu sebeple İçtüzüğe aykırı bir durum da yoktur. Saygılarımla selâmlarım.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Bir sual sorabilirmiyim.

BAŞKAN — Ayrılmayınız, sorular var efendim. Buyurunuz.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Bu celsemizde muhterem Meclis bu «gün» meselesi üzerinde ısrarla durdu. Benim kanaatıma göre, komisyonlara muhterem Meclisin istikamet vermek istediği fikir, yani benimsemek istediği fikirler burada söylenirse komisyonlara bir nevi ışık tutmuş olurlar. Ve neticede muhterem Mecliste tezekkür edilmiş olur. Benim anladığımı mânada ve benim istikametimde konuşan arkadaşlarımda fikirleri budur. Onun için bunun bir kere daha konuşulması lâzımgelsecektir. Netice daha henüz belli olmadan, siz sözcü olarak bu şekildeki davranışımızın doğru olduğuna dair kanaatimiz yoktur ve bu şekildeki fikirlerinizi nasıl izah edebileceksiniz?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Efendim, Yüksek Heyetinizin dikkate alınmasını istediği konuda komisyon müzakeresini yapacaktır.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Bu önerenin mahiyetini bizim burada kürsüden yaptığımız teklif ve temennilerimiz, teşkil ediyor. Muhterem komisyonunuz, bu teklif ve temennileri Meclisin nazara almayıacağını daha önceden nasıl tâyin ediyor, henüz görüşülen, sözcü olarak?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (Devamla) — Efendim işte dikkate alınması sebebini arz ediyorum. Sayın Naci Giray arkadaşımızın «yakınları» kelimesinin girmesini istemesi sebebiyle komisyon maddeyi geri aldı.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Bizim buradaki konuşmalarımızın hiç mânası ve değeri yok mudur acaba komisyonca?

BAŞKAN — Sayın Güven eğer bir önerge verirseniz komisyon nazarı itibara alır, heyet de kabul ederse o zaman görüşülür.

SELÂHATTİN GÜVEN (Devamla) — Muhterem Başkan, dediğiniz doğru, önerge üzerinde bir fikir yürütür sayın komisyon. Ama, benim bildiğim teamül odur ki, Meclisin de temayülünü nazarı itibara alır komisyon.

BAŞKAN — Burada cevap verdiler, «bunlar bize kâfidir» deyip geçtiler.

SELÂHATTİN GÜVEN (Trabzon) — Sayın Başkanım, zannediyorum, komisyonun bir karara bağlamadığı husus hakkında komisyon sözcüsü buradan konuşamaz.

BAŞKAN — Bu bizim vazifemize taallük eder.

SELÂHATTİN GÜVEN (Devamla) — Doğru, bu sizin vazifenize taallük eder, zannediyorum. Daha komisyonun karara bağlamadığı bir mevzuda bu böyle olur.

BAŞKAN — Bir önerge vardır, okutuyorum :

Sayın Başkanlığa

Sözlü olarak arz ettiğim gerekçeye müsteniden 27 nci maddenin 2 nci fıkrasının başına, (işverenin kasden veya ağır ihmali neticesi,) ibaresinin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Tokat

Ali Dizman

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Sayın Başkan, katılıyoruz ama, arkadaşımız zabıtlara geçerse geri alacağımızı söylemişti.

BAŞKAN — Komisyon değiştirge önergesine katılıyorlar. Nazara alınmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Filhal iştirak ediyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Ediyoruz.

BAŞKAN — Filhal iştirak ediyorlar. Maddeyi kabul buyurduğunuz önergelerle birlikte oylarımıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Meslek hastalığını bildirme

MADDE 28. — İşveren, bir sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenirse bunu, örneği Kuruma hazırlanan haber verme kâğıdı ile ve öğrendiği günden başlayarak iki gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

Bu yükümü yerine getirmiyen veya haber verme kâğıdında belirtilen bilgiyi eksik veya yanlış bildiren işveren hakkında 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

Durumu 18 nci maddenin ikinci fıkrasına uyan kimse, alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya Kuruma müracaat eder.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Buyurunuz, Sayın Bolak.

AHMET AYDIN BOLAK (Balıkesir) — Bu maddede iki hususa temas etmek istiyorum. Biraz evvel kabul buyurduğunuz maddede, işverenin kusur veya ağır ihmali de mesuliyeti şartına kabul buyurdunuz. Burada hastalık halini meslek hastalığı halini bildiriyor. İşveren doktor olmadığına göre buradaki ihbarın, kaza ihbarı ile bir farkı var.

Birincisinde : Kazanın mahiyetini yanlış bildirirse, veya geç bildirirse mesul ediyorsunuz. Meselâ, başına bir taş düştü demiyor da, hayır, ayağı kaydı da düştü, diyor. Bundan mütevellit bir zarar doğuyorsa mesuldür. Kusuru varsa, ihmalkârlığı varsa, kasdi varsa eğer. Bunda tamamen haklısınız. Burada (meslek hastalığını yanlış bildirirse) diyor. Affınızı istirham ederim, işveren olarak düşününüz. Geldi bir işçi başım ağrıyor dedi, yazdınız gitti. Hastalığının beyin kanaması olduğu anlaşıldı. Ve ameliyatta da başağrısı sebebiyle müdahale yapılamadı gecikti, öldü. Hastalık bildirme kâğıdında başağrısı yazıldı. Ne buyrulur? Yanlış bildirim yaptınız.

Yanlış bildirim burada ancak şu olur, meslek hastalığı yok iken, yani adam dışarıdan bıçaklanmış gelmiştir, bedava muayene olmak istiyor. Siz de onunla iştirak halindesiniz iş-

veren olarak. Nerede yatalım bu hastayı? Bu hâdiseyi ketim mi edelim? İşçi Sigortasının hastanesinde. Yatalım, bunu diyelim ve kapıdan içeri girerken tel yırttı diyelim ve öyle bildirim yapalım ve hastaneye alalım. Bütün masrafları İşçi Sigortası Kurumuna ödettirelim dedik. Ve bu yara bir iş göremezlik hali de tevlihetmiyor. Ancak bu hal mümkün olabilir. Yanlış bilgi vermek, kasıt veya kasıt dışı. İşverenin mesuliyeti ve bilgisi dışında, vüsatı dışındadır. İşverenin mesuliyeti burada ancak meslek hastalığını bildirmekten ibarettir. İşçi; «ben meslek hastalığına müptelâym dersen vizite kâğıdını doldurmaktan ibarettir. İşçi Sigortalı Kurumunun dosyalarında - çok Sayın Umum Müdür Beyefendi biraz evvel umuyordum ki, Meclise mâruzatta bulunurlar - bu yanlış bildirimler yüzünden, mahkemelere sürüklenmiş nice işçi ve işveren var; sırf bu ihbarlar yüzünden. Bir tanesini belki kendileri de hâtırlarlar. İşçi işyerinde beton demiri bağlarken, «tel kaçtı gözüme» beyanı ile, işverene gelmiştir. İhbarnamesi, işveren vekili olan şantiye şefi tarafından imzalanmış İşçi Sigortalı hastanesine gönderilmiştir. İşçi Sigortalı hastanesinin hekimi tarafından orada amelyat yapılmış, gözündeki çivi alınmış, geçici iş görememezlik tazminatı ödenmiştir. Gözünün bedelini almıştır. Birbuçuk sene sonra bir arkadaşı ihbar etmiştir. «işyerinde olmadı, sarhoş idi, gramofon iğnesini keserken gözüne sıçradı, olay Soma'da olmuştur» Vakıadan birbuçuk sene sonra işveren vekilinin imzaladığı ihbarname sebebiyle işveren göz bedeli olarak ödenen 29 bin lira parayı ödemiştir. Bir bu hüküm yüzünden..

İşveren yanlış bildirim yaparsa. Geldi, adam da yanında bulunuyor. Tel kesiyordum, gözümü sıçradı. Ben doktor değilim muayene edeyim, ben polis değilim delil bulayım; ben dedektif değilim tahkikat yapayım, müddeiumumî değilim karşıma alıp sigaya çekeyim. Mecburem 24 saat içinde haber vermeye. Vermezsem bir belâ derken bir belâ daha, zannediliyor ki, işyeri bir ufak yer, işveren daima başında, işçi karşısında. Talebe öğretmen münasebeti gibi. Öğretmenin «oğlum kalem gözüne soktun ben gördüm, haber veriyorum ve line» demesi gibi. Bir işyeri tasavvur edin;

bütün bir 10 kilometrelik sahaya yayılmıştır. Ve geldi oradaki usta ile amele anlaştılar; gözüme tel battı dedi ve siz de mecbur oldunuz verdiniz. Sigorta Teşkilâtı aramaz, kendisine düşen tahkikatı yapmaz, emrinde yüzlerce memuru vardır, bunlar araştırmaz, hepsi olur biter, ödenir, siz mesul olursunuz. Biraz evvelki arızamız, gayretimiz bu tatbikatın beyefendilerin elinden sık sık geçmesi yüzünden Sigorta Kurumunun çok sevimsiz bir hale geldiğine işaret etmek içindir. Hastalık halinde, istirahat ederim, yani merhametinize sığınan bir işveren, hastalığı yanlış bildirirse..

Bir kadın hasta düşünün, benim karnında bir sani var, diyor. Çocuk mu düşürüyor, acaba hamile mi, değil mi? Yanlış mı, doğru mu bildirdim? Yarın bir düşme olursa sıktı ceinin diye beni mi mesul edecek? Bunun bir hududu bulunamaz. Nasıl tâyin edersiniz bir hastalığın doğru olup olmadığını? Beyanımı doğru olup olmadığını nasıl tâyin edersiniz? Ve bu hal İktisadi Devlet Teşekküllerine de cari olacak. Sümerbank Bez Fabrikaları Müdürü yerinde otururken yanına işçilerinden bir kadın geldi, hastayım dedi ve kadın gitti. Karnım ağrıyor diye konuşmuştu, kadın. Sonra anlaşıldı ki, kadının karnında ağrı yok, bir kurşun zehirlenmesi var. Derhal onun midesinin yıkanması lâzım, öldü. Vay sen bu bildirimini yanlış yaptın? Olmaz böyle...

Bir mükellefiyeti bir insana yüklerken gayrikabili tahammül bir mükellefiyet yüklerseniz, size isyan eder, sizi sevmez ve bu müesseseleri sevimsiz hale böyle hükümetlerle getiririz. İstirham edeyim, burada ancak ihbar mükellefiyeti konulur, kendisine haber verilirse haber versin. Yanlış oldu, doğru oldu kısımlarını sen takdir et. Madem ki para alıyorsun, madem ki, Kurumsun, hepsini sen tahkik et. Ayrıca bana da, bir doktor buldurma, doğru mu, eğri mi söylüyor acaba diye, ayrıca, bu kadının bir zehir alıp almadığını da tahkik edeyim mi diye beni mecbur etme. Ben ihbarımı yaparım sen tahkik et, ölürse tazminatını öde, olsun bitsin. İstirham ederim, fıkra hükmünü bu mânada anlasınlar ve lütfen geri alsınlar maddeyi, yeni bir veçhe versinler.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Genel Müdür. İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU GENEL MÜDÜRÜ ŞÜKRÜ SOYKAN — Efendim, sayın milletvekili bâzı hatalı muamelelerden bahsettiler. Hepsini üzerinde bir fikir yürütebilecek durumda değilim. Onun için burada bu mevzular üzerinde duramayacağım. Bilhassa Soma'da olan hâdisenin, her halde bir başka veçhesi olmak lâzım. Onu ayrıca tetkik edip arz ederim efendim.

Burada bir bildiri den bahsedildi. Bildirideki soruların cevaplarının tam ve doğru olarak verilmesi işverenden isteniyor. Bildirideki soruların hiçbirisi sağlık durumuyla ilgili değildir. Bildiride meslek hastalığına tutulduğunu iddia eden sigortalının adı soyadı, şahsiyetini tesbit zımında ki malûmat işyeriyle olan münasebetlerini tesbit eden malûmat vardır. Halen işyerinde çalışmayan bir kimseyi işyerinde çalışıyormuş gibi göstermiş ise işveren, ancak bu takdirde bir mesuliyet terettüb eder. Veyahut işyerinden ayrıldığı tarihi yanlış beyan etmişse mesuliyeti mucip bir hali olacaktır. Bu mesuliyetin derecesini de elbetteki mahkeme tesbit edecektir. Bunun dışında sağlık durumu ile ilgili malûmat hekim raporu ile tesbit edilir. Eğer hekim işverene raporu vermişse, işveren bildiri kâğıdına bu raporu ekler, gönderir. Eğer hekim böyle bir muayeneden geçirmemiş ise, işçinin iddiası şudur şeklinde bildirir ve kurumun hekimleri tarafından muayene edilmek suretiyle işçinin hastalığı tesbit edilir. Maruzatım bu kadardır.

BAŞKAN — Sayın Naci Güray.

NACİ GÜRAY (Elâzığ) — Muhterem arkadaşlarım, 28 nci maddenin 1 nci ve 2 nci fıkrası üzerinde arkadaşımız Aydın Bolak'ın yaptığı tenkidlere hak vermemek elden gelmiyor. Ancak arkadaşımızın bu tenkidlerini yaparken tek taraflı hareket ettiğine kaani bulunuyorum. Zira burada sigortalı, işverenin suiniyetini de nazara alarak, bilhassa sigorta kurumu tarafından tahkikat yapılması hak ve adalet kaidelerine uymaz. Burada hiç değilse işverenin de bir mesuliyet terettübmesi lâzım gelir. İşte bunun içindir ki, 2 nci fıkraya, bu hükmü yerine getirmiyen, kasten eksik veya yanlış bildiren kimse hakkında da 27 nci madde tatbik edilir, şeklinde yazılırsa işverenin de

suiniyetli ve ihmalli hareketi ortadan kalkmış olur, kanaatindeyim.

Benim asıl üzerinde duracağım nokta, bu maddenin 3 nci fıkrasıdır. 3 nci fıkrası şöyle demektedir: «Durumu 18 nci maddenin 2 nci fıkrasına uyan kimse alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya kuruma müracaat eder. 18 nci maddenin 2 nci fıkrasını tetkik edelim: Bu maddenin bu fıkrası meslek hastalığı, sigortalı olarak çalıştığı ve böyle bir hastalığı, sebeb olacak işten ayrıldıktan sonra meydana çıkmışsa sigortalının bu kanunla sağlanan yardımlardan yararlanabilmesi için eski işinden fiilen ayrılmasıyla hastalığın meydana çıkması arasında üç yıldan uzun bir zaman geçmemiş olması kaydını koymaktadır. Çünkü müzakerelerde bendenizin vermiş olduğum bir takrirle, 18 nci maddenin ikinci fıkrası Umumi Heyetçe kabul edildi ve komisyona tekrar iade edildi. Şimdi bununla alâkalı olarak 28 nci maddenin üçüncü fıkrası nazarı itibara alınacak olursa komisyonun zaruret karşısında Aydın Bolak Beyefendinin de ileri sürdüğü fikirler ve şimdi vereceğim önergeler muvacehesinde bu maddenin tekrar ve yeniden gözden geçirilmesi icabetmektedir. Önergeleri Başkanlığa arz ediyorum. Kabul buyurulmasını istirham ederim.

BAŞKAN — Komisyon söz mü istiyor?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurun Şeref Bakşık.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Sayın arkadaşlarım 18 nci maddenin 2 nci fıkrası, iş yerinden ayrılan bir sigortalının iş yerinden ayrıldıktan sonra zuhur eden meslek hastalığının tesbiti halinde iş kazaları ve meslek hastalıklarının sağladığı yardımlar ve ödeneklerden istifade etmeyi mümkün kılan bir fıkradır. Sayın arkadaşım gerçekten dünkü bir teklifinde; 2 nci fıkranın kaldırılmasını istedi. Ancak bâzı arkadaşlarımız, bu fıkranın sondan bir evvelki cümlesindeki 3 yıllık müddetin daha yukarı çıkarılmasını istediler. Bu arada, komisyon bu temayülü gösterdi, Fakat son fıkranın ve nihayet bu takririn dikkate alınması kararlaştı. Ama komisyon 18 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki, Sayın Naci Güray arkadaşımızın takririne katılmayı reddetmektedir. Eğer gerçekten 18 nci maddenin ikinci fıkrası

-ki, komisyon bu maddeyi getirdiği zaman ısrar ettiğini Yüksek Heyetinize arz edecektir.- çıkarıldığı takdirde, ancak iş yerinde çalışmakta iken bir meslek hastalığı geçirmiş olan işçinin iş yerinde çalışır iken başvurması halinde bu imkânlardan faydalanır. Bu itibarla sigortalı bakımından 18 nci maddenin ikinci fıkrasının kaldırılması büyük bir mahzur taşır. Bu sebeple ona mütenazır olarak bu maddenin 18 nci maddeye âtîf yapan cümlesinin çıkarılması sigortalı bakımından büyük bir mahzur taşır. Bu takririn reddini ehemmiyetle rica ediyoruz.

BAŞKAN — Değiştirge önermelerini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Sosyal sigorta kanun tasarısının 28 nci maddesinin 3 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Elâzığ

Naci Güray

«Bu yükümü yerine getirmeyen veya haber verme kâğıdında belirtilen bilgiyi eksik veya kasten yanlış belirten işveren hakkında 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.»

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Kasten kelimesine katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi bir daha okutuyorum. (Elâzığ Milletvekili Naci Güray'ın önergesi yeniden okundu)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon bu değiştirge önergesine katılıyorlar. Nazara alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon filhal iştirak ediyor mu?

NACİ GÜRAY (Elâzığ) — Bir önergem daha var efendim.

BAŞKAN — Onu da okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Sosyal Sigorta Kanununun 28 nci maddesinin 3 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Elâzığ

Naci Güray

Meslek hastalığı, sigortalı olarak çalıştığı ve böyle bir hastalığa sebeb olacak işten ayrıldıktan sonra meydana çıkmış ise, alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya Kuruma müracaat eder.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Nazara alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 14 e karşı 21 oyla önerge kabul edilmemiştir.

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Efendim, bir takrir verildi, takrirden takrir sahibi 28 nci maddenin 2 nci fıkrasında «bilgiyi kasten eksik veya yanlış bildiren işveren hakkında 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır» şeklinde gözetilmesini beyan ettiler. Ancak, verilen takrirden «kasden» kelimesi eksik evvelinde değil, yanlış evvelinde bir defa tekrar edildiği için eksik birgi vermek, kasit olmasa dahi, 27 nci maddenin 2 nci fıkrası hükmünün uygulanmasını icab ettiren, fakat yanlış bilgi verdiği takdirde kasit olmayan bir durumda kabul edilmiş olacaktı. Yerimizden yaptığımız itiraza rağmen «kabul edilmiştir» denildi. Madde kabul edilmediğine göre, maddenin fıkraları görüşüldüğüne göre, bu konuda yapılan itiraza karşı Başkanlık Divanının, Başkanın, tashih için komisyona takriri iade etmesi veya bu hususta mütalâasının sorulması usule daha uygun olur kanaatindeyim.

BAŞKAN — Zaten böyle ufak tefek hatalar için İçtüzükte hüküm vardır.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ŞEREF BAKŞIK (İzmir) — Maddeyi komisyona geri istiyoruz efendim.

BAŞKAN — Bu şekle uygun olarak yapılması için madde komisyona geri verildi.

ALİ İHSAN BALIM (İsparta) — Maddenin birinci fıkrasında maddenin yeniden gözden geçirilmesini Komisyonun dikkat nazarına alması iktiza eder bir husus var.

BAŞKAN — Var mı öyle bir önerge? Bunu, madde komisyona verilmeden söylese idiniz daha iyi olurdu.

ALİ İHSAN BALIM (İsparta) — Müsaade ederseniz arz edeyim.

BAŞKAN — Madde komisyondadır. Dilediği gibi işler, getirir maddeyi. Bu hususta kendilerinin dikkatini çekin.

İş kazasının soruşturulması

MADDE 29. — Haber verme kâğıdında bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmıyacağı hakkında bir karara varılabilmesi için, gerekirse kuruma soruşturma yapılabilir. Bu soruşturma sonunda, haber verme kâğıdında yazılı hususların gerçeğe uymadığı ve vakanın iş kazası olmadığı anlaşılırsa kuruma bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan masraflar iş verenden alınır.

İlgililer hakkında genel hükümlere göre ayrıca kovuşturma yapılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Buyurun Sayın Önal.

İHSAN ÖNAL (İçel) — Muhterem arkadaşlar, 29 ncu madde diğer birçok maddelerde olduğu gibi daha fazla işveren aleyhine bir durum yaratmaktadır. Haddizatında işyerinin yanlış haber vermede ne menfaati olabilir? Eğer işçi ve oradakiler işvereni yanlış yola sevk etmişler ve bir kasta makrun olmadan işyeri bir hataya düşmüş ise ki, bu birçok işyerlerinde olabilir. İşyerinin hiçbir suitaksiri olmadan yaptığı tetkikatla, tetkikatla işin bir kaza sigortası olduğu kanaatine varabilir ve bu yolda haber verebilir. Onun için muhterem arkadaşlar, her vesileyle işyerlerinden şüphe etmek veya ona itimat etmemek havası var bu kanun tasarısında. Diğer maddelerde de bunu görüyoruz. Eğer o zaman işyeri de «bizzat sigorta kurumundan şüpheleniyoruz, ona itimat etmiyoruz» derse, bunu yine bu kanun tasarısındaki iki madde ile tebarüz ettirmek istiyorum.

Söyle ki; kanun tasarısının 82 nci maddesi, sigorta primlerinin ödenmesinde hatalar olur ve geç ödenirse ilk şeyde % 11 ceza, ondan sonra her ay için % 2 ve ayrıca da faiz öder der. Yani bu vaziyette yalnız gecikmeden mütevellit bir sene zarfında % 34 bir zam biniyor. Buna eğer % 10 da faizi korsak, sigorta primi bir senede % 44 bir fazlalıkla ödenmiş bulunacak.

Yeni işyerinin ihmali ve kusuru karşısında oldukça ağır bir ceza tahmil edilmiş bulunuyor. Buna mukabil 84 ncu madde de; sayet işçi Kurumu prim alırken bir hata yapmış fazla prim

almışsa bunu iade eder, diyor. Peki muhterem arkadaşlarım, işyerinin, yapmış olduğu hatalardan dolayı yüzde 50'ye yakın bir ceza fazlası ödemesine gidilirken acaba neden Sigorta Kurumu kendi yaptığı hata ve fazla aldığı primler için hiç olmazsa, - bırakınız cezayı - faiz dahi ödemesi tarafına gidilmemiştir. Hükmümet teklifi budur. Bu, komisyonda tadil edildi, normal faiz vermesi derpis edildi.

Burada tebarüz ettirmek istediğim husus şudur: Bu kanunda, pekâlâ işyeri, kovuşturma neticesi o kadar ağır cezalara çarptırabilir ki, bunda büyük haksızlıklar olur. Çünkü öyle işyerleri vardır ki, iş sahibi başında değildir. İşyeri dâhilinde veya haricinde bir kaza olmuştur, oradaki işçiler pekâlâ mürettebolarak bu işi iş kazası şeklinde gösterirler ve işyerinin mesul şahsı da bunu bu şekilde bildirebilir. Eğer bu bir kısıda makrum olmazsa ve bilerek yapılmazsa cezai müstelzim olmaması icabeder. Onun için komisyondan istirhamım; bunun bu anlayış içinde, yani eğer bir kasdı mahsus yok ise işyerlerinin cezaya çarptırılmaması gerekir. Hümmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyonun sözü var mı?... Yok. Madde hakkında başka söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, açık oylamaların neticesini arz ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığında Ankara'da yaptırılacak merkez binası için gelecek yıllara geçici

yüklenmelere girişilmesi hakkındaki kanun tasarisına (215) arkadaş oy vermiştir. (211) kabul, 4 çekinse. Aranılan nisap temin edilemediği için gelecek Birleşimde tekrarlanacaktır.

Hazinenin ve İktisadi Devlet Teşebbüslerinin bir kısmın borçlarının tahsili hakkında ki, Kanunun 6 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarisının oylamasına (217) arkadaşımız katılmış (213) kabul, (4) çekinse oy çıkmıştır. Aranılan nisap temin edilemediğinden gelecek birleşim tekrar edilecektir.

«Hususi kredi ve silâhlanma istikrazı» ndan doğan İngiliz alacakları vaktiyesinin tesviyesi için Birleşik Krallıkla Türkiye arasında mektup teatfisi suretiyle yapılan 23 Haziran 1962 tarihli anlaşmanın uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarisının oylamasına (214) arkadaşımız katılmış; (211) kabul, 3 çekinse oy çıkmıştır. Aranılan nisap temin edilemediğinden gelecek Birleşim tekrar edilecektir.

Kölelik, köle ticareti, köleliğe benzer uygulamalar ve geleneklerin ortadan kaldırılmasına dair sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarisının oylamasına (217) arkadaşımız katılmış, (215) kabul, (2) çekinse çıkmıştır. Aranılan nisap temin edilemediği için gelecek Birleşimde tekrar oylarınıza sunulacaktır.

Vaktin gecikmiş olması dolayısıyla 11 Eylül Çarşamba günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati: 18,37

Millî Eğitim Bakanlığında Ankara'da yaptırılacak merkez binası için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki kanuna ikinci defa verilen oyların sonucu

(Yeter sayı yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 215
Kabul edenler : 221
Reddedenler : 0
Çekinseler : 4
Oya katılmayanlar : 226
Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ADANA

Hasan Aksay
Yusuf Aktimur
Mehmet Geçioğlu
Cavit Oral

AFYON KARAHİSAR

Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Şevki Güler
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AMASYA

Ismail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA

Ismail Rüştü Aksal
Hüseyin Ataman
Nihat Berkkan
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım

ANTALYA

Etem Ağva
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu

ARTVİN

Nihat Ata
Sabit Osman Avcı

AYDIN

Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR

Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaçoğlu
Fenni İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç

BİLECİK

Orhan Tuğrul
BİNGÖL
Halit Rıza Ünal

BİTLİS

Nafiz Giray

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha

BURDUR

Mehmet Özbey

BURSA

Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Burhan Arat
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI

Şaban Keskin

ÇORUM

Nuri Ahıskalıoğlu
Muzaffer Dünder
Hilmi İncesulu

DENİZLİ

Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
İbrahim Kocatürk
Hüdaî Oral

Remzi Şenel

DIYARBAKIR

Adnan Aral
Recai İskenderoğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Asal
Fahir Giritlioğlu

ELAZIĞ

Naci Güray
Hürrem Müftügil

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Turhan Bilgin
Cevat Dursunoğlu

Gıyasettin Karaca
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalılar
Seyfi Öztürk

Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmén
Naîm Tirali

HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Ahmet Sırrı Hoçaoğlu
Şekip İnal
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Yahya Dermancı
Celâl Kılıç

Sadık Kutlay

İhsan Önal

İSPARTA

Ali İhsan Balım
Lokman Başaran

İSTANBUL

İbrahim Abak
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyli

Ratip Tahir Burak
Tahsin Demiray
Ömer Zekâi Dorman
Ali Coşkun Kırca
Hilmi Oben
Şahabettin Orhon
Vahyi Özarar
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyangın

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Şinasi Osma

KARS

Neomettin Akan
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Osman Zeki Oktay

KAYSERİ

Abdülhalim Aras
Mehmet Göker
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ

Fikret Filiz
KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
KONYA
Selçuk Aytan
İrfan Baran
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Abdüssamet Kuzucu

Rüştü Özal
Fakih Özlen
Sait Sina Yücesoy

KÜTAHYA

Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt

MANİSA

Muammer Erten

MARAS

Kemal Bağcıoğlu

MARDİN

Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu

Seyfi Güneşan

Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Alkarcı
Turan Şahin
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sami Öztürk
Sait Mutlu

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy

NİĞDE

Haydar Özalp

ORDU

Refet Aksoy
Ata Bodur
Ferda Güley

RİZE

Erol Yılmaz Akçal

SAKARYA

Nuri Bayar
Hami Tezkan

SAMSUN

Nurettin Ceritoğlu
Osman Şahinoğlu

SİRT

Süreyya Öner
Hayrettin Özgen

Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu

SİVAS

Adil Altay
Rahmi Çeltikli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan

TEKİRDAĞ

Hayri Mumcuoğlu

TOKAT

Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova

TRABZON

Ali Şakir Ağanoğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
Bekir Sami Karahan
Celâl Öncel

UŞAK

İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhanoğlu
Şükrü Köseroisoğlu

YOZGAT

Mustafa Kepir
Turgut Nizamoglu

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Ramiz Karakaşoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Çekinseler]

ANTALYA

Nihat Su

BALIKESİR

Cihat Bilgehan

İSTANBUL

Ziya Altınoğlu

TOKAT

H. Ali Dizman

[Oya katılmıyanlar]

ADANA

Ali Bozdoğanoglu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Kemal Sariibrahimoğlu

Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu

ADIYAMAN

Arif Atalay
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay

Ali Turanlı (İ.)
AFYON KARAHİSAR
Hasan Dinçer (B.)
Mehmet Turgut

AĞRI

Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA

Reşat Arpacıoğlu (İ.)
Mustafa Kemal Karan

ANKARA

Burhan Apaydın
Raif Aybar (B.)
Osman Bölükbaşı

Mustafa Kemal Erko-
van
Muhlis Ete
İsmail Gence
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin (B.)
Abdülhak Kemal Yörük
(B.)

ARTVIN

Saffet Eminağaoğlu

AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer

BALIKESİR

Ahmet Aydın Bolak
Mehmet Tiritoğlu
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay

BİNGÖL

M. Siddık Aydar

BİTLİS

Muştak Okumuş (İ)

BOLU

Kemal Demir
Kâmil İnâl
Fuat Ümit

BURDUR

Fethi Çelikbaş (B.)
Nadir Yavuzkan

BURSA

İbrahim Öktem (B.)
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar

ÇANAKKALE

Ahmet Nihat Akay

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Abdurrahman Güler
Faruk Küreli
Necmi Ökten (B.)
İhsan Tombuş

DENİZLİ

Sinan Bosna
Âtîf Şohoğlu

DİYARBAKIR

Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu (B.)
Hilmi Guldogan
Vefik Princeioğlu (B.)

EDİRNE

Süleyman Bilgen
İlhami Ertem
Nazmi Özoglu

ELÂZİĞ

Nurettin Ardıçoğlu (B.)
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZURUM

Ertuğrul Akça (İ.)
Nihat Diler
Şerafettin Konuray
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR

Ertuğrul Gazi Sakarya
Celâlettin Uzer

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Mithat San

GİRESUN

İbrahim Etem Kılıçoğlu
(İ.)
Ali Köymen

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçüker
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Abdullah Cilli

İÇEL

Burhan Bozdoğan

İSPARTA

Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil
İSTANBUL
Cihad Baban

Mahmut Rıza Bertan
(İ)

Nurettin Bulak
Saadet Evren

Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
(B.)

Muhiddin Güven (İ.)
Ahmet Oğuz (B.)

Oğuz Oran (İ.)
Naci Öktem (İ.)
İlhami Sancar (B.)

Selim Sarper
Reşit Ülker (İ.)
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
(İ.)

Malik Yolaç
Zeki Zeren (İ.)

İZMİR

Osman Sabri Adal
Arif Ertunga

Ragıp Gümüşpala (İ.)
İhsan Gürsan (İ.)

Ziya Hanhan
Saim Kaygan (İ.)

Nihat Kürşat
Necip Mirkelâmoğlu

Kadri Özek
Mustafa Uyar

Lebit Yurdoğlu
KARS

İlâtif Aküzüm (İ.)
Kemal Kaya

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura (B.)

Sabri Keskin
Ali Özdemirli

İsmail Hakkı Yılanlı-
oğlu (İ.)

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu (B.)
Hüsamettin Gümüşpala

Mehmet Sağlam
Bahri Yazır

KIRKLARELİ

Mehmet Alâeddin Eriş
İhsan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu (İ)
Nihat Erim

Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu (İ.)

KONYA

Kemal Ataman
Kadircan Kaflı (İ.)
Ömer Kart

Mekki Keskin (Bşk. V.)
Fakih Özfekih (İ.)
Faruk Sükan (İ.)

Vefa Tanır

Cahit Yılmaz (İ.)

KÜTAHYA

Ahmet Bozbay (İ.)
Ali Erbek

Mehmet Kesen

Rauf Kıray

MALATYA

Mehmet Delikaya (İ.)
Ahmet Fırat

İsmet İnönü
(Başbakan)

Halit Ziya Özkan

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar (İ.)
Şevket Raşit Hatipoğlu

Yakup Kadri Karaos-
manoğlu

Nusret Köklü

Hürrem Kubat

Hilmi Okçu

Yakup Yakut

Nahit Yenisehirlioğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya

Ali Hüdayioğlu

Enver Kaplan

Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar

MUĞLA

Hilmi Baydur

Cevdet Oskay
NEVŞEHİR
Ali Baran Numanoğlu

NIĞDE
Mehmet Altınsoy
Asım Eren (İ.)
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün

ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoglu
Ata Topaloğlu

RİZE
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın (İ.)

SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican (B.)
Muslihittin Gürer
Yusuf Ulusoy

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoglu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
İlyas Kılıç
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)

SİİRT
Cevdet Aydın

SİNOP
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tari

SİVAS
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal (İ.)
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Orhan Oztrak (B.)

TOKAT
Zeyyat Kocamemi (İ.)
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON
Nazmi Ökten
TUNCELİ
Vahap Kışoğlu
URFA
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Sabri Kılıç
UŞAK
Ali Rıza Akbiyikoğlu
VAN
Muhlis Görentaş (İ. Ü.)
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapısız
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Veli Uyar
ZONGULDAK
Suphi Konak (İ.)
Sadık Tekin Müftüoğlu

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Muş	1
Erzurum	1	Trabzon	1
Hatay	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		
Kocaeli	1	Yekûn	9
Manisa	1		

Hazinenin ve İktisadi Devlet Teşebbüslerinin bir kısım borçlarının tahkimi hakkındaki kanunun 6 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarisına ikinci defa verilen oyların sonucu

(Yeter sayı yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 217
Kabul edenler : 213
Reddedenler : 0
Çekinseler : 4
Oya katılmıyanlar : 224
Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ADANA

Hasan Aksay
Yusuf Aktimur
Mahmut Geçioğlu
Melih Kemal Küçükte-
pepınar
Cavit Oral

AFYON KARAHİSAR

Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Sevki Güler
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AMASYA

İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA

İsmail Rüşti Aksal
Nihat Berkkan
Hüseyin Ataman
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım

ANTALYA

Etem Ağva
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu

ARTVIN

Nihat Ata
Sabit Osman Avcı
Saffet Eminağaoğlu

AYDIN

Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR

Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoglu
Fenni İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırmırlı
Süreyya Koç

BİLECİK

Orhan Tuğrul
BİNGÖL
Halit Rıza Ünal
BİTLİS

Nafiz Giray
BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha

BURDUR

Mehmet Özbey
BURSA
Hikmet Akalın
Edip Rüşti Akyürek
Sadrettin Çanga
Ahmet Türkel

Ziya Uğur
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra
ÇANAKKALE

Burhan Arat
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI

Şaban Keskin
ÇORUM

Nuri Ahıskahioğlu
Muzaffer Dündar
Hilmi İncesulu

DENİZLİ

Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
İbrahim Kocatürk
Hüdai Oral
Remzi Şenel

DIYARBAKIR

Adnan Aral
Recaî İskenderoğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Asal
Fahir Giritlioğlu

ELÂZİĞ

Naci Güray
Hürrem Müftügil

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Turhan Bilgin
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Seyfi Öztürk
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmən
Naim Tirali

HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Yahya Dermancı
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal

İSPARTA

Ali İhsan Balım
Lokman Başaran

İSTANBUL

İbrahim Abak
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyleli
Ratip Tahir Burak
Ömer Zekâi Dorman
Ali Coşkun Kırcâ
Hilmi Oben
Şahabettin Orhon
Vahyi Özarar
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsâmettin Tiyanşan

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döğemeci
Ali Naili Erdem
Şinasi Osma

KARS

Necmettin Akan
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Osman Zeki Oktay
KAYSERİ
Abdülhalim Aras
Mehmet Göker
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ

Fikret Filiz

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin

KONYA

Selçuk Aytan
İrfan Baran
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özlen
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt

MANİSA

Muammer Erten

MARAŞ

Kemal Bağcıoğlu

MARDİN

Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu
Seyfi Güneştan
Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Akarca
Turan Şahin
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy

NİĞDE

Haydar Özalp

ORDU

Refet Aksoy
Ata Bodur
Ferda Güley

RİZE

Erol Yılmaz Akçal

SAKARYA

Nuri Bayar
Hami Tezkan

SAMSUN

Nurettin Ceritoğlu
Osman Şahinoğlu

SİİRT

Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu

SİVAS

Adil Altay
Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan

TEKİRDAĞ

Hayri Mumcuoğlu

TOKAT

Sabahattin Baybura
H. Ali Dizman
Mehmet Kazova

TRABZON

Ali Şakir Ağanoğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Kâmurân Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
Bekir Sami Karahanlı
Celâl Öncel

UŞAK

İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhanoğlu
Şükrü Kösercioğlu

YOZGAT

Mustafa Kepir
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Ramiz Karakaşoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Çekinserler]

ANTALYA

Nihat Su

BALIKESİR

Cihat Bilgehan

İSTANBUL

Ziya Altınoğlu

Tahsin Demiray

[Oya katılmıyanlar]

ADANA

Ali Bozdoğanoglu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu

Kemal Sariibrahimoğlu

Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu

ADIYAMAN

Arif Atalay
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay

Ali Turanlı (İ.)

AFYON KARAHİSAR
Hasan Dinçer (B.)
Mehmet Turgut

AĞRI

Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA

Mustafa Kemal Karan

ANKARA

Burhan Apaydın
Raif Aybar (B.)
Osman Bölükbaşı
Mustafa Kemal Erko-
van

Muhlis Ete
İsmail Gence
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin (B.)
Abdülhak Kemal Yö-
rük (B.)

AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer

BALIKESİR

Ahmet Aydın Bolak
Mehmet Tiritoğlu
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar

BİTLİS

Müştak Okumuş (İ.)

BOLU

Kemal Demir
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR

Fethi Çelikkbaş (B.)
Nadir Yavuzkan

BURSA

İbrahim Öktem (B.)
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar

ÇANAKKALE

Ahmet Nihat Akay

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Abdurrahman Güler
Faruk Küreli
Necmi Ökten (B.)

İhsan Tombuş

EDİRNE

Sinan Bosna
Âtîf ŞoHoğlu

DIYARBAKIR

Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu (B.)
Hilmi Guldogan
Vefik Piriçcioğlu (B.)

EDİRNE

Süleyman Bilgen
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul

ELÂZİĞ

Nurettin Ardıçoğlu (B.)
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZURUM

Ertuğrul Akça (İ.)
Nihat Diler
Şerafettin Konuray

Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR

Ertuğrul Gazi Sakarya
Celâlettin Uzer

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Mithat San

GİRESUN

İbrahim Etem Kılıçoğlu
(İ.)
Ali Köymen

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçükler
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Abdullah Cilli

İÇEL

Burhan Bozdoğan

İSPARTA

Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

Cihad Baban
Mahmut Rıza Bertan
(İ.)
Nurettin Bulak
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
(B.)

Muhiddin Güven (İ.)
Ahmet Oğuz (B.)

Oğuz Oran (İ.)

Naci Öktem (İ.)

İlhami Sancar (B.)

Selim Sarper

Reşit Ülker (İ.)

Sabri Vardarlı

Abdurrahman Yazgan
(İ.)

Malik Yolaç

Zeki Zeren (İ.)

İZMİR

Osman Sabri Adal
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala (İ.)
İhsan Gürsan (İ.)

Ziya Hanhan

Saim Kaygan (İ.)

Nihat Kürşat

Necip Mirkelâmoğlu

Kadri Özek

Mustafa Uyar

Lebit Yurdoğlu

KARS

Lâtif Aküzüm (İ.)

Kemal Kaya

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura (B.)
Sabri Keskin
Ali Özdikmenli

İsmail Hakkı Yılanhoğlu
(İ.)

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu (B.)
Hüsamettin Gümüşpala

Mehmet Sağlam

Bahri Yazır

KIRKLARELİ

Mehmet Alâeddin Eriş
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Sabahattin Bilgisu (İ.)
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu (İ.)

KONYA

Kemal Ataman
Kadirean Kafır (İ.)
Ömer Kart
Mekki Keskin (Bşk. V.)
Fakih Özfakih (İ.)
Faruk Sükan (İ.)
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz (İ.)

KÜTAHYA

Ahmet Bozbay (İ.)
Ali Erbek
Mehmet Kesen
Rauf Kıray

MALATYA

Mehmet Delikaya (İ.)
Ahmet Fırat
İsmet İnönü (Başbakan)
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Neriman Ağaoglu
Süleyman Çağlar (İ.)
Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nusret Köklü
Hurrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
MUĞLA
Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
NEVŞEHİR
Ali Baran Numanoğlu
NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Asım Eren (İ.)
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün
ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoglu
(İ.)

Orhan Naim Hazinedar
(İ.)
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoğlu
Ata Topaloğlu
RİZE
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın (İ.)
SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican (B.)
Muslihittin Gürer
Yusuf Ulusoy
SAMSUN
Ali Fuat Alışan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoglu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper

Ilyas Kılıç
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
SIIRT
Cevdet Aydın
SİNOP
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı
SIVAS
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal (İ.)
Tahsin Türkay
Mahmut Vural
TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Orhan Öztrak (B.)
TOKAT
Zeyyat Kocamemi (İ.)
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON
Nazmi Ökten
TUNCELİ
Vahap Kışoğlu
URFA
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Sabri Kılıç
UŞAK
Ali Rıza Akbıykoğlu
VAN
Muhlis Görentaş (İ. Ü.)
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapısız
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Veli Uyar
ZONGULDAK
Suphi Konak (İ.)
Sadık Tekin Müftüoğlu

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	1
Kocaeli	1	Yekûn	9

«Hususi Kredi» ve «silâhlanma istikraz» ndan doğan İngiliz alacakları bakiyesinin tasfiyesi için Birleşik Kırallıkla Türkiye arasında mektup teatisi suretiyle yapılan 23 Haziran 1962 tarihli Andlaşmanın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Yeter sayı yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 214
Kabul edenler : 211
Reddedenler : 0
Çekinseler : 3
Oya katılmayanlar : 227
Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ADANA

Hasan Aksay
Yusuf Aktimur
Melih Kemal Küçüktepepınar
Cavit Oral

AFYON KARAHİSAR

Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Şevki Güler
Asım Yılmaz

Şükrü Yüzbaşıoğlu

AMASYA

İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA

İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Ataman
Nihat Berkkan
Fuat Börekçi
Bülent Eeevit
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım

ANTALYA

Etem Ağva
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu

ARTVIN

Nihat Ata
Sabit Osman Avcı
Saffet Eminagaoglu

AYDIN

Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR

Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdaroglu
Gökhan Evliyaoğlu
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kıvrımlı
Süreyya Koç

BİLECİK

Orhan Tuğrul

BİNGÖL

Halit Rıza Ünal

BİTLİS

Nafiz Giray

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha

BURDUR

Mehmet Özbey

BURSA

Hikmet Akahn
Edip Rüştü Akyürek

Sadrettin Çanga

Ahmet Türkel

Ziya Uğur

İsmail Yılmaz

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Burhan Arat

Süreyya Endik

Refet Sezgin

ÇANKIRI

Şaban Keskin

ÇORUM

Nuri Ahıskahoğlu

Muzaffer Dünder

Hilmi İncesulu

DENİZLİ

Mehmet Çobanoğlu

İsmail Ertan

İbrahim Kocatürk

Hüdaî Oral

Remzi Şenel

DİYARBAKIR

Adnan Aral

Recai İskenderoğlu

Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Asal

Fahir Giritlioğlu

ELÂZİĞ

Naci Güray

Hürrem Müftügil

Ömer Faruk Sanaç

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli

Zeynel Gündoğdu

Sadık Perinçek

Naci Yıldırım

ERZURUM

Turhan Bilgin

Cevat Dursunoğlu

Gıyasettin Karaca

Tahsin Telli

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuoğlu

İbrahim Cemalılar

Seyfi Öztürk

Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Hüseyin İncioğlu

Kudret Mavitan

Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu

Mustafa Kemal Çilesiz

Nizamettin Erkmen

Naim Tirali

HATAY

Bahri Bahadır

Ali Muhsin Bereketoğlu

Ahmet Sırrı Hocaoğlu

Şekip İnal

Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan

Mehmet Ali Arslan

Yahya Dermanci

Celâl Kılıç

Sadık Kutlay
İhsan Önal
İSPARTA
Ali İhsan Balım
Lokman Başaran
İSTANBUL
İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyli
Tahsin Demiray
Ömer Zekâi Dorman
Ali Coşkun Kırca
Şahabettin Orhon
Vahyi Özarar
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tıyanşan
İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Baksık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Şinasi Osmacı
KARS
Necmettin Akan
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın
KASTAMONU
Osman Zeki Oktay
KAYSERİ
Abdülhalim Aras

Mehmet Göker
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Fikret Filiz
KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
KONYA
Selçuk Aytan
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özlen
Sait Sina Yücesoy
KÜTAHYA
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi
MALATYA
H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
MANİSA
Muammer Erten
MARAŞ
Kemal Bağcıoğlu
MARDİN
Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu
Seyfi Güneştan
Talât Oğuz
MUĞLA
Adnan Akarca
Cevdet Oskay
İlhan Tekinalp

MUŞ
Sait Mutlu
Sami Öztürk
NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
NİĞDE
Haydar Özalp
ORDU
Refet Aksoy
Ata Bodur
Ferda Güley
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
SAKARYA
Nuri Bayar
İlhami Tezkan
SAMSUN
Nurettin Ceritoğlu
Osman Şahinoğlu
SIIRT
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa
SİNOP
Mahmut Alicanoğlu
SİVAS
Adil Altay
Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
TEKİRDAĞ
Hayri Mumcuoğlu

TOKAT
Sabahattin Baybura
H. Ali Dizman
Mehmet Kazova
TRABZON
Ali Şakir Ağançoğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli
TUNCELİ
Fethi Ülkü
URFA
Osman Ağan
Atalay Akan
Bekir Sami Karahanlı
Celâl Öncel
UŞAK
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç
VAN
İhsan Bedirhançoğlu
Şükrü Kösercioğlu
YOZGAT
Mustafa Kepir
Turgut Nizamçoğlu
ZONGULDAK
Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Ramiz Karakaşoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Çekinserler]

ANTALYA
Nihat Su

BALIKESİR
Cihat Bilgehan

KONYA
İrfan Baran

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Ali Bozdoğançoğlu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek

Ahmet Karamüftüoğlu
Kemal Sarıbrahimçoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin

Ahmet Topaloğlu
ADIYAMAN
Arif Atalay
Mahmut Deniz

Mehmet Özbay
Ali Turanlı (İ.)
AFYON KARAHİSAR
Hasan Dincer (B.)
Mehmet Turgut

AĞRI

Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA

Reşat Arpacıoğlu (İ.)
Mustafa Kemal Karan

ANKARA

Burhan Apaydın
Rayif Ayabar (B.)
Osman Bölükbaşı
Mustafa Kemal Erko-
van
Muhlis Ete
İsmail Gence
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İyas Seçkin (B.)
Abdülhak Kemal Yörük
(B.)

AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınger

BALIKESİR

Ahmet Aydın Bolak
Mehmet Tiritioğlu
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar

BİTLİS

Müştak Okumuş (İ.)

BOLU

Kemal Demir
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR

Fethi Çelikkbaş (B.)
Nadir Yavuzkan

BURSA

İbrahim Öktem (B.)
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar

ÇANAKKALE

Ahmet Nihat Akay
Şefik İnan

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Abdurrahman Güler
Faruk Küreli
Necmi Ökten (B.)

DENİZLİ

Sinan Bosna
Âtîf Şohoğlu

DIYARBAKIR

Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu (B.)
Hilmi Güldoğan
Vefik Piriçioğlu (B.)

EDİRNE

Süleyman Bilgen
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul

ELÂZİĞ

Nurettin Ardiçoğlu (B.)
Kemal Satır

ERZURUM

Ertuğrul Akça (İ.)
Nihat Diler
Şerafettin Konuray
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR

Ertuğrul Gazi Sakarya
Celâlettin Uzer

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Mithat San

GİRESUN

İbrahim Etem Kılıçoğlu
(İ.)

Ali Köymen

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçükler
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Abdullah Cilli

İÇEL

Burhan Bozdoğan

İSPARTA

Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

Cihad Baban
Mahmut Rıza Bertan
(İ.)
Nurettin Bulak
Ratip Tahir-Burak
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kârim Gökay
(B.)
Muhiddin Güven (İ.)
Hilmi Oben
Ahmet Oğuz (B.)
Oğuz Oran (İ.)
Naci Öktem (İ.)
İlhami Sancar (B.)
Selim Sarper
Reşit Ülker (İ.)
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
(İ.)
Malik Yolaç
Zeki Zeren (İ.)

İZMİR

Osman Sabri Adal
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala (İ.)
İhsan Gürsan (İ.)
Ziya Hanhan
Saim Kaygan (İ.)
Nihat Kürşat
Necip Mirkelâmoğlu
Kadri Özek
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu

KARS

Lâtif Aküzüm (İ.)
Kemal Kaya

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura (B.)
Sabri Keskin

Ali Özdikmenli
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu
(İ.)

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu (B.)
Hüsâmettin Gümüşpala
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır

KIRKLARELİ

Mehmet Alâeddin Eriş
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahâbettin Bilgisu (İ.)
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu (İ.)

KONYA

Kemal Ataman
Kadircan Kafır (İ.)
Ömer Kart
Mekki Keskin
(Bşk. V.)
Fakih Özfakih (İ.)
Faruk Sükan (İ.)
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz (İ.)

KÜTAHYA

Ahmet Bozbay (İ.)
Ali Erbek
Mehmet Kesen
Rauf Kıray

MALATYA

Mehmet Delikaya (İ.)
Ahmet Fırat
İsmet İnönü (Başba-
kan)
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Sleyman Çağlar (İ.)
Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nusret Köklü
Hurrem Kubat

Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu
MARAS
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar

MUĞLA
Hilmi Baydur
Turan Şahin

NEVŞEHİR
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Asım Eren (İ.)
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün

ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoğlu
(İ.)
Orhan Naim Hazinedar
(İ.)

Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoglu
Ata Topaloğlu
RİZE

Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın (İ.)

SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican (B.)
Muslihittin Güner
Yusuf Ulusoy

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmrân Evliyaoğlu

Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
İlyas Kılıç
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
SIİRT

Cevdet Aydın
SİNOP
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tari

SİVAS
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal (İ.)
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Fethi Mahranlı
Orhan Öztrak (B.)

TOKAT
Zeyyat Kocamemi (İ.)
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu

Ali Rıza Ulusoy (İ.)
TRABZON
Nazmi Ökten
TUNCELİ
Vahap Kışoğlu

URFA
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Sabri Kılıç

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoglu
VAN
Muslih Görentaş (İ. Ü.)

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapısız
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Veli Uyar

ZONGULDAK
Suphi Konak (İ.)
Sadık Tekin Müftüoğlu

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Muş	1
Erzurum	1	Trabzon	1
Hatay	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		
Kocaeli	1		
Manisa	1	Yekûn	9

Kölelik, köle ticareti, köleliğe benzer uygulama ve geleneklerin ortadan kaldırılmasına dair Ek Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısına ikinci defa verilen oyların sonucu

(Yeter sayı yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 217
Kabul edenler : 215
Reddedenler : 0
Çekinserler : 2
Oya katılmıyanlar : 224
Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Yusuf Aktimur
Melih Kemal Küçük-
tepepınar
Cavit Oral
AFYON KARAHİSAR
Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Şevki Güler
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AMASYA
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Ataman
Nihat Berkkan
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
ANTALYA
Etem Ağva
İhsan Ataöv
Ömer Eken
Rafet Eker
Hasan Fehmi Boztepe
Nazmi Kerimoğlu
ARTVİN
Nihat Ata

Sabit Osman Avcı
Saffet Eminagaoglu
AYDIN
Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
Reşat Özarda
İsmet Sezgin
BALIKESİR
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Fennî İslimyeli
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırınlı
Süreyya Koç
BİLECİK
Orhan Tuğrul
BİNGÖL
Halit Rıza Ünal
BİTLİS
Nafiz Giray
BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha
BURDUR
Mehmet Özbey
BURSA
Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
Ahmet Türkel
Ziya Uğur

İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra
ÇANAKKALE
Burhan Arat
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin
ÇANKIRI
Şaban Keskin
ÇORUM
Nuri Ahıskaloğlu
Muzaffer Dündar
Hilmi İncesulu
DENİZLİ
Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
İbrahim Kocatürk
Hüdaî Oral
Remzi Şenel
DIYARBAKIR
Adnan Aral
Recai İskenderoğlu
Alp Doğan Şen
EDİRNE
Talât Asal
Fahir Giritlioğlu
ELAZIĞ
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanac
ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM
Turhan Bilgin
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Tahsin Telli
ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalenar
Seyfi Öztürk
Aziz Zeytinoğlu
GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Süleyman Ünlü
GİRESUN
Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
Naim Tiralı
HATAY
Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal
Sâki Zorlu
İÇEL
Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Yahya Dermañe
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal
İSPARTA
Ali İhsan Balım
Lokman Başaran

İSTANBUL

Ibrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyli
Ratip Tahir Burak
Tahsin Demiray
Ömer Zekâi Dorman
Ali Coşkun Kırcâ
Şahabettin Orhon
Vahyi Özarar
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsâmettin Tiyanşan

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytas
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Şinasi Osma

KARS

Necmettin Akan
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Osman Zeki Oktay

KAYSERİ

Abdülhalim Aras
Mehmet Göker
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ
Fikret Filiz

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin

KONYA

Selçuk Aytan
İrfan Baran
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Abdüssamet Kuzuca
Rüştü Özal
Fakih Özlen
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt

MANİSA

Muammer Erten

MARAS

Kemal Bağcıoğlu

MARDİN

Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu
Seyfi Güneştan
Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Akarca
Cevdet Oskay
Turan Şahin
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy

NIĞDE

Haydar Özalp

ORDU

Refet Aksoy
Ata Bodur
Ferda Güley

RİZE

Erol Yılmaz Akçal

SAKARYA

Nuri Bayar
Hami Tezkan

SAMSUN

Nurettin Çeçitoğlu
Osman Şahinoğlu

SİRT

Süreyya Öner
Hayrettin Özgen

Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu

SİVAS

Adil Altay
Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan

TEKİRDAĞ

Hayri Mumeuoğlu

TOKAT

Sabahattin Baybura
H. Ali Dizman
Mehmet Kazova

TRABZON

Ali Şakir Ağanoğlu
Ekrem Dikmen
Selâhaddin Güven
Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
Bekir Sami Karahanlı
Celâl Öncel

UŞAK

Ibrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhanoğlu
Şükrü Köseroğlu

YOZGAT

Mustafa Kepir
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Ramiz Karakaşoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebیلgin

[Çekinseler]

BALIKESİR

Cihat Bilgehan

ANTALYA

Nihat Su

[Oya katılmıyanlar]

ADANA

Ali Bozdoğanoğlu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu

Kemal Sarıbrahimoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu
ADIYAMAN
Arif Atalay

Mahmut Deniz

Mehmet Özbay
Ali Turanlı (I.)

AFYON KARAHİSAR

Hasan Dinger (B.)

Mehmet Turgut

AĞRI

Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA

Reşat Arpacıoğlu (İ.)
Mustafa Kemal Karan

ANKARA

Burhan Apaydın
Raif Aybar (B.)
Osman Bölükbaşı
Mustafa Komal Erko-
van

Muhlis Ete
İsmail Genç
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin (B.)
Abdülhak Kemal Yörük
(B.)

AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer

BALIKESİR

Ahmet Aydın Bolak
Mehmet Tiritioğlu
Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar

BİTLİS

Müştak Okumus (İ.)

BOLU

Kemal Demir
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR

Fethi Çelikbaş (B.)
Nadir Yavuzkan

BURSA

İbrahim Öktem (B.)
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar

ÇANAKKALE

Ahmet Nihat Akay

ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Abdurrahman Güler
Faruk Küreli
Necmi Ökten (B.)

İhsan Tombuş

DENİZLİ

Sinan Bosna
Âtif Şoşoğlu

DIYARBAKIR

Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu (B.)
Hilmi Gündoğan
Vefik Pirıçcıoğlu (B.)

EDİRNE

Süleyman Bilgen
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul

ELAZIĞ

Nurettin Ardıçoğlu (B.)
Kemal Satır

ERZURUM

Ertuğrul Akça (İ.)
Nihat Diler
Şerafettin Konuray
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR

Ertuğrul Gazi Sakarya
Celâlettin Uzer

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Mithat San

GİRESUN

İbrahim Etem Kılıçoğlu
(İ.)

Ali Köymen

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçüker
Nureddin Özdemir
S. bahattin Savacı

HAKKARİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Abdullah Cilli

İÇEL

Burhan Bozdoğan

İSPARTA

Sadettin Bilgiç

Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

Cihad Baban
Mahmut Rıza Bertan
(İ.)
Nurettin Bulak
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Göka
(B.)
Muhiddin Güven (İ.)
Hilmi Oben
Ahmet Oğuz (B.)
Oğuz Oran (İ.)
Naci Öktem (İ.)
İlhami Sancar (B.)
Selim Sarper
Reşit Ülker (İ.)
Sabri Vardarh
Abdurrahman Yazgan
(İ.)
Malik Yolaç
Zeki Zeren (İ.)

İZMİR

Osman Sabri Adal
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala (İ.)
İhsan Gürsan (İ.)
Ziya Hanhan
Saim Kaygan (İ.)
Nihat Kürşat
Necip Mirkelâmoğlu
Kadri Özek
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu

KARS

Lâtif Aküzüm (İ.)
Kemal Kaya

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura (B.)
Sabri Keskin
Ali Özdikmenli
İsmail Hakkı Yılantlı-
oğlu (İ.)

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu (B.)
Hüsamettin Gümüşpala

Mehmet Sağlam

Bahri Yazır

KIRKLARELİ

Mehmet Alâeddin Eriş
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu (İ.)
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu (İ.)

KONYA

Kemal Ataman
Kadircan Kaflı (İ.)
Ömer Kart
Mekki Keskin (Bşk. V.)
Fakih Özfakih (İ.)
Faruk Sükan (İ.)
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz (İ.)

KÜTAHYA

Ahmet Bozbay (İ.)
Ali Erbek
Mehmet Kesen
Rauf Kıray

MALATYA

Mehmet Delikaya (İ.)
Ahmet Fırat
İsmet İnönü (Başbakan)
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Neriman Ağaoglu
Süleyman Çağlar (İ.)
Şevket Raşit Hatip-
oğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu

Nusret Köklü
Hürrem Kubat
Hilmi Okçu

Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu

MARŞ

Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar

MUĞLA
Hilmi Baydur
NEVŞEHİR
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Asım Eren (İ.)
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün

ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoğlu
(İ.)
Orhan Naim Hazinedar
(İ.)
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoğlu
Ata Topaloğlu

RİZE
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın (İ.)

SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican (B.)
Muslihittin Gürer
Yusuf Ulusoy

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
İlyas Kılıç
Hüseyn Özalp (İ. Ü.)

SIİRT
Cevdet Aydın
SİNOP
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tari
SİVAS
Sabati Hastaoğlu
Ahmet Kangal (İ.)
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Orhan Öztrak (B.)
TOKAT
Zeyyat Kocamemi (İ.)
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON
Nazmi Ökten
TUNCELİ
Vahap Kışoğlu
URFA
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Sabri Kılıç
UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoglu
VAN
Muhlis Görentaş (İ. Ü.)
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapısız
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Veli Uyar
ZONGULDAK
Suphi Konak (İ.)
Sadık Tekin Müftüoğlu

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatây	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	1
Kocaeli	1		—
		Yekûn	9

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

YÜZ OTUZDÖRDÜNCÜ BİRLEŞİM

10 . 9 . 1963 Salı

Saat : -15,00

I

A . BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONACAK İŞLER

× 1. — Kölelik, köle ticareti, köleliğe benzer uygulama ve geleneklerin ortadan kaldırılmasına dair ek sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı (1/350) (S. Sayısı : 110)

× 2. — «Hususi kredi» ve «Silâhlanma istikrarı» ndan doğan İngiliz âlacakları bakiyesinin tesviyesi için Birleşik Kırallıkla Türkiye arasında mektup teatisi suretiyle yapılan 23 Haziran 1962 tarihli Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı (1/348) (S. Sayısı : 237)

× 3. — Hazinesinin ve İktisadi Devlet Teşebbüslerinin bir kısım borçlarının tahkimi hakkındaki Kanunun 6 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı (1/393) (S. Sayısı : 241)

× 4. — Millî Eğitim Bakanlığında Ankara'da yaptırılacak merkez binası için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girilmesi hakkında Kanun (1/412) (S. Sayısı : 257)

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Doğu - Anadolu'da çiftçi ailelerine, kuraklık sebebiyle kredili olarak verilen buğdayın bedelinin alınmaması hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/515)

2. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir Soğuk Hava Deposu inşaatının ne sebeple durdurulduğuna dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/519)

3. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir Basma Fabrikası Anonim Şirketinin ne sebeple feshedildiğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/520)

4. — Kastamonu Milletvekili Osman Zeki Oktay'ın, Kastamonu'da inşasına başlanıp son-

radan durdurulan soğuk hava deposunun ikliminden vazgeçildiğinin doğru olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/525)

5. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Tokat'ın Pazar bucağının bugüne kadar ilçe olmaması sebebine dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/551)

6. — İstanbul Milletvekili Vahyi Özarar'ın, İstanbul'un Sağmalcılar köyü ile Göktepe mahiyesinin su ihtiyacının halli için ne düşünüldüğüne ve bu yerlere birer sağlık merkezi açılmasına lüzum görülüp görülmediğine dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/582)

7. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya ilinin imar plânında, son üç yıl içinde, kaç defa tadilat yapıldığına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/583)

8. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Gazipaşa ovasındaki akarsuların ıslahı ile ovanın sulanması konusunda ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/584)

9. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Serik ilçesi içme suyunun ihtiyaca cevap vermediği konusunda bir talep yapıp yapılmadığına ve elektrik üretiminin ihtiyaca yeter olup olmadığına dair, İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/585)

10. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, ormanların korunması ve orman bölgesinde yaşayan vatandaşların geçimlerinin temini için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/588)

11. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Gümüşhacıköy ve Göynücek ceza evlerinin ıslahı veya yeniden inşası hakkında ne düşünüldüğüne dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/589)

12. — Çanakkale Milletvekili A. Nihat Akay'ın, Batı - Trakya'da, halen faaliyette kaç Türk ilkokulu, ortaokulu ve lisesi bulunduğu ve bu okulların öğretim ve öğretmen durumlarına dair, Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/591)

13. — Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin, Kastamonu ilinin evvelce ilçesi olan ve sonradan köy haline getirilen Abana'nın, yenden ilçe haline getirilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/593)

14. — Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin, Kastamonu ilinin sahil ilçelerinde fındık yetiştirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair, Ticaret ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu. (6/594)

15. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, CEMTO Andlaşmasına dâhil memleketleri kaldırmak maksadiyle inşa edilecek Karasî - Tahran - Ankara arasındaki 600 hatlık radyo- lük şebekesinin Güney bölgesinden geçirilmesi sebebine dair, Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu. (6/595)

16. — İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, Orman İdaresinin, bilhassa Güney bölgesinde, vatandaşların tapulu arazilerine ağaç dikip müdahale etmesinin doğru olup olmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/596)

17. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, Karayolları tarafından istimlak edilen ve bedeli ödenen Giresun'un Piraziz PTT binasının yeniden yapılmaması sebebine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/598)

18. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, Abana'nın yeniden ilçe haline getirilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/599)

19. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın Dinamit ve trol ile balık avlamanın önlenmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/601)

20. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, Dış memleketlerde tahsilde bulunan öğrencilere ödenen döviz miktarının neye göre tesbit olunduğuna dair Maliye ve Millî Eğitim Bakanlarından sözlü sorusu (6/603)

21. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, gecekonduyu yapan vatandaşlara belediyelerce verilen para cezaları hakkında ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/605)

22. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, şehirlerdeki sokak ile köy isimlerinin hangi sebeple değiştirildiğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/606)

23. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, tren ücretlerinde yapılan indirimlerin öğretmen ve öğrencilere neden tatbik edilmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/607)

24. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Devlet Su İşleri tarafından çiftçilerden alınan su ücretlerinin geçici veya devamlı olarak alınmaması hakkında ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/608)

25. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, ithal edilen traktör, motor ve aletlerinin çiftçilere ucuz satılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/609)

26. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Ziraî Donatım Kurumu tarafından ithal ve monte edilen traktörlerin çiftçilere geç verilmesi sebebine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/610)

27. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Elmalı - Fethiye yolunun geçide açılması ve Elmalı Karagöl'ünün kurutulması hususunda ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/611)

28. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya Devlet Hastanesinin, son beş yıl içinde, kaç defa teftiş edildiğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/613)

29. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Ankara'da inşa edilecek olan Gülhane Askerî Tıp Akademisi binasının durumuna dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/614)

30. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, İpsala Karpuzlu köyünde oturan Nazmi Baş'ın emniyet karakolunda dövüldüğünün doğru olup olmadığına dair Adalet ve İçişleri Bakanlarından sözlü sorusu (6/615)

31. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, muhtelif bakanlıklar tarafından mükerrer olarak kurulan tesislere dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/616)

32. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Erzurum İmam - Hatip Okulunda vukubulan boykot olayının, basında belirtilen tarzda cereyan edip etmediğine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/617)

33. — İstanbul Milletvekili Oğuz Oran'ın, Kıbrıs'ta Anayasanın Makarios Hükümeti tarafından ihlâl edilmesi konusunda ne düşünüldüğüne dair, Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/618)

34. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Almus ilçesine bağlı baraj gölü içerisinde kalan bir kısım arazinin istimlak bedellerinin ne zaman verileceğine dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/619)

35. — İstanbul Milletvekili Saadet Evren'in Koalisyon Hükümetinin, işe başladığı tarihten bu yana, Kıbrıs Anayasasının ve Andlaşmaların tam olarak uygulanmasını sağlamak bakımından tatbik ettiği tedbirlere dair, Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/620)

36. — Çankırı Milletvekili Rahmi İnceler'in, köy kalkınması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Başbakan'dan sözlü sorusu (6/621)

37. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, şehirler üzerinde uçuşu menedici bir hüküm olup olmadığına ve Ankara üzerinde çarpışarak düşen uçak olayına dair, Millî Savunma ve Ulaştırma Bakanlarından sözlü sorusu (6/622)

38. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, il ve ilçelerde ziraat odalarının kurulmaması sebebine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/623)

39. — Siirt Milletvekili Süreyya Öner'in, Kurtalan, Beşiri, Batman ve Sinan mıntakalarında ekilen tohumluk buğdayların ıslahı hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/624)

40. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, memleketimizde istihsal edilen palamut miktarına ve bunun nerede istihlak edildiğine dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/625)

41. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ilinde kurutulan arazi miktarına ve bu arazilerin ne suretle dağıtılacağına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/626)

42. — Isparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, pilot bölge olan Isparta çevresinde, 1963 ve 1964 ve 1965 yıllarında tarım ve sanayi alanlarında ne gibi tesisler yapılacağına dair Tarım ve Sanayi Bakanlarından sözlü sorusu (6/627)

43. — Isparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, memleketimizde, son beş yıl içinde, ne kadar difteri ve boğmaca vakası olduğuna ve bu hastalıklardan kaç çocuk öldüğüne dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/628)

44. — Isparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, yurdumuzda, son on yıl içinde ne kadar tifo ve paratifo vakası olduğuna ve bu hastalıklar sebebiyle kaç ölüm tesbit edildiğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/629)

45. — Ordu Milletvekili İzzettin Ağaoglu'nun, 1962 yılı fındık mahsulü için tesbit edilen ihraç fiyatının hangi esaslara istinadettiğine ve bu fiyattan aşağı satış teklifi olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/630)

46. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, Doğu ve Güney - Doğu Anadolu bölgelerinde, 1962 yılı içinde çiftçi ve muhtaç halka dağıtılan hayvan yemi ve buğday bedellerinin affının düşünülüp düşünülmediğine dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu. (6/631)

47. — İstanbul Milletvekili Resit Ülker'in, halk tarafından sabun yerine kullanılmakta bulunan deterjanların insan cildine ve hazım cihazına zararlı olduğunun doğru olup olmadığına dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/632)

48. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Hirfanlı Barajı gölünün etrafında bulunan arazinin sulanması ve bu araziden bol miktarda mahsul sağlanması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Bayındırlık Bakanlarından sözlü sorusu. (6/633)

49. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Keskin - Kırıkkale ile Keskin - İğdebeli arasındaki şose yolların ne zaman asfaltlanacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/634)

50. — Eskişehir Milletvekili Aziz-Zeytinoğlu'nun, pancar fiyatlarının artırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/635)

51. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoğlu'nun, hububatın bugünkü satış fiyatıyla ilerde tesbit olunacak satış fiyatı arasında bir fark olup olmayacağına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/636)

52. — Eskişehir Milletvekili Celâlettin Uzer'in, tarımsal plânlamaya yarar bir harita veya raporun bulunup bulunmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/637)

53. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Beş Yıllık Kalkınma Plânı ile Kırşehir'e ne gibi büyük bir yatırım yapılacağına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/638)

54. — Muğla Milletvekili Hilmi Baydur'un, Muğla iline, 1963 yılında, turizm bakımından ne yapıldığına ve yapılması düşünülen işlere dair Basın - Yayın ve Turizm Bakanından sözlü sorusu (6/639)

55. — Giresun Milletvekili Nizamettin Ermen'in, Görele Kaymakamı Babür Ünsal'ın Kartal Kaymakam Vekilliğine tâyini sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/640)

56. — Isparta Milletvekili Ali İhsan Bahm'ın, yurdumuz ormanlarının yüzölçümüne ve bu ölçümün nasıl yapıldığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/641)

57. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, kaç ilçede tekel memurluğu olmadığına dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/642)

58. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, halen kaç ilçede askerlik şubesi olmadığına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu. (6/643)

59. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, ilçelerdeki fındık tarım satış kooperatifleri seçimlerinden kaçının iptal edildiğine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu. (6/644)

60. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, mavi küf hastalığının başlamasından itibaren tütün ekicilerine ne yardımda bulunduğuna dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/645)

61. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, Tarım Bakanlığı Teşkilâtına mensup bulunan, Giresun merkezi ilçelerinde görevli kaç memurun yerinin değiştirildiğine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/646)

62. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Karayolları Trafik Tüzüğü'nün 66 ncı maddesindeki evsafa uymıyan ağır tonajlı vasıtalara dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/647)

63. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, 5680 sayılı Basın Kanununun 143 sayılı Kanun-

la tadil edilen 19 ncu maddesinin yeniden tadilinin düşünülüp düşünülmediğine dair sözlü soru önergesi, Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. (6/648)

64. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Soya yağının ortadan çekilmesi sebebine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/649)

65. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Ankara'nın Varlık mahallesindeki göçmen evlerinin durumuna ve Telsizler mevkiinde yapılmakta olan evlerin göçmen evlerinde oturanlara verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/650)

66. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Amasya'da ikinci bir şeker fabrikasının kurulması hakkında ne düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/651)

67. — Çorum Milletvekili Muzaffer Dündar'ın, Çorum İlinde, Devlet Su İşlerine taallük eden, hangi yatırımlara başlandığına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/652)

68. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'den geçen demiryolu üzerinde yer üstü veya yeraltı bir geçit yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/653)

69. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Üsküdar'dan Kabataş'a geçen kamyonlardan alınan ücretlere dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/654)

70. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, Basın İlan Kurumuna alınan memurların ücretlerinin tesbitinde hangi esaslara istinadedildiğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/655)

71. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, bugünkü halkevlerinin eski halkevleriyle ne gibi bir ilgisi bulunduğuna dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/656)

72. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Avrupa'daki işçilerimizin gönderdikleri dövizin hangi kur üzerinden Türk parasına çevrildiğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/657)

73. — Çorum Milletvekili Muzaffer Dündar'ın, şeker pancarı fiyatlarının artırılıp artırılmıyacağına dair Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/658)

74. — Ağrı Milletvekili Nevzat Güngör'ün, İstanbul - Ağrı hava seferlerinin işletmeye açıl-

maması sebebine dair, Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/659)

75. — Hatay Milletvekili Sâki Zorlu'nun, Türk sporunun her branşında uğranan yenilginin sebeplerine ve sporcuların durumuna dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/660)

76. — Kırklareli Milletvekili Abdurrahman Altuğ'un, Kırklareli ili dâhilinde, tabii âfetlerden zarar görenlere dağıtılmak üzere inşa edilen evlerin maliyetinin rayiç fiyatından fazla olup olmadığına dair Bayındırlık ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/661)

77. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Türkiye'nin bir yıllık orak ipi ihtiyacına ve bunu imal eden fabrika sayısına dair Sanayi ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/662)

78. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoglu'nun, Emniyet Genel Müdürü İhsan Aras'ın görevinden alınması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/663)

79. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, hazırlanmakta olan 1964 mali yılı bütçesiyle eski emekli, dul ve yetimlerin aylıklarına bir zam yapılmasının düşünüülüp düşünülmediğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/664)

80. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Seçim Kanunlarının kabulü münasebetiyle 18.7.1963 günü verilen kokteylin masraflarının nereden ödendiğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/665)

81. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, 4343 sayılı Kanununun 27 ilâ 31 nci maddelerinin değiştirilmesinin düşünüülüp düşünülmediğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/666)

82. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ili İnönü bucağının Eskişehir iline bağlanması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/667)

83. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioglu'nun, Meriç nehri üzerinde yapılmakta olan seddeler sebebiyle Yunanlılarla mübadele edilen Türk topraklarına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/668)

84. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioglu'nun, Meriç nehri üzerinde inşası düşünülen köprü seddeleri proje işinin itmam edilip edilmediğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/669)

85. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioglu'nun, Tekirdağ İpsala hudut yolunun inşaatının ne zaman bitirileceğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/670)

86. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioglu'nun, 1963 - 1964 ekim mevsimi suni gübre ihtiyacının ne suretle sağlanacağına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/671)

87. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioglu'nun, Edirne ilinde süt endüstrisi kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/672)

88. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, çiftçilerin sattıkları mahsullerin bedelinin acele olarak verilmesi ve mallarının daha seri alınması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/673)

89. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, memleketimizin bâzı bölgelerinde görülen şap hastalığının önlenmesi konusunda ne gibi tedbirler alındığına dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu. (6/674)

90. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzalioğlu'nun, Tarım alet, makina ve yedek parçalarının zamanında temin edilmesi için neden vaktinde tedbir alınmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/675)

91. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioglu'nun, Edirne ili dâhilindeki köy muhtarlıklarının teftiş ve murakabelerinin yapılıp yapılmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/676)

92. — Niğde Milletvekili Mehmet Altınsoy'un, Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne satın alınmasına karar verilen 33 dizel lokomotif için kaç firma tarafından teklif verildiğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/677)

93. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Çamlıdere Kaymakamının başka bir ilçeye tayini işinde bir şikâyet bulunup bulunmadığına dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/678)

94. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzalioğlu'nun, mevcut çelik siloların durumuna ve arazi üzerine alımı yapılacak veya yapılmış hububat miktarına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/679)

95. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzalioğlu'nun, Toprak Mahsulleri Ofisi alım merkezlerinin mesaisi, alım bedellerinin gününde ödemesi ve tüccara kredi sağlanması konularında alınmış veya alınacak tedbirlerin neler olduğu

nun bütün yurda ivedilikle duyurulmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/680)

96. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliya-oğlu'nun, Örfi İdarenin kısaltılmasının veya bir daha uzatılmamasının düşünülüp düşünülmediğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/681)

97. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, komünistlerle bâzı aşırı solcu unsurların bozucu ve bölücü faaliyetleri karşısında her hangi bir tedbir alınmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Millî Eğitim ve İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/682)

98. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Trabzon ili Araklı ilçesi Fındık satış Kooperatifi seçim sonucu hakkında Bakanlıkça itti-haz edilen kararın mevzuata uygun bulunup bulunmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/683)

99. — Sivas Milletvekili Tahsin Türkay'ın, Devlet Demiryollarınca ihale ile satın alınan lokomotiflerin alış bedellerine ve ihaleye kaç firmanın katıldığına dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/684)

100. — Ordu Milletvekili Refet Aksoy'un, Ünye ilçesinde açılması düşünülen Ticaret Lisesi-nin il merkezinde açılması sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/685)

101. — Balıkesir Milletvekili Cihat Turgut'un, Topraksu Genel Müdürlüğü tarafından açılan kampların sayısına ve açılış gayesine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/686)

102. — Kırşehir Milletvekili Mehdud Erdemir'in, pamuk ihracatının işlenmiş olarak yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/687)

103. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, 1964 yılı pancar fiyatlarına zam yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/688)

104. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Orman Genel Müdürlüğünün tatbik etmekte olduğu siter usulünün tatbikatına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/689)

105. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, tütün müstahsilina verilen zirai krediler ile Tekel avansları konusunda çiftçinin müşkülâtını önleyecek ne gibi tedbirler alındığına dair Ticaret ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu (6/690)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTI RILAN İŞLER

1. — Sinop Milletvekili Mahmut Alicanoğlu ve 3 arkadaşının, 5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değişik veya ekler yapılmış bulunan 1 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ile Kırklareli Milletvekili Alâeddin Eriş ve 5 arkadaşının 1700 sayılı Dâhiliye Memurları Kanununa ek kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/88, 2/110) (S. Sayısı : 284 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 17 . 7 . 1963]

× 2. — Sosyal Sigortalar kanunu tasarısı ve Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven'in, 5 . 1 . 1961 tarih ve 228 sayılı Kanuna iki ek madde eklenmesine ve bu kanunun 14 ncü maddesinin tadiline dair kanun teklifi ile Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu, Konya Milletvekili Fakih Özfakih ve Edirne Milletvekili İhhami Ertem'in, 4 . 2 . 1957 gün ve 6900 sayılı Mâlûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Kanununa ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/462, 2/368, 2/413, 2/506) (S. Sayısı : 338) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1963]

3. — Danıştay kanunu tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 3546 sayılı Danıştay Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/474, 2/440) (S. Sayısı : 369) [Dağıtma tarihi : 19 . 8 . 1963]

4. — Serbest ve malî müşavirlik kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Amasva Üyesi Macit Zeren ve Adana Üyesi Mehmet Ünal'dının, Malî müşavirlik ve yeminli müşavirlik kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu. (1/476, 2/529) (S. Sayısı : 368) [Dağıtma tarihi : 17 . 8 . 1963]

5. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı hakkında C. Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklik hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/345; C. Senatosu 1/215) (S. Sayısı : 124 ve 290) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI

VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜ-
ŞÜLECEK İŞLER

1. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in 5602 sayılı Tapulama Kanununun 13 ncü maddesine bir ek fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/495) (S. Sayısı : 291) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

2. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan ve 13 arkadaşının, Anayasa nizamını milli güvenlik ve huzuru bozan bâzı fiiller hakkında 5.3.1962 tarih ve 38 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Anayasa ve Adalet komisyonları raporları (2/289) (S. Sayısı : 302) [Dağıtma tarihi : 5 . 7 . 1963]

× 3. — Devlet Orman İşletmeleriyle kereste fabrikalarının 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958 ve 1959 yılları muameleleri hakkında tanzim edilen raporların bilançolarıyla birlikte sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/88, 3/93, 3/97, 3/110, 3/124, 3/166, 3/340) (S. Sayısı : 367) [Dağıtma tarihi : 17 . 8 . 1963]

4. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Aydın Milletvekili Orhan Apaydın'ın, Millet Meclisi İçtüzüğü teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/379) (S. Sayısı : 346) [Dağıtma tarihi : 20 . 8 . 1963]

5. — Bolu Milletvekili Zeki Baltacıoğlu ve 8 arkadaşının, Öğretmenlere eğitim ve köy ödeneği verilmesine dair kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve iki arkadaşının, Eğitimcilere meslek tazminatı, mahrumiyet zammı ve yıpranma ödeneği verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/23, 2/151) (S. Sayısı : 371) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

6. — Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veyisi Yardımcı ve 23 arkadaşının, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı her çeşit orta ve yüksek dereceli okullar öğretmenleriyle öğretmenlikten gelip Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtında çalışmakta olanlara mebdai maaş derecelerinin düzeltilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları

(2/166) (S. Sayısı : 372) [Dağıtma tarihi : 2 . 9 . 1963]

7. — Malatya Milletvekili Mehmet Delikaya ve 4 arkadaşının, Hanife Kadife Fırat'a vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine ait kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/248) (S. Sayısı : 375) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

8. — C. Senatosu Ağrı Üyesi Veyisi Yardımcı ve 22 arkadaşı ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ile Diyarbakır Milletvekili Vefik Piringcioğlu ve C. Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve C. Senatosu İzmir Üyesi Nevzat Özerdemli ve Giresun Milletvekili Naim Tirali ve 4 arkadaşı ile Sakarya Milletvekili Yusuf Ulusoy ve 10 arkadaşının, ilkökul öğretmenleriyle ilkökul öğretmenliğinden gelip de muhtelif dereceli okullarda ve Millî Eğitim Bakanlığı, üniversite, bakanlıklar teşkilâtında ve İktisadi Devlet Kurumlarında çalışanların aylık dereceleri hakkındaki 6273 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/154, 2/156, 2/176, 2/188, 2/192, 2/195) (S. Sayısı : 377) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

9. — İstanbul Teknik Üniversitesi kuruluş kadroları Kanununa ek kanun tasarisına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (M. Meclisi 1/310; C. Senatosu 1/239) (S. Sayısı : 194 e 1 ve 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

10. — Kayseri Milletvekili Mehmet Göker ve 5 arkadaşının, 4367 sayılı Kanunun 4684, 6706 ve 70 sayılı kanunlarla değişik birinci maddesinin (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/328) (S. Sayısı : 381) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

11. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Sivas Milletvekili Güner Sarısözen'in, Türkiye Büyük Millet Meclisinin dış münasebetlerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişikliklere dair Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi 2/270; C. Senatosu 2/47) (S. Sayısı : 313 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 7 . 9 . 1963]

12. — 1963 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Karma Bütçe Komisyonu Başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 1/509; C. Senatosu 1/279) (S. Sayısı : 383) [Dağıtma tarihi : 7.9.1963]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — İmar Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki 7341 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair tasarı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/205) (S. Sayısı : 65) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

× 2. — Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı Statüsünün VI ncı maddesinin (A) fıkrasının 3 ncü bendinde yapılacak değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/261) (S. Sayısı : 109) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

3. — 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değiştirilen 7, 10 ve 48 nci maddelerinin tadiline dair kanun tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Üniversiteler Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (1/257, 2/444) (S. Sayısı : 134) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

4. — Köy enstitüleri ve ilk öğretmen okullarının birleştirilmesi hakkındaki Kanunun 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (1/239) (S. Sayısı : 217) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

× 5. — Milletlerarası Adalet Divanı Statüsünün 36 ncı maddesinin 2 nci fıkrasında derpiş olunan ve hukuki uyumsuzlukların çözümlenmesi hususunda Divanın yargı hakkını önceden tanımayı gerektiren ihtiyari kaydı katılmamız hakkındaki 5047 sayılı Kanunun yeniden uzatılmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 226) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

× 6. — Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi hakkındaki sözleşmenin onaylanma-

sının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri, İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/233) (S. Sayısı : 227) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

7. — Hınıs kazası Karaçoban nahiyesi Hırt köyü, hane 19, cilt 11, sayfa 107 de kayıtlı Bekiroğlu Belkıs'a'dan doğma 1939 doğumlu Bedih Kılıç'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/205) (S. Sayısı : 233) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

8. — Karamürsel ilçesinin Mahmudiye köyü hane 32, cilt 6 ve sayfa 31 sayısında nüfusa kayıtlı Receboğlu, Hanife'den doğma 18 Mart 1341 doğumlu Hasan Şeker'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/542) (S. Sayısı : 234) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

9. — Fethiye ilçesi Girdev köyü nüfusunun hane 1, cilt 21/2 ve sayfa 31 sayısında kayıtlı Naimoğlu Döndü'den doğma Mart 1933 doğumlu Süleyman Ağırbaş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/304) (S. Sayısı : 235) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

10. — Havza ilçesinin, Çakıralan köyü hane 8, cilt 19 ve sayfa 241 sayısında nüfusa kayıtlı Mehmetoğlu Mevlüde'den doğma, 1.1.1939 doğumlu Bayram Kalpaklı'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/560) (S. Sayısı : 242) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

11. — Sarıgöl ilçesinin Çöp köyü hane 32, cilt 3 ve sayfa 49 sayısında nüfusa kayıtlı Ahmetoğlu Hatice'den doğma 10.1.1933 Alaşehir doğumlu Süleyman Bozkurt'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/569) (S. Sayısı : 243) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

12. — Ankara Kızılcahamam ilçesinin Pazar nahiyesi Ağacaviran köyü hane 19, cilt 3 ve sayfa 31 de nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu Fatma'dan doğma 3.4.1962 ve tashihan 9.8.1938 doğumlu Ali Osman Özden'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/581) (S. Sayısı : 244) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

13. — Köyceğiz ilçesinin Beyobası köyü hane No. 60 nüfusunda kayıtlı Osmanoğlu, Nazife'den doğma 1332 doğumlu Ali Karahan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/582) (S. Sayısı : 245) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

B - BİRİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun ikinci maddesinin (A) bendinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Tarım ve Plân komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı : 123) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1963]

2. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Beden Terbiyesi Kanununun 4 ncü ve 13 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/386) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1963]

× 3. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/304) (S. Sayısı : 222) [Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1963]

4. — 2000 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/374) (S. Sayısı : 240) [Dağıtma tarihi : 8 . 6 . 1963]

5. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve dört arkadaşının, Türk Ceza Kanununun 455 ve 459 ncü maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/323) (S. Sayısı : 252) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

6. — Karacabey İlçesi Sarıbey İslâm köyü hane 8, cilt 32 ve sayfa 187 nüfusuna kayıtlı Ahmetoğlu, Sabriye'den doğma 19 . 10 . 1931 doğumlu Kerim Özkan ile Karacabey ilçesi Yenisarıbey köyü nüfusunun hane 5, cilt 25 ve sayfa 1961 sayısında kayıtlı Şevketoğlu Nazmiye'den doğma 1926 doğumlu Hasan Güney'in ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/568) (S. Sayısı : 253) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

7. — Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 11 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Aydın Üyesi Fikret Turhangil, Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tescil edilmeyen birleşmeler ile bunlardan doğan çocukların cezasız tescili hakkında kanun teklifleri ve İçişleri, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/219, 2/237, 2/238, 2/263) (S. Sayısı : 259) [Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1963]

8. — Kulp ilçesinin Hacanan köyü hane 34, cilt 7 ve sayfa 98 sayısında nüfusa kayıtlı Saitoğlu, Sultan'dan doğma 1928 doğumlu Recep Oruç'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/593) (S. Sayısı : 263) [Dağıtma tarihi : 18 . 6 . 1963]

9. — İlköğretim ve Eğitim Kanununun 56 ncı maddesinin (a) bendinin son paragrafının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 264) [Dağıtma tarihi : 18 . 6 . 1963]

10. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 2 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu. (1/458) (S. Sayısı : 265) [Dağıtma tarihi : 19 . 6 . 1963]

11. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı : 268) [Dağıtma tarihi : 20 . 6 . 1963]

12. — İslahî Hayvanat Kanununun 5883 sayılı Kanunla değişik 35 ncı maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair 7454 sayılı Kanunun 1 ncı maddesinin son fıkrasının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/435) (S. Sayısı : 269) [Dağıtma tarihi : 20 . 6 . 1963]

13. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Savunma Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/311) (S. Sayısı : 273) [Dağıtma tarihi : 25 . 6 . 1963]

14. — Menkul kıymetler ve Kambiyo Borsaları kanunu tasarısı ve Maliye ve Ticaret komisyonları raporları (1/320) (S. Sayısı : 271) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

(Yüz otuzdördüncü Birleşim)

15. — Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Yüksek Danışma Kurulu kanunu tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/262) (S. Sayısı : 274) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

16. — İstanbul Milletvekili Zeki Zeren'in, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa ve Adalet komisyonları mütalâaları ile Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı : 276) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

17. — Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret Komisyonu raporu (1/371) (S. Sayısı : 281) [Dağıtma tarihi : 27 . 6 . 1963]

× 18. — Harclar kanunu tasarısı ile Balikesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve iki arkadaşının, 5887 sayılı Harclar Kanununun 125 nci maddesini değiştiren 6765 sayılı Kanuna bir fıkra eklenmesine dair ve Artvin Milletvekili Saffet Eminağaoğlu'nun , 5887 sayılı Harclar Kanununun 1 nci maddesini değiştiren 6765 sayılı Kanunun değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/395, 2/305, 2/321) (S. Sayısı : 282) [Dağıtma tarihi : 29 . 6 . 1963]

19. — Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 2850, 3920, 4092, 5010, 6867 ve 303 sayılı kanunlarla değişik 35 nci maddesine bir (g) fıkrası eklenmesine dair kanun teklifi ve Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesinin sonuna bir bent ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/484, 2/472) (S. Sayısı : 287) [Dağıtma tarihi : 29 . 6 . 1963]

× 20. — Damga Vergisi kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/394) (S. Sayısı : 288) [Dağıtma tarihi : 29 . 6 . 1963]

21. — Cumhuriyet Senatosu Urfa Üyesi Vasfi Gerger'in, kesin idari kararlar hakkında Sayıştay'a baş vurulacağına dair kanun teklifi ve İçişleri ve Maliye komisyonları raporları (2/33) (S. Sayısı : 294) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

22. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen 39 ncu maddesinin (b) fıkrasının son

bendinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar ve iki arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 39 ncu maddesinin 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen ve eklenen (b) fıkrasının kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/268, 2/10) (S. Sayısı : 292) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

23. — Baraj inşaatı dolayısıyla sular altında kalacak kasaba, köy ve arazi hakkındaki Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık, İçişleri, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 293) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

24. — Uzman Jandarma kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/479) (S. Sayısı : 296) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

× 25. — La Haye'de 14 Mayıs 1954 tarihinde imzalanan «Silâhlı bir çatışma halinde kültür mallarının korunmasına dair sözleşme» ile bu sözleşmenin tatbikatına ait tüzük, protokol ve kararlara katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Millî Savunma ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 289) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

× 26. — 7026 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/370) (S. Sayısı : 298) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

27. — Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ile Mardin Milletvekili Talât Oğuz ve Ağrı Milletvekili Kerem Özcan'ın, Kaçakçılığın men ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncu maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/295, 2/169) (S. Sayısı : 23 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

28. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Hâkimler Kanununun Anayasaya aykırı hükümler taşıyan 122 ve 123 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/439) (S. Sayısı : 299) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

29. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun 4 . 4 . 1929 tarih ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 4 . 6 . 1936 tarih ve 3006 sayılı Kanunla değişen 305 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/416) (S. Sayısı : 301) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

30. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, 18 . 6 . 1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 21 . 12 . 1949 tarih ve 5464 sayılı Kanunla değişen 8 ve 427 nci maddeleriyle 438 nci maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/417) (S. Sayısı : 300) [Dağıtma tarihi : 5 . 7 . 1963]

× 31. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 106 arkadaşının, Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/437) (S. Sayısı : 305) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1963]

32. — Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoğlu ve 13 arkadaşının, Türkiye Halk Bankası ve Halk sandıkları hakkındaki 2284 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair olan 5652 ve 6854 sayılı kanunlara ek kanun teklifi ve Ticaret, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/245) (S. Sayısı : 331) [Dağıtma tarihi : 8 . 7 . 1963]

× 33. — Tunus'un Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/96) (S. Sayısı : 332) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 34. — Arjantin'in Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/97) (S. Sayısı : 333) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 35. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması Âkîd Tarafları ile Polanya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki münasebetlerle ilgili beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/98) (S. Sayısı : 334) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 36. — Teşhis ve tedavi maksadiyle sağlık kurumlarına ariyeten ve meccanen tahsis edilecek tıbbi - cerrahi ve lâboratuvar malzemesinin Gümrük Resminden muafien muvakkat ithaline dair Andlaşmanın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/279) (S. Sayısı : 335) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 37. — «Barış Gönüllüleri» adlı Amerikan Teşekkülünden faydalanma hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında yapılan Andlaşmaya ait teati olunan mektupların onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/428) (S. Sayısı : 336) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 38. — Ambâlaajların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/95) (S. Sayısı : 337) [Dağıtma tarihi : 10 . 7 . 1963]

39. — Balıkesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve 15 arkadaşının, 1389 sayılı Kanunun belediyeler hukuk işlerinde çalışanlara tatbiki hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/507) (S. Sayısı : 341) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

40. — İmar ve İskân Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanunun 12 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna iki madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/375) (S. Sayısı : 343) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

41. — Sıtmanın imhası hakkındaki Kanunun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/419) (S. Sayısı : 344) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

42. — 4933 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/453) (S. Sayısı : 345) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

43. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, düğünlerde men'i israfata dair 55 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Ada-

let ve İçişleri Komisyonları raporları (2/387) (S. Sayısı : 349) [Dağıtma tarihi 12 . 7 . 1963]

44. — **Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk** ile Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Selâhattin Özgür'ün, 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus terfi Kanununun 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrasına bir bend ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/315) (S. Sayısı : 350) [Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1963]

45. — **Akçaabat'ın, Ağaçlı köyü 12 hane** numarasında nüfusa kayıtlı İsmailoğlu Fatime (Fatma) den doğma 26 . 8 . 1936 doğumlu Hasan Şentürk'ün ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/641) (S. Sayısı : 351) [Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1963]

× 46. — **Aydın Milletvekili İsmet Sezgin** ve 33 arkadaşının, 5237 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin (c) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/522) (S. Sayısı : 353) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1963]

47. — **Askerî memnu mıntakalar Kanununun** birinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/473) (S. Sayısı : 364) [Dağıtma tarihi : 19 . 7 . 1963]

48. — **Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin** Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/457) (S. Sayısı : 365) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

49. — **Türk Farmakopesi hakkında kanun** tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet ve Plân komisyonları raporları. (1/271) (S. Sayısı : 366) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

× 50. — **Cumhuriyet Senatosu İstanbul** Üyesi Rifat Öztürkçine'nin ve Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Çorum Milletvekili Hil-

mi İncesulu'nun Su Ürünleri kanunu teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci ve 28 arkadaşının, balıkçılığın teşvik ve himayesine mahsus kanun teklifi (2/377, 2/505, 2/252) (S. Sayısı : 370) [Dağıtma tarihi : 20 . 8 . 1963]

× 51. — **Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi** Mehmet Ali Demir'in, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Ertik okulları mütedavil sermayesi hakkındaki 3423 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/197) (S. Sayısı : 374) [Dağıtma tarihi : 2 . 9 . 1963]

× 52. — **Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi** Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanunun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân Komisyonları raporları (2/310) (S. Sayısı : 376) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

53. — **Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi** Mehmet Ali Demir ve 2 arkadaşının, 3704 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi ve üçüncü maddesine ek bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/185) (S. Sayısı : 373) [Dağıtma tarihi : 4 . 9 . 1963]

54. — **237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı 2 sayılı** cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/492) (S. Sayısı : 380) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

55. — **Nakdî Tazminat Kanununun 6535 sayılı** Kanunla değişik 1 ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/440) (S. Sayısı : 382) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]